

**Gemeente
Amsterdam**

Gemeente Weesp

Herindelingsadvies gemeenten Amsterdam en Weesp

Gemeente Weesp

Gemeente Amsterdam

OP DE COVER

Water in de stad

^ **Weesp:** Blik over de Vecht.

▼ **Amsterdam:** Vaarplezier bij Brouwersgracht met brug over Prinsengracht.

Inhoudsopgave

Herindelingsadvies gemeenten Amsterdam en Weesp

1. Inleiding	5
1.1. Doel van dit herindelingsadvies	5
1.2. Leeswijzer	5
2. Voorgeschiedenis	7
2.1. Inleiding	7
2.2. Bestuurskrachtversterking in de Gooi en Vechtstreek	7
2.3. Toekomstvisie Weesp en keuze voor Amsterdam	9
3. Doelen en uitgangspunten voor de herindeling	13
3.1. Algemene doelen en uitgangspunten	13
3.2. Kernwaarden en opgaven Weesp: overeengekomen Bestuurlijk Akkoord	13
3.2.1. Identiteit	14
3.2.2. Voorzieningen en dienstverlening	15
3.2.3. Democratische vertegenwoordiging en nabijheid van bestuur	19
4. Beoordelingscriteria van het kabinet	22
4.1. Draagvlak	22
4.1.1. Lokaal bestuurlijk draagvlak	22
4.1.2. Regionaal draagvlak	22
4.1.3. Maatschappelijk draagvlak	25
4.2. Bestuurskracht	27
4.3. Interne samenhang en nabijheid van bestuur	28
4.4. Regionale samenhang	29
4.5. Aanvullende beoordelingscriteria lichte samenvoeging	31
5. Herindelingsverkiezingen en datum van herindeling	33
6. Financiële aspecten	36
6.1. Financiële gevolgen van de herindeling	36
6.2. Preventief financieel toezicht	36
7. Vervolgstappen na het herindelingsontwerp	37
7.1. Wettelijke procedure	37
7.2. Voorbereiding van de herindeling	39

Bijlagen

Kaart nieuwe gemeentegrenzen	41
Logboek maatschappelijk draagvlak	42
Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam	44
Verslag bestuurlijk overleg fusieproces Amsterdam-Weesp	72
Overzicht gemeenschappelijke regelingen Amsterdam en Weesp	76

Reactienota zienswijzen herindeling Amsterdam-Weesp

1. Aanpak zienswijze periode	81
2. Samenvatting	83
2.1 Zienswijzen	83
2.2 Aanbevelingen voor aanpassing herindelingsontwerp	84
3. Reactie per ingediende zienswijze	85
Zienswijzen	91

1. Inleiding

1.1. Doel van dit herindelingsadvies

Voor u ligt het herindelingsadvies voor de beoogde samenvoeging van de gemeente Amsterdam (circa 870.000 inwoners) en de gemeente Weesp (circa 19.000 inwoners) in 2022. Met dit herindelingsadvies verklaren de gemeenteraden van Amsterdam en Weesp formeel dat Amsterdam en Weesp samen één gemeente willen vormen. Het bestuur van Weesp heeft geconcludeerd dat het niet langer zelfstandig op een goede manier kan voldoen aan de wensen en ambities van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De gemeente Amsterdam wil deze rol vervullen vanuit het streven een verantwoordelijke gemeente te zijn.

Het herindelingsontwerp is in overeenstemming met de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) in de periode van 7 februari 2020 tot en met 3 april 2020 ter inzage gelegd. In deze periode heeft iedereen een zienswijze over het herindelingsontwerp kunnen indienen via de website weesp.amsterdam.nl, op de stadhuizen van beide gemeenten en op de stadsdeelkantoren van Amsterdam. Ook zijn raadsleden en bestuurders in deze periode met inwoners en andere betrokkenen in gesprek gegaan over de herindeling. Meer informatie daarover is te vinden in hoofdstuk 4 van dit herindelingsadvies.

Na verwerking van de reacties is het *herindelingsontwerp* omgezet in voorliggend *herindelingsadvies*. Eind mei stellen de gemeenteraden van Amsterdam en Weesp het herindelingsadvies vast en daarna stuurt de provincie het met een provinciale zienswijze door naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De minister toetst het herindelingsadvies aan het beleidskader voor gemeentelijke herindelingen dat het kabinet hanteert, en brengt vervolgens een wetsvoorstel in procedure om de herindeling juridisch te regelen. Deze vervolgstappen worden toegelicht in hoofdstuk 7.

1.2. Leeswijzer

Dit herindelingsadvies is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 wordt de voorgeschiedenis beschreven.
- Hoofdstuk 3 gaat verder in op de doelen en uitgangspunten voor de herindeling.

- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht dat de herindeling in overeenstemming is met het beleidskader van het kabinet voor gemeentelijke herindelingen.
- Hoofdstuk 5 gaat over de verkiezingen voor de gemeenteraad die aantreedt na de herindeling en de beoogde ingangsdatum van de herindeling. Amsterdam en Weesp zetten erop in dat de verkiezingen in verband met de herindeling samenvallen met de reguliere gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 en dat de herindeling kort daarna plaatsvindt, vergelijkbaar met de herindeling van de gemeenten Rotterdam en Rozenburg in 2010.
- De financiële aspecten van de herindeling komen aan bod in hoofdstuk 6.
- Hoofdstuk 7 beschrijft tot slot de stappen die na de vaststelling van het herindelingsadvies nog moeten worden gezet om daadwerkelijk tot een herindeling te komen.

2. Voorgeschiedenis

2.1. Inleiding

De voorgestelde herindeling is het sluitstuk van een zoektocht van de gemeente Weesp naar een bestendige bestuurlijke toekomst, waarbij het stadsbestuur van Weesp zelf aan het roer heeft gestaan. Weesp is al jaren actief betrokken bij het proces om de bestuurskracht¹ in de regio Gooi en Vechtstreek te verbeteren (§ 2.2) en heeft zelf de regie gevoerd bij het zoeken van een herindelingspartner (§ 2.3). Dat wordt in dit hoofdstuk verder toegelicht.

2.2. Bestuurskrachtversterking in de Gooi en Vechtstreek

De discussies over versterking van de bestuurskracht in de regio Gooi en Vechtstreek gaan terug tot zeker 2005, toen onderzoeksbureau Capgemini de bestuurskracht van Weesp beoordeelde als matig en die van Muiden als onvoldoende. In 2009 heeft de minister van BZK op advies van de provincie Noord-Holland een wetsvoorstel in procedure gebracht om de gemeenten Bussum, Muiden, Naarden en Weesp samen te voegen.² Tegen dat voornemen bestond destijds verzet, met name in Bussum. Uiteindelijk heeft het verzet ertoe geleid dat de Tweede Kamer het wetsvoorstel in 2012 verwierp. Daarna is gepoogd om een samenvoeging van Muiden, Naarden en Weesp te realiseren. Ook dit is niet gelukt, omdat Naarden Bussum bij de samenvoeging wilde betrekken. Dit was voor Weesp na de eerdere ervaring reden om het overleg te beëindigen.

Weesp heeft vervolgens de blik verlegd naar buurgemeente Stichtse Vecht (provincie Utrecht), terwijl met de gemeente Wijdmeren (provincie Noord-Holland) een traject van intensieve samenwerking werd gestart. Dit werd aanvankelijk door zowel de provincie Noord-Holland als de provincie Utrecht ondersteund.

Op verzoek van de minister van BZK heeft de provincie Noord-Holland in 2013 een aantal scenario's voor de bestuurlijke toekomst van de regio Gooi en Vechtstreek opgesteld. Deze scenario's heeft zij in 2014

¹ Met 'bestuurskracht' wordt in dit verband bedoeld: het vermogen van gemeenten om hun wettelijke en niet-wettelijke taken uit te voeren en daarvoor de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke relaties aan te gaan.

² [Kamerstukken 32280](#).

laten toetsen door twee ‘verkenners’.³ De verkenners adviseerden om de samenwerking tussen Stichtse Vecht, Wijdmeren en Weesp niet verder te intensiveren. Ook adviseerden zij om in de Gooi en Vechtstreek een bestuurskrachtmeting te doen en de gemeenten Bussum, Muiden en Naarden samen te voegen. Daartoe liep inmiddels een nieuwe herindelingsprocedure.

In navolging van het advies van de verkenners kondigde de provincie Noord-Holland een bestuurskrachtmeting aan van de overige gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek (met uitzondering van Bussum, Muiden en Naarden) en van de regio als geheel, waarbij de gemeenten de mogelijkheid kregen om een zienswijze in te dienen. Weesp verzocht de provincie om de bestuurskrachtmeting uit te stellen totdat de zogeheten decentralisaties van taken in het sociaal domein goed op de rails zouden staan. Dit verzoek is gehonoreerd.

Ondertussen waren na de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 ook de politieke verhoudingen in Wijdmeren gewijzigd, waardoor Wijdmeren de focus verlegde naar de gemeente Hilversum. Hiervoor had de Wijdmeren een aantal argumenten. Eén daarvan was dat in die periode steeds duidelijker werd dat een samenvoeging van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht op onvoldoende draagvlak kon rekenen. Dat maakte een mogelijke fusie tussen Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren erg lastig. Gedeputeerde staten van Noord-Holland vonden het intensiveren van de samenwerking tussen Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren door de gewijzigde situatie geen reëel perspectief meer voor de langere termijn. Ook waren zij van mening dat het advies van de verkenners inhoudelijke argumenten bevatte om Weesp en Wijdmeren in de provincie Noord-Holland te houden. Uiteindelijk heeft dit in 2015 geleid tot beëindiging van de samenwerking tussen Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren.

De herindelingsprocedure van de gemeenten Bussum, Muiden en Naarden resulteerde op 1 januari 2016 in de vorming van de nieuwe gemeente Gooise Meren. Daarbij vond ook een grenscorrectie plaats waarmee de Bloemendalerpolder vrijwel geheel in Weesp kwam te liggen.

³ Dr. H. te Grotenhuis en mr. G.J. Jansen, ‘Gooi en Vechtstreek; regio met een plus?!’, april 2014. Het rapport is te raadplegen op de website van de provincie Noord-Holland (www.noord-holland.nl) via Bestuur > Regionale bestuurskracht.

Weesp heeft al vroeg contact gezocht met de provincie Noord-Holland om afspraken te maken over de aanpak en het tijdsplan van de bestuurskrachtmetering. Daardoor heeft Weesp zelf het onderzoek naar de eigen bestuurskracht vorm kunnen geven.⁴ Een van de conclusies van het onderzoek was dat de zwaarte van de taken en de 'hulpbronnen' van Weesp niet in balans zijn (zie verder § 4.2).

2.3. Toekomstvisie Weesp en keuze voor Amsterdam

Naar aanleiding van de conclusies uit het eigen bestuurskrachtonderzoek heeft de gemeenteraad van Weesp in 2016 een toekomstvisie opgesteld. Daarin concludeert de raad dat de gemeente Weesp niet volledig zelfstandig, zonder hulp van anderen, door kan gaan. De raad spreekt in de visie een voorkeur uit voor twee mogelijke partners: binnen de regio Gooi en Vechtstreek gaat de voorkeur uit naar de gemeente Gooise Meren en buiten die regio naar Amsterdam. De raad maakt daarbij onderscheid tussen drie vormen van samenwerking:

1. ambtelijke samenwerking, waarbij op ambtelijk niveau nauw wordt samengewerkt;
2. ambtelijke fusie, waarbij de ambtelijke organisaties fuseren tot één organisatie;
3. bestuurlijke fusie (herindeling), waarbij een nieuwe gemeente ontstaat.

De gemeenteraad van Weesp kiest in de toekomstvisie voor de weg van geleidelijkheid: de raad wil in eerste instantie, ongeacht de samenwerkingspartner, een ambtelijke samenwerking (1) dan wel fusie (2) aangaan. Op korte termijn moet er vooral een oplossing gevonden worden voor de ambtelijke organisatie. Voor de middellange termijn (5-7 jaar) lijkt een bestuurlijke fusie onvermijdelijk, aldus de visie.

De raad van Weesp gaf het college van burgemeester en wethouders (B en W) opdracht om de bovengenoemde opties nader uit te werken en de inwoners te betrekken bij de zoektocht naar een samenwerkingspartner. Het college heeft daarna onderzoeken laten uitvoeren naar onder meer de verschillende samenwerkingsvormen en de mogelijke partners

4 Bestuurskrachtonderzoek 'Weesp meet eigen kracht'.

Amsterdam en Gooise Meren. Ook zijn de gevolgen van een mogelijk uittreden uit gemeenschappelijke regelingen in beeld gebracht en bestuurlijke gesprekken gevoerd.

Op basis van de onderzoeken en gesprekken heeft het college met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties een kernwaarden- en opgavenprofiel opgesteld, dat het uitgangspunt vormde bij de zoektocht naar een partner. Het profiel gaat over de waarden die voor Weesp en de Weespers van belang zijn en die het bestuur, hoe dat ook georganiseerd is, moet behartigen. Na vaststelling door de raad in juni 2017 is het profiel voor een reactie voorgelegd aan de gemeenten Amsterdam en Gooise Meren. § 3.2 gaat verder in op de inhoud van het profiel.

Gedeputeerde staten van Noord-Holland waren ondertussen in februari 2017 een provinciale herindelingsprocedure voor de gehele Gooi en Vechtstreek begonnen, omdat de zienswijzen van de gemeenten lieten zien dat er verschillend werd gedacht over de bestuurlijke toekomst van de regio. Met Weesp werden afspraken gemaakt over de wijze waarop Weesp zelf haar bestuurskrachtprobleem zou oplossen en de termijn waarop Weesp zou kiezen voor een partner. Gedeputeerde staten complimenteerden Weesp met het proces dat was doorlopen in het kader van het bestuurskrachtonderzoek en de toekomstvisie.

In september 2017 sprak het college van B en W van Amsterdam uit dat het college zich in het kernwaarden- en opgavenprofiel van Weesp herkent en dat Amsterdam een reële herindelingspartner voor Weesp kan zijn.⁵ Vervolgens stemde de Amsterdamse gemeenteraad in met de intentie van het college om tot nadere afspraken met Weesp te komen over een ambtelijke fusie, later gevolgd door een bestuurlijke fusie, indien de raad van Weesp Amsterdam als partner zou kiezen.⁶ Op verzoek van de raad van Weesp heeft het college van Amsterdam zijn reactie in oktober 2017 aangevuld met nadere antwoorden.⁷

Na een referendumverzoek van het Comité Zelfstandig Weesp heeft op 21 maart 2018, tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen, een

5 Reactie van 5 september 2017.

6 Besluit van 27 september 2017.

7 Brief van 27 oktober 2017.

Gezelligheid in de stad

- ^ **Weesp:** Eten, drinken en muziek op het Caribbean Food en Salsa Festival.
- ▼ **Amsterdam:** Kleurrijke drukte op Ketikoti, festival afschaffing slavernij, in het Oosterpark.

referendum over de bestuurlijke toekomst van Weesp plaatsgevonden. Aan de stemgerechtigde inwoners van Weesp werd de vraag voorgelegd of zij een voorkeur hadden voor een fusie met de gemeente Gooise Meren of met de gemeente Amsterdam. 61,98% van de stemgerechtigden bracht bij dit referendum een stem uit, waarbij 56,5% een voorkeur uitsprak voor Amsterdam.

De raad van Weesp heeft op 26 maart 2018 met 14 stemmen voor en 2 stemmen tegen (1 afwezig) gekozen voor een ambtelijke fusie en op termijn een herindeling met Amsterdam. De provincie heeft daarna de herindelingsprocedure voor Weesp en Gooise Meren beëindigd.

Sinds 1 juni 2019 wordt gewerkt aan de invlechting van de ambtelijke organisatie van Weesp in de ambtelijke organisatie van Amsterdam (ambtelijke fusie). Door de ambtelijke verschillen is dit voor zowel de voormalig Weesper ambtenaren als de Amsterdamse ambtenaren nog wennen. In Weesp werd meer generalistisch gewerkt en Amsterdam kent meer specialisten. Op een aantal dossiers verloopt het werken vanuit de voor Weesp nieuwe organisatie al goed en op aantal is het aanpoten om het gewenste resultaat te bereiken. Hierdoor is ook het besef gekomen dat een aantal dingen weer dichterbij het Weesper bestuur georganiseerd moeten worden, wat vervolgens wordt uitgevoerd. De ambtelijke fusie biedt daarmee ook waardevolle inzichten ter voorbereiding op de herindeling.

3. Doelen en uitgangspunten voor de herindeling

Dit hoofdstuk gaat in op de doelen en uitgangspunten van de gemeenten Amsterdam en Weesp voor de beoogde herindeling. De herindeling heeft hoofdzakelijk gevolgen voor de inwoners van Weesp: zij zullen voortaan deel uitmaken van een gemeente met bijna 900.000 inwoners. Daarom gaat § 3.2 specifiek in op de doelen en uitgangspunten met betrekking tot Weesp.

3.1. Algemene doelen en uitgangspunten

Doel van deze herindeling is in de eerste plaats om de bestuurskracht van Weesp te versterken. Het bestuur van Weesp heeft geconcludeerd dat het niet langer zelfstandig op een goede manier kan voldoen aan de wensen en ambities van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties (zie § 4.2). De gemeente Amsterdam wil deze rol vervullen vanuit het streven een verantwoordelijke gemeente te zijn. De herindeling is dan ook vooral in het belang van de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties van Weesp.

Amsterdam en Weesp kiezen voor een zogenoemde 'lichte' samenvoeging. Dit betekent dat de gemeente Weesp wordt opgeheven en dat haar grondgebied via een grenswijziging overgaat naar de gemeente Amsterdam. Aan deze variant zijn in vergelijking met een reguliere samenvoeging, waarbij alle betrokken gemeenten worden opgeheven, minder lasten verbonden. Zie daarover § 4.5.

De herindeling betekent niet dat Weesp niet langer een stad zal zijn. Weesp behoudt haar stadsrechten en blijft daarmee een stad. Dit betekent dat er met de herindeling twee steden in één gemeente komen te liggen.

3.2. Kernwaarden en opgaven Weesp: overeengekomen Bestuurlijk Akkoord

Het gemeentebestuur van Weesp heeft in 2017 een kernwaarden- en opgavenprofiel vastgesteld, dat gaat over de waarden die voor Weesp en de Weespers van belang zijn. Hierna volgt een schets van die kernwaarden en opgaven, en van de visie daarop van het gemeentebestuur van Amsterdam. Beide gemeenten hebben in een bestuurlijk akkoord verder

uitgewerkt hoe deze kernwaarden na de herindeling behartigd zullen worden. Gelijktijdig met het vaststellen van het herindelingsontwerp hebben beide gemeenteraden ingestemd met het afsluiten van dit bestuurlijk akkoord. Op 7 februari 2020 hebben de beide burgemeesters namens de Colleges van burgemeester en wethouders dit Bestuurlijk Akkoord ondertekend.⁸

Meer informatie over de kernwaarden en opgaven en het afgesloten Bestuurlijk Akkoord zijn te vinden op de herindelingswebsite weesp.amsterdam.nl. Het Bestuurlijk Akkoord is tevens ter informatie als bijlage gevoegd bij dit herindelingsadvies.

3.2.1. Identiteit

Weesp heeft een rijke historie als stad aan het water met een veelzijdig industrieel karakter, een historische binnenstad en groen buitengebied. Weesp is monumentaal van binnen met een open rivierlandschap van buiten. Weesp vormt daarmee een aparte kern met een eigenheid die onderscheidend is en zoveel mogelijk behouden moet blijven. In dit verband zijn onder andere kernwaarden geformuleerd over behoud en versterking van de historische waarde van Weesp en het open (rivier) landschap (kernwaarden 1 en 2), bevordering van de gemeenschapszin en het gemeenschapsgevoel in Weesp (kernwaarde 9) en de geleidelijkheid van de ambtelijke en bestuurlijke overgang (kernwaarde 14).

De gemeente Amsterdam herkent zich in deze kernwaarden. Net als Weesp hecht Amsterdam aan behoud en versterking van de historische waarde van Weesp en het open (rivier)landschap. Voortgaande verstedelijking mag niet ten koste gaan van het openhouden van het landschap. Amsterdam en Weesp werken nu al samen met de provincie Noord-Holland, Groengebied Amstelland en Rijkswaterstaat aan bescherming en verbinding van het groen. Ook wordt al samengewerkt op het gebied van archeologie en uitwisseling van cultuurhistorische informatie. Amsterdam heeft op deze terreinen veel expertise in huis die voor Weesp van waarde kan zijn.

Verder onderschrijft Amsterdam het belang van gemeenschapszin en gemeenschapsgevoel in Weesp. Bevordering daarvan is nadrukkelijk de

⁸ Op [Youtube](https://www.youtube.com/watch?v=...) staat een opname van dit feestelijke moment.

inzet bij de vormgeving van nabijheid van bestuur in Weesp (zie § 3.2.3). Het tempo van de ambtelijke en bestuurlijke overgang is in goed overleg tussen beide gemeenten bepaald.

Het Bestuurlijk Akkoord gaat verder in op deze onderwerpen. In dat akkoord is ook aandacht uitgegaan naar bijzondere gebouwen, al dan niet met een monumentenstatus, die belangrijk zijn voor de identiteit van Weesp en die bijdragen aan het gemeenschapsgevoel.

3.2.2. Voorzieningen en dienstverlening

Onder voorzieningen en dienstverlening vallen zaken waar de inwoners van Weesp in hun dagelijks leven mee te maken kunnen krijgen. In dat verband zijn kernwaarden geformuleerd over wonen (kernwaarde 3), economie en bedrijvigheid (kernwaarde 4), infrastructuur en mobiliteit (kernwaarde 5), duurzaamheid (kernwaarde 6), het voorzieningenniveau (kernwaarden 7 en 8), de gemeentelijke belastingen (kernwaarde 10), de gemeentelijke dienstverlening (kernwaarde 11) en het veiligheidsniveau (kernwaarde 13).

Wonen

De gemeente Weesp vraagt aandacht voor voldoende betaalbare woonruimte voor alle doelgroepen en vergroting van de woningvoorraad. De gemeente Amsterdam deelt deze waarden en opgaven. Ook Amsterdam streeft naar laagdrempelige toegang tot betaalbare huisvesting, met oog voor de positie van bijzondere groepen zoals jongeren. Amsterdam werkt daartoe aan het realiseren van voldoende betaalbare nieuwbouw binnen de Metropoolregio Amsterdam, waarvan ook Weesp deel uitmaakt. Ook hier biedt het verbinden van de verschillende kwaliteiten en kennis van Amsterdam en Weesp kansen, bijvoorbeeld bij het aantrekken van beleggers en investeerders in de woningmarkt. Zo kan beter worden gewerkt aan een goed functionerende woningmarkt met een evenwichtig en betaalbaar woningaanbod.

Economie en bedrijvigheid

Op de terreinen economie en bedrijvigheid heeft Weesp kernwaarden en uitdagingen geformuleerd over onder andere het revitaliseren van bedrijventerreinen en het versterken van de economische bijdrage van de binnenstad van Weesp. Weesp is net als Amsterdam onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam, waarbinnen economisch beleid al

in hoge mate regionaal beleid is. Uiteraard zijn er van plaats tot plaats verschillen; daarbinnen sluiten de door Weesp geschetste uitdagingen op economisch vlak goed aan op die van Amsterdam. Hergebruik van verouderde bedrijfsterreinen, nieuwe ruimtevrage als gevolg van verdere verstedelijking, behoud van evenwicht tussen bedrijvigheid en leefbaarheid, de plaats van detailhandel, de regionale aanpak van hotelbeleid en toerisme, de beschikbaarheid van kleinschalige werkruimten in woongebieden: deze thema's zijn voor beide gemeenten van groot belang.

Amsterdam heeft binnen de eigen gemeentegrenzen al langer ervaring met het enerzijds behouden van een karakteristiek dorpsbeeld en anderzijds het creëren van mogelijkheden voor verantwoord toeristisch bezoek. Denk bijvoorbeeld aan Sloten, Driemond en de dorpskernen in het landelijk deel van Amsterdam Noord.

Infrastructuur en mobiliteit

Op het gebied van infrastructuur hecht Weesp onder meer aan openbaar vervoer, ketenmobiliteit (het makkelijk gebruik kunnen maken van meerdere vormen van vervoer tijdens één reis) en fietsmobiliteit. Amsterdam is net als Weesp gericht op duurzame mobiliteit en het behouden van de bereikbaarheid, zowel per fiets, te water, via OV als via wegen. Weesp ligt op een belangrijk knooppunt in het Nederlands spoorwegennet. Amsterdam zet zich samen met Weesp en andere partners in de Metropoolregio Amsterdam in voor maatregelen om de treindienstregeling op de corridor tussen Schiphol – Amsterdam – Almere en Lelystad (OV SAAL) te verbeteren.

De verantwoordelijkheid voor het openbaar vervoer in Weesp berust op dit moment bij de provincie Noord-Holland. Bij een herindeling van Weesp met Amsterdam gaat deze verantwoordelijkheid over naar de Vervoerregio Amsterdam, waarin Amsterdam meebestuurde. Het precieze effect van de overgang voor Weesp is afhankelijk van beslissingen van de vervoerregio (concessies die de vervoerregio uitdeelt) en van het Rijk (financiering). Ook het provinciale beleid blijft van belang, gezien het feit dat Weesp op de grenzen van verschillende concessiegebieden ligt. Uiteraard is de zorg voor een goede bereikbaarheid van Weesp na de herindeling ook een directe zorg van het bestuur van Amsterdam.

Winterpret in de stad

^ **Weesp:** Winterpret op de Oudegracht in Weesp.

✓ **Amsterdam:** Schaatsen en sleetje rijden op de Keizersgracht.

Duurzaamheid

De ambities van Amsterdam en Weesp op het gebied van duurzaamheid zijn vergelijkbaar. Weesp heeft de ambitie om in het jaar 2030 energie-neutraal te zijn. Amsterdam streeft ernaar in 2050 95% minder CO₂ uit te stoten dan in 1990. Het onderliggende doel is hetzelfde: een energietransitie van zowel de historische kernen als nieuwere gebieden naar een fossielvrije stad. Het beleid van Weesp wordt nu al zoveel mogelijk onderdeel gemaakt van de in Amsterdam ingezette onderzoeken en planvorming.

Voorzieningenniveau en sociale voorzieningen

Amsterdam en Weesp hechten allebei aan goede voorzieningen; onderwijs, sport, gezondheidszorg en verenigingen zijn allemaal belangrijke elementen voor een goed en prettig woonklimaat. Het Bestuurlijk Akkoord tussen beide gemeenten bevat afspraken over de invulling daarvan op verschillende beleidsterreinen. Binnen de gebiedsgerichte aanpak van Amsterdam geldt dat participatie met de buurt en kennis vanuit de gebiedsteams vooropstaan (zie § 3.2.3).

Gemeentelijke belastingen

Voor de Weespers is van belang dat de gemeentelijke belastingen betaalbaar blijven en de woonlasten maximaal op een gemiddeld niveau liggen. Ook Amsterdam hecht aan een gematigde lastendruk. De woonlasten (belastingen gerelateerd aan wonen) zijn in Amsterdam lager dan het landelijke gemiddelde en het OZB-tarief van Amsterdam behoort tot de laagste van Nederland. De onderstaande tabel biedt zicht op de woonlasten in Weesp en Amsterdam en op het landelijk gemiddelde in 2020.⁹

9 Bron: COELO, Atlas van de lokale lasten 2020. De woonlasten zijn berekend op basis van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing, uitgaande van een woning met gemiddelde waarde en aftrek van eventuele heffingskorting.

De berekening van de landelijke gemiddelden is voorlopig en de berekening van de totale woonlasten voor Weesp is nog niet beschikbaar. Het COELO heeft voorlopige cijfers over 2020 gepubliceerd die zijn gebaseerd op de ontwikkelingen bij de grote(re) gemeenten, Weesp zit daar niet bij. De landelijke gemiddelden 2020 kunnen daarmee nog gaan wijzigen.

Lasten	Tarief Weesp 2020	Tarief Amsterdam 2020	Landelijk gemiddelde 2020
OZB eigenaren woning	0,0816%	0,0356 %	0,1115 %
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	€ 219	€ 276	€ 263
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	€ 302	€ 368	€ 306
Rioolheffing meerpersoonshuishouden	€ 213	€ 138,33	€ 172
Woonlasten meerpersoonshuishouden	–	€ 657	€ 733

Dienstverlening

Amsterdam deelt de ambities van Weesp op het gebied van dienstverlening. Korte lijnen, laagdrempeligheid en hoge kwaliteit zijn voor beide gemeenten belangrijke uitgangspunten. Daarom zal het gemeentehuis in Weesp als loket openblijven. Daarnaast zal verder ingespeeld worden op de verdergaande digitalisering en ontwikkelingen zoals dienstverlening aan huis.

Veiligheid

Amsterdam deelt met Weesp de ambitie om de veiligheid voor de gemeenschap voortdurend te verbeteren. Met de herindeling komt Weesp te vallen onder de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Er zullen afspraken worden gemaakt over de inzet van politie (surveillance en wijkagenten) en handhavingsprioriteiten in Weesp.

3.2.3. Democratische vertegenwoordiging en nabijheid van bestuur

Los van de inhoud is bij iedere kernwaarde van belang dat de wensen van Weespers gehoord worden en in de toekomst gehoord blijven worden. Daarom is het van belang dat de afstand tussen burger en bestuur zo klein mogelijk blijft en dat eigen initiatieven van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gestimuleerd worden (kernwaarde 12).

Ook voor de gemeente Amsterdam zijn democratische vertegenwoordiging en nabijheid van bestuur van groot belang. Amsterdam werkt gebiedsgericht, waarbij de zeven stadsdelen een belangrijke rol hebben als schakel tussen algemeen beleid en maatwerk. De stadsdelen, die zijn onderverdeeld in 22 kleinere gebieden, adviseren het gemeentebestuur en voeren namens het gemeentebestuur taken uit. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om taken op het gebied van wonen, openbare ruimte, gebiedsontwikkeling, afval, monumenten en archeologie. De stadsdelen maken van elk gebied een gebiedsanalyse, die vervolgens wordt vertaald

in een gebiedsagenda met de prioriteiten in het gebied. Ontwikkelingen, opgaven en kansen van een gebied worden met corporaties, bewoners, zorginstellingen en andere partijen vertaald naar te behalen doelen en resultaten. Differentiatie van beleid is dus al mogelijk binnen de bestaande bestuurlijke structuur van Amsterdam.

Daarnaast werkt de gemeente Amsterdam op tal van andere manieren aan het verbeteren van de betrokkenheid van de inwoners bij het bestuur. Voorbeelden zijn experimenten met participatieve democratie en ondersteuning van maatschappelijke initiatieven (*right to bid* en *right to challenge*).

Amsterdam en Weesp zetten er samen op in om ook voor de inwoners van Weesp de afstand tussen burger en bestuur zo klein mogelijk te houden. Om een goede vorm van nabijheid van bestuur voor de Weespers te realiseren in de periode na de gemeentelijke samenvoeging, spreken Weesp en Amsterdam het volgende af:

- Weesp krijgt een gekozen volksvertegenwoordiging in de vorm van een bestuurscommissie, waarbij de verkiezingen gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden.
- De bestuurscommissie voor Weesp kiest uit haar midden een dagelijks bestuur, die binnen de stedelijke (beleids)kaders van Amsterdam eigen afwegingen en keuzes kan maken. De taken en bevoegdheden worden binnen de wettelijke kaders afgestemd op de Weesper context.
- De bestuurscommissie van Weesp kan beschikken over een eigen (buurt)budget.
- Het dagelijks bestuur van Weesp heeft een directe samenwerkingslijn met een van de collegeleden van Amsterdam.
- Onderzocht wordt of de gemeentelijke samenvoeging met Driemond tot één gebied mogelijk is. Consultatie van de inwoners en Dorpsraad van Driemond over de wenselijkheid is noodzakelijk.
- Weesp (al dan niet samengevoegd met Driemond) wordt tijdelijk een ‘stadsgebied’ en sluit nog niet aan bij een stadsdeel.

Het uitgangspunt is dat dit een pilot is die na drie jaar geëvalueerd zal worden om te bezien of de gekozen systematiek werkbaar is en daarmee de belofte van nabijheid van bestuur voldoende is ingevuld. De resultaten van de evaluatie worden betrokken bij de bestuurlijke doorontwikkeling van de stad en de integratie van Weesp binnen het bestuurlijk stelsel van Amsterdam.

In de uitwerking van deze vorm van nabijheid voor Weesp in de periode voorafgaand aan de herindeling is bestuurlijke aandacht voor de samenwerking binnen het stelsel van Amsterdam en borging van de onderlinge relaties. Over de invulling van de relatie tussen bestuurscommissie en de gemeenteraad is vanuit de raden van Weesp en Amsterdam aangegeven hier gezamenlijk het gesprek over te willen voeren.

4. Beoordelingscriteria van het kabinet

In dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe de herindeling zich verhoudt tot de beoordelingscriteria van het kabinet in het beleidskader voor gemeentelijke herindelingen.¹⁰ Het gaat om de criteria draagvlak (§ 4.1), bestuurskracht (§ 4.2), interne samenhang en nabijheid van bestuur (§ 4.3) en regionale samenhang (§ 4.4). Voor een lichte samenvoeging bestaan daarnaast twee aanvullende criteria. Daarop wordt ingegaan in § 4.5.

4.1. Draagvlak

4.1.1. Lokaal bestuurlijk draagvlak

Dit herindelingsadvies is voorbereid door de colleges van B en W van Amsterdam en Weesp, en vastgesteld door de beide gemeenteraden. Daarmee berust het op voldoende lokaal bestuurlijk draagvlak.

4.1.2. Regionaal draagvlak

Bestuurlijk overleg fusieproces Amsterdam-Weesp, 21 november 2019¹¹

Op 21 november 2019 heeft de provincie Noord-Holland een bijeenkomst georganiseerd om het regionaal draagvlak te peilen. Doel van het overleg met de regiogemeenten was om een beeld te krijgen van het draagvlak in de regio voor deze fusie. Draagvlak (maatschappelijk, bestuurlijk en regionaal) is één van de criteria voor het beoordelen van een herindelingsontwerp en -advies.

Bij het uitnodigen van gemeenten voor dit regio-overleg is gekeken naar de gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente Weesp thans in deelneemt. Daarom zijn de gemeenten van de Gooi en Vechtstreek uitgenodigd, Eemnes (partieel deelnemer Regio Gooi en Vechtstreek en deelnemer Werkvoorzieningsschap Tomingroep), Almere (Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek, Werkvoorzieningsschap Tomingroep) en Stichtse Vecht (Bedrijfsvoeringsorganisatie SWW-gemeenten en Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen). De gemeente Diemen is uitgenodigd als directe buurgemeente van Amsterdam en Weesp. De overige aan de gemeenschappelijke regelingen met Weesp deelnemende gemeenten zijn geïnformeerd over dit regio-overleg.

¹⁰ Bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 28270, nr. 75.

¹¹ Verslag bestuurlijk overleg fusieproces Amsterdam-Weesp. Het volledige verslag is ter informatie opgenomen in de bijlage bij dit herindelingsoverleg.

In het overleg kwamen de volgende vragen aan de orde:

- Wat betekent de fusie van Weesp met Amsterdam voor de andere gemeenten in de regio?
- Wat betekent de fusie voor de regionale samenwerking?

De gemeenten in de regio gaven aan geen bezwaren te hebben tegen de fusie van Amsterdam en Weesp, maar zien wel gevolgen die goed gearrangeerd moeten worden, bijvoorbeeld waar het bij buurgemeenten gaat om fysieke infra en de Omgevingsvisies. Voor de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek is het belangrijk dat er aandacht is voor een goede communicatie en aansluiting tussen Amsterdam, de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek en de regio na de fusie en dat er spoedig duidelijkheid komt over uittreden uit gemeenschappelijke regelingen. De gemeenten hebben afgesproken met elkaar het gesprek aan te gaan over de consequenties van de herindeling voor de gemeenschappelijke regelingen en over de toekomstige verhouding tussen de regio en Amsterdam.

Zienswijzen

Naast bovengenoemde bijeenkomst zijn de omliggende gemeenten en gemeenschappelijke regelingen expliciet uitgenodigd om een zienswijze op het herindelingsontwerp te geven. Er zijn zeven zienswijzen ontvangen, waaronder drie expliciete steunbetuigingen. Deze zijn van de gemeenten Waterland en Uithoorn en een gezamenlijke reactie van de gemeenten Stichtse Vecht en De Ronde Venen, waarbij de laatsten vragen om aandacht voor regionale samenwerking.

Het bestuur van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek heeft geen bezwaar tegen de herindeling, maar vraagt wel nadrukkelijke aandacht voor de vervolgstappen, gezien de operationele en financiële consequenties voor de veiligheidsregio. Daarnaast pleit zij voor een herindeling op 1 januari 2023 ter voorkoming van het gebroken boekjaar. De Huurdersvereniging de Vechtstroom wil graag afspraken vastgelegd hebben over nieuwbouw, woonruimtetoedeling met betrekking tot inschrijfduur en voorwaarden voor jongeren en senioren.

Eén inwoner van Weesp heeft in een zienswijze betoogd tegen de herindeling, omdat de afspraken die zijn gemaakt in het bestuurlijk akkoord zijns inziens te weinig houvast bieden voor het behoud van zelfstandigheid en identiteit van Weesp en de uitvoering van de afspraken op de langere termijn, bijvoorbeeld als de Gemeenteraad bij de verkiezingen in 2022 een geheel andere samenstelling krijgt. Over

Fietsen in de stad

^ **Weesp:** Fietsers over de Lange Vechtbrug.

▼ **Amsterdam:** Fietsers op de Hoge Sluis bij de Amstel / Sarphatistraat.

de bestuurlijke nabijheid stelt de inwoner de vraag op welke gronden de evaluatie na drie jaar zal plaatsvinden. De inwoner stelt voor om eerst af te wachten wat de ambtelijke fusie oplevert.

Twee inwoners van Weesp hebben gezamenlijke zienswijze ingediend waarin ze een participatiemodel presenteren om via een gekozen delegatieve vereniging prioriteiten te vertalen naar beleidsadviezen voor het openbaar bestuur.

Deze zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassingen van het herindelingsontwerp. Voor een totaaloverzicht van de zienswijzen en de reactie van de gemeenten Amsterdam en Weesp hierop wordt verwezen naar de bijlage bij dit herindelingsadvies.

De provincie Noord-Holland steunt deze herindelingsprocedure (zie §2.3).

4.1.3. Maatschappelijk draagvlak

Gemeente Weesp

Het gemeentebestuur van Weesp heeft een groot aantal activiteiten ontplooid om de maatschappelijke opvattingen over de toekomst van de gemeente te peilen. Zo hebben in 2016 een burgerpeiling en stadsgesprekken plaatsgevonden. Dit gebeurde in het kader van het onderzoek naar de eigen bestuurskracht.¹²

In het voorjaar van 2017 heeft het bureau Tertium in opdracht van Weesp twintig ‘toekomstgesprekken’ georganiseerd met inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Het doel van deze gesprekken was om Weespers de mogelijkheid te geven zich actief uit te spreken over de mogelijke samenwerking, ambtelijke fusie of herindeling met Gooise Meren of Amsterdam. Meer dan 250 Weespers hebben deelgenomen aan de gesprekken. Uit deze groep Weespers is het Toekomstpanel van Weesp ontstaan, een vertegenwoordiging van circa 150 bewoners. Dit panel heeft in 2017 meegedacht over de keuze voor een ambtelijke fusie of een herindeling met Gooise Meren of Amsterdam. De inbreng van het Toekomstpanel is gebundeld in het rapport ‘Weespers aan het Woord’. Ook de Weesper kernwaarden (zie § 3.2) zijn mede op basis van deze bijeenkomsten geformuleerd.

¹² I&O research burgerpeiling en stadsgesprekken 2016.

In 2017 heeft Weesp verder verschillende (thema)bijeenkomsten georganiseerd waar raadsleden en bestuurders met inwoners en ondernemers over de bestuurlijke toekomst hebben gesproken.

Op 21 maart 2018 heeft in Weesp een referendum plaatsgevonden over de keuze tussen de gemeenten Amsterdam en Gooise Meren als herindelingspartner. Daarbij sprak 56,5% van de kiezers een voorkeur uit voor Amsterdam. In de aanloop naar het referendum hebben verschillende publieksbijeenkomsten plaatsgevonden over de voor- en nadelen van beide mogelijke herindelingspartners. De uitslag van het referendum is leidend geweest bij de keuze van Weesp voor Amsterdam.

Ook na het referendum zijn Weespers betrokken bij de verdere gedachtevorming over de herindeling. Zo heeft het Toekomstpanel in november 2019 meegedacht over de wijze waarop in Weesp de nabijheid van bestuur georganiseerd kan worden.

De inwoners van Weesp is naast de mogelijkheid een schriftelijke zienswijze in te dienen ook de mogelijkheid geboden om dit mondeling te doen. Hiertoe was gelegenheid op 30 maart 2020. Vanwege de coronamaatregelen is dit verlopen via een telefonische intake, waarna inwoners de door hen ingediende zienswijze per email konden tegenlezen en accorderen. Hier is geen gebruik van gemaakt.

Gemeente Amsterdam

De gemeente Amsterdam heeft twee informatiebijeenkomsten georganiseerd voor haar inwoners. Daarbij waren zowel wethouder Groot-Wassink als wethouder De Lange van Weesp aanwezig. De eerste bijeenkomst heeft 28 oktober 2019 plaatsgevonden in de MatchZo in Driemond. Er waren ca. 20 Driemonders aanwezig, alsmede inwoners en raadsleden uit de gemeente Weesp. De tweede bijeenkomst heeft 11 december 2019 plaatsgevonden in de Voormalige Stadstimmertuin in Amsterdam. Deze opkomst was minder groot.

Een compleet overzicht van de activiteiten die het gemeentebestuur van Weesp en het gemeentebestuur van Amsterdam heeft ondernomen om het maatschappelijk draagvlak voor de herindeling te peilen en te bevorderen, staat in het logboek bij dit herindelingsadvies.

4.2. Bestuurskracht

De noodzaak tot versterking van de bestuurskracht in Weesp is een van de belangrijkste redenen voor deze herindeling. Hoewel Weesp in veel opzichten een gemiddelde gemeente is,¹³ is er ook een aantal uitschieters. Zo scoort de relatie tussen burger en gemeente lager dan gemiddeld, waarbij het met name gaat om het vertrouwen van inwoners in het bestuur. De financiële positie staat onder druk en het is de vraag of er voldoende bestuurlijk leiderschap aanwezig is om de opgaven van de komende tien jaar aan te pakken.¹⁴ College en raad lijken meer operationeel gericht dan tactisch en strategisch, waardoor onvoldoende sprake is van kaderstelling en richting geven.¹⁵ Ook de samenwerkingsverbanden met SWW (Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren) en Regio Gooi en Vechtstreek bieden onvoldoende ondersteuning. Kortom: de zwaarte van de taken van Weesp en de mogelijkheden die Weesp heeft om die taken uit te voeren (hulpbronnen) zijn niet in balans.

Er zijn twee opties om taken en hulpbronnen weer in balans te brengen. Allereerst is denkbaar dat de gemeente Weesp (de last van) haar taken probeert te beperken. De zwaarte van de taken van Weesp is gemiddeld. Het lijkt niet aannemelijk dat de wettelijke taken van gemeenten af zullen nemen, wat betekent dat Weesp haar taken alleen kan terugdringen door de eigen ambities terug te schroeven. Aangezien inwoners en ondernemers nu al ontevreden zijn over de inzet van de gemeente, is dat voor het gemeentebestuur van Weesp geen optie. Het gemeentebestuur wil de tevredenheid juist vergroten, wat de zwaarte van de taken groter maakt.

Dan resteert de mogelijkheid om de hulpbronnen van Weesp te versterken. Behalve de ambtelijke organisatie, die per 1 juni 2019 is samengegaan met de organisatie van Amsterdam, zijn uit het bestuurskrachtonderzoek van 2016 twee punten naar voren gekomen die versterking nodig hebben: de financiën en de bestuurlijke aansturing. De

¹³ Zie bijvoorbeeld [Het resultaat telt. Bestuurskrachtonderzoek Regio Gooi en Vechtstreek](#), Deloitte 29 augustus 2016.

¹⁴ Toekomstvisie Weesp 2016, p. 2.

¹⁵ Rapportage KplusV van 8 augustus 2016 over het in opdracht van Weesp uitgevoerde bestuurskrachtonderzoek (deskresearch en omgevingsgesprekken), p. 27.

mogelijkheden om eigen inkomsten te genereren zijn beperkt; gemeenten zijn voor het grootste gedeelte van hun inkomsten afhankelijk van uitkeringen uit het gemeentefonds. Die zijn de laatste jaren geen stabiele inkomstenbron gebleken. Weesp heeft relatief lage belastingen voor wonen (OZB en andere gemeentelijke heffingen) voor haar inwoners. Hoewel daarin ruimte ligt om meer inkomsten te genereren, zal dat geen grote bedragen opleveren.

De bestuurlijke aansturing door raad en college van B en W wordt ook aangewezen als 'hulpbron' die onvoldoende functioneert. Dit probleem speelt niet alleen in Weesp. Voor steeds meer politieke partijen is het moeilijk om goede raadsleden en bestuurders te vinden. Versterking van deze hulpbron vraagt om trainingen en een andere houding van de betrokken bestuurders. Daarvoor zijn investeringen nodig. Dat geldt ook voor de noodzakelijke versterking van het vertrouwen van inwoners en ondernemers in het bestuur.

Een zelfstandig Weesp kan de hiervoor geschetste problemen niet goed verhelpen, ook niet via verdergaande samenwerking met andere gemeenten. Al in 2016 constateerde de raad van Weesp daarom dat een herindeling op de middellange termijn (5-7 jaar) onvermijdelijk leek.¹⁶ Weesp en Amsterdam werken sinds 1 juni 2019 met de ambtelijke fusie al aan verbetering van de ambtelijke ondersteuning. Een herindeling stelt Weesp in staat om ook in financieel en bestuurlijk opzicht van (de omvang van) de gemeente Amsterdam te profiteren, zodat het stadsbestuur meer werk kan maken van de ambities van de inwoners, ondernemers en organisaties in Weesp.

4.3. Interne samenhang en nabijheid van bestuur

Weesp en Amsterdam zijn al eeuwenlang verbonden. Niet alleen door de nabijheid en handel, maar sinds de zeventiende eeuw ook fysiek door de Weespertrekvaart. Jenever en bier uit Weesp werden volop naar Amsterdam vervoerd en via de VOC naar de rest van de wereld.

¹⁶ Toekomstvisie Weesp 2016, p. 4.

Zowel Weesp als Amsterdam is een waterrijke gemeente in een groen landschap. Beide hebben te maken met de uitdagingen van een sterk groeiend bevolkingsaantal. De wegen van de Weespers en de Amsterdammers kruisen elkaar elke dag. Veel Amsterdamse gezinnen verhuizen naar de nieuwe wijken in Weesp, terwijl jongeren uit Weesp naar Amsterdam komen voor wat de hoofdstad te bieden heeft. De historische verbondenheid en de overeenkomsten in de opgaven hebben ervoor gezorgd dat er ook in het karakter van Weespers en Amsterdammers overeenkomsten te zien zijn. Zowel Weespers als Amsterdammers staan bekend als een beetje brutaal en eigenwijs. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Amsterdam zich herkent in de waarden die voor Weesp van belang zijn en zich heeft aangeboden als herindelingspartner. Al deze overeenkomsten leiden ertoe dat beide gemeenteraden verwachten dat Amsterdam en Weesp goed bij elkaar passen.

Natuurlijk zijn er ook verschillen. De schaalgrootte van de beide gemeenten springt daarbij het meest in het oog. Hierdoor bestaat het gevaar dat sommige burgers van Weesp zich 'opgeslokt' zullen voelen door het grote Amsterdam. Om dit te voorkomen is het belangrijk dat er voldoende aandacht blijft voor het unieke karakter van Weesp. Door aan de ene kant Weespers toegang te bieden tot de goede voorzieningen van Amsterdam en aan de andere kant de eigenheid van Weesp te bewaken door een sterk gebiedsgerichte manier van werken, zal de samenhang tussen de beide gemeentes versterkt worden zonder dat het karakter van Weesp wordt aangetast. Hierbij zullen de *couleur locale* van Weesp en de mogelijkheden van de Weespers om invloed uit te oefenen op hun leefomgeving centraal staan.

Zowel Amsterdam als Weesp acht het van groot belang dat het lokale bestuur ook in de toekomst responsief, nabij, betrokken en benaderbaar blijft. Zie § 3.2.3 voor de daarover gemaakte afspraken.

4.4. Regionale samenhang

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat Weespers ruimtelijk economisch sterk op Amsterdam georiënteerd zijn. Mede als gevolg van historische ontwikkelingen en door de huidige samenwerkingsverbanden zijn

Feest in de stad

- ^ **Weesp:** Jaarlijks roeievenement 'Vechten op de Vecht'.
- ▼ **Amsterdam:** Canal Parade op de Amstel nabij de Magere brug.

Weespers voor sociaal-maatschappelijk voorzieningen en zorg vaker gericht op het Gooi. Het rapport van de verkenner (zie § 2.2) bevat bijvoorbeeld een uitgebreide ruimtelijk-economische analyse van de regio Gooi en Vechtstreek op basis van data over dagelijkse verplaatsingen voor werk, voorzieningen, recreatie en sociale contacten.¹⁷ Uit deze analyse blijkt dat de westelijke zijde van de regio Gooi en Vechtstreek sterk georiënteerd is op Amsterdam, waarbij Weesp in functioneel opzicht een 'stadswijk' is vergelijkbaar met Diemen en Amsterdam-Zuidoost, maar dan voor een bevolking met een sterkere sociaaleconomische positie.

Weesp zal in verband met de herindeling overgaan van een aantal samenwerkingsverbanden in de regio Gooi en Vechtstreek naar samenwerkingsverbanden van de gemeente Amsterdam. Het gaat onder meer om de veiligheidsregio, de gemeentelijke gezondheidsdienst en de omgevingsdienst. Daarover vindt tijdig overleg plaats met de betrokken samenwerkingsverbanden.

4.5. Aanvullende beoordelingscriteria lichte samenvoeging

Voorgesteld wordt om de gemeenten Amsterdam en Weesp samen te voegen met een 'lichte' samenvoeging. Dit houdt in dat het grondgebied van de gemeente Weesp via een grenswijziging wordt toegevoegd aan het grondgebied van de gemeente Amsterdam. Daardoor hoeft de gemeente Amsterdam niet te worden opgeheven. De rechtsgevolgen verbonden aan opheffing blijven daarmee voor Amsterdam achterwege, wat met name op het terrein van administratieve lasten voordelen oplevert. Zo staat Amsterdam niet onder preventief financieel toezicht op grond van artikel 21 van de Wet algemene regels herindeling en blijven de burgemeester, griffier, secretaris en het ambtelijk apparaat van Amsterdam in functie. Vanzelfsprekend worden er wel verkiezingen gehouden, zodat de raad van de gemeente Amsterdam ook de inwoners van de huidige gemeente Weesp vertegenwoordigt (zie hoofdstuk 5).

Aan de voorwaarden van het kabinet voor toepassing van de herindelingsvariant lichte samenvoeging is voldaan. De eerste voorwaarde is dat er

¹⁷ Dr. H. te Grotenhuis en mr. G.J. Jansen, 'Gooi en Vechtstreek; regio met een plus?!', april 2014. Het rapport is te raadplegen op de website van de provincie Noord-Holland (www.noord-holland.nl) via Bestuur > Regionale bestuurskracht.

overeenstemming bestaat over toepassing van een lichte samenvoeging. De gemeenten Amsterdam en Weesp zijn beide voorstander van toepassing van deze variant.

De tweede voorwaarde is dat er goede afspraken bestaan over de rechtspositie van het personeel van de gemeente die wordt opgeheven. De rechtspositie van het personeel van Weesp zal door de herindeling niet veranderen, nu de ambtenaren van Weesp sinds 1 juni 2019 in dienst zijn van de gemeente Amsterdam. De plaatsing van de Weesper ambtenaren in de organisatie van de gemeente Amsterdam is verlopen volgens een nieuw organisatieplan, waarover de ondernemingsraad van Weesp positief heeft geadviseerd. Over de rechtspositie van de voormalige Weesper ambtenaren zijn afspraken gemaakt met de vakbonden, vastgelegd in een sociaal plan.

5. Herindelingsverkiezingen en datum van herindeling

Amsterdam en Weesp verzoeken de minister van BZK om in het wetsvoorstel over de herindeling een uitzondering te maken op de wettelijk voorgeschreven data, zodat de herindelingsverkiezingen kunnen samenvallen met de reguliere gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022. De herindeling zou dan zijn beslag kunnen krijgen op de dag waarop de nieuwe raad op grond van de Kieswet voor het eerst bijeenkomt; in dit geval op 24 maart 2022. In dit hoofdstuk wordt toegelicht waarom.

‘Herindelingsverkiezingen’

In verband met de herindeling zullen er in de gemeenten Amsterdam en Weesp verkiezingen plaatsvinden voor de gemeenteraad van Amsterdam. Op basis van de Wet algemene regels herindeling vinden deze ‘herindelingsverkiezingen’ normaal gesproken plaats in de maand november, waarna de herindeling ingaat op 1 januari. Om te voorkomen dat raadsverkiezingen elkaar te snel opvolgen, worden de reguliere vierjaarlijkse raadsverkiezingen vóór of na de herindeling dan overgeslagen.

Waarom tegelijk met de reguliere raadsverkiezingen?

Amsterdam en Weesp verzoeken de minister van BZK om in het wetsvoorstel over de herindeling een uitzondering te maken op de wettelijk voorgeschreven data, net zoals bij de herindeling van de gemeenten Rotterdam en Rozenburg in 2010.¹⁸ In dat geval vonden de herindelingsverkiezingen op verzoek van de gemeenten plaats tegelijk met de reguliere raadsverkiezingen van 3 maart 2010, waarna de herindeling inging op 18 maart 2010. Amsterdam en Weesp doen een vergelijkbaar verzoek, namelijk dat de herindelingsverkiezingen zullen samenvallen met de reguliere gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022. De herindeling zou dan zijn beslag kunnen krijgen op de dag waarop de nieuwe raad op grond van de Kieswet voor het eerst bijeenkomt; in dit geval op 24 maart 2022. De redenen daarvoor zijn als volgt.

Allereerst is het aan inwoners van Amsterdam moeilijk uit te leggen dat de raadsverkiezingen moeten worden vervroegd of uitgesteld vanwege het samengaan met Weesp. Gemeentelijke herindeling is in de regel een zaak die alle inwoners van de betrokken gemeenten direct aangaat. Een ander tijdstip van verkiezingen is dan richting alle inwoners te verantwoorden.

¹⁸ Stb. 2009, 456; [Kamerstukken 31916](#).

In dit geval zal het samengaan met Weesp voor de inwoners van Amsterdam vrijwel geen impact hebben. Deze herindeling is vooral in het belang van de inwoners van Weesp.

Wanneer Amsterdam niet op de reguliere datum meedoet, zal dat impact hebben op de opkomst die in een grote stad Amsterdam al relatief lager is. Die zal naar verwachting (nog) lager zijn als Amsterdam niet kan meeliften op de landelijke media-aandacht daarvoor. Ook is een afwijkende verkiezingsdatum onwenselijk gezien de uitstraling van Amsterdam in de publiciteit en beeldvorming rondom de raadsverkiezingen. Juist vanwege het verband tussen opkomst en publiciteit heeft de wetgever bepaald dat alle gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden op dezelfde dag.

Tot slot is de vierjaarlijkse bestuurscyclus voor een grote gemeente als Amsterdam van belang. De beleidsplanning van Amsterdam is gebaseerd op een vierjaarlijkse bestuurscyclus met verkiezingen op 16 maart 2022. Vervroeging of uitstel van verkiezingen zou resulteren in onduidelijkheid in de bestuurscyclus. Gezien de grootstedelijke opgaven waar Amsterdam voor staat, is dat onwenselijk.

Datum van herindeling

Wat betreft Amsterdam en Weesp zal de herindeling kort na de herindelingsverkiezingen plaatsvinden, net als bij Rotterdam en Rozenburg in 2010. De herindeling gaat dan niet in op 1 januari, maar op 24 maart 2022. Amsterdam en Weesp vinden dit zo belangrijk, dat zij de consequenties van een gebroken boekjaar en de extra administratieve handelingen die dit met zich meebrengt accepteren.

De afwijkende herindelingsdatum zou echter ook andere overheden, zoals samenwerkingsverbanden (gebroken boekjaren) en het Rijk (complicaties bij de berekening van uitkeringen) belasten. Amsterdam en Weesp spannen zich ervoor in om deze gevolgen zo beperkt mogelijk te houden.

In dat verband geven Amsterdam en Weesp de minister in overweging om alle verplichte samenwerkingsverbanden c.q. de samenwerkingsverbanden waarbij de samenstelling bij wet wordt geregeld, al per 1 januari 2022 te wijzigen naar de nieuwe situatie. Het was de intentie van Amsterdam en Weesp om dit ook te sonderen bij

de samenwerkingsverbanden die het betreft, maar als gevolg van de coronacrisis is dat nog niet gelukt. In het bijzonder de Veiligheidsregio's en GGD-regio's hadden ten tijde van de beoogde consultatie begrijpelijkerwijs andere prioriteiten. Indien de verdere herindelingsprocedure dat mogelijk maakt, zijn Amsterdam en Weesp graag bereid om in een later stadium deze consultatie alsnog te doen.

Wanneer het gaat om continuïteit van dienstverlening zullen voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in Amsterdam en Weesp, de gevolgen van een herindeling per 24 maart 2022 niet anders zijn dan bij een herindeling op 1 januari.

6. Financiële aspecten

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste financiële aspecten van de herindeling.

6.1. Financiële gevolgen van de herindeling

Na de herindeling zal de gemeente Amsterdam een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen dan de gemeenten Amsterdam en Weesp nu samen ontvangen. Dat komt vooral doordat er na de herindeling sprake zal zijn van minder raadsleden, minder collegeleden en één in plaats van twee burgemeesters.

Voor de herindeling ontvangen de gemeenten Amsterdam en Weesp een uitkering op grond van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling in het gemeentefonds voor zogenoemde frictiekosten. Dit zijn kosten die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. Het bedrag van de verdeelmaatstaf wordt over een periode van vijf jaar uitgekeerd, te beginnen in het jaar voorafgaand aan de herindeling. In dit geval gaat het naar verwachting om een bedrag van in totaal € 6,5 miljoen.

6.2. Preventief financieel toezicht

Vanaf het moment van vaststelling van het herindelingsontwerp valt de gemeente Weesp op grond van artikel 21 van de Wet algemene regels herindeling onder preventief financieel toezicht van de provincie Noord-Holland. Dit toezicht is bedoeld om te voorkomen dat gemeenten die in aanmerking komen voor opheffing, overgaan tot financiële besluiten die zij zonder de opheffing niet zouden nemen of die de financiële positie van de te vormen gemeente onevenredig benadelen. Er is geen sprake van preventief toezicht op de gemeente Amsterdam, omdat Amsterdam niet zal worden opgeheven.

Het preventief financieel toezicht houdt in dat naast de begroting en begrotingswijzigingen ook andere besluiten met financiële gevolgen door gedeputeerde staten moeten worden goedgekeurd. Gedeputeerde staten wijzen de (categorieën van) besluiten aan die goedkeuring behoeven.

7. Vervolgstappen na het herindelingsontwerp

Het herindelingsontwerp heeft in de periode van 7 februari 2020 tot en met 3 april 2020 ter inzage gelegen. In die periode kon iedereen een reactie op het ontwerp geven. Daarna moeten er nog verschillende stappen worden gezet om te komen tot een herindeling in 2022. Die stappen en de verwachte planning worden in dit hoofdstuk geschetst.

7.1. Wettelijke procedure

Een gemeentelijke herindeling wordt volgens artikel 123 van de Grondwet vastgesteld door de wetgever (regering en parlement) in een wet. In de Wet algemene regels herindeling is een algemene procedure vastgelegd om tot een voorstel voor zo'n herindelingswet te komen. Daarbij is naast de betrokken gemeenten en de wetgever ook een bijzondere rol weggelegd voor de provincie en de minister van BZK.

Van herindelingsontwerp naar herindelingsadvies

De formele herindelingsprocedure is begonnen met de vaststelling van een *herindelingsontwerp* door de gemeenteraden van Amsterdam en Weesp. Conform de Wet arhi is dit herindelingsontwerp vervolgens aangeboden aan de gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland. Op basis van dit herindelingsontwerp voerden de gemeenten verder gesprekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, omliggende gemeenten en andere betrokkenen. Tot slot is het ontwerp voor een periode van acht weken ter inzage gelegd. Iedereen kon tijdens deze periode over het herindelingsontwerp een zienswijze indienen. Deze fase duurde tot en met 3 april 2020.

De colleges van B en W van beide gemeenten hebben de binnengekomen zienswijzen op het herindelingsontwerp beoordeeld en verwerkt in dit *herindelingsadvies*, dat zij eind mei voorleggen aan de beide gemeenteraden. Het herindelingsadvies zal vergezeld gaan van een reactienota met reacties van beide colleges van B en W op de binnengekomen zienswijzen.

Provinciale zienswijze

Het herindelingsadvies wordt na vaststelling door beide gemeenteraden eerst voorgelegd aan de provincie Noord-Holland. Het college van gedeputeerde staten geven dan hun zienswijze daarop en bespreken die in de Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur. Het college van

gedeputeerde staten stuurt het herindelingsadvies vervolgens met zijn zienswijze door naar de minister van BZK.

Beoordeling regering

De minister van BZK toetst het herindelingsadvies aan het beleidskader voor gemeentelijke herindelingen en bereidt vervolgens een wetsvoorstel voor. Dit legt hij voor aan de ministerraad. Dit gebeurt naar verwachting aan het eind van de zomer van 2020. Daarna gaat het wetsvoorstel voor advies naar de Afdeling advisering van de Raad van State. Na verwerking van eventuele opmerkingen van de Afdeling advisering kan het wetsvoorstel worden ingediend bij het parlement.

Parlementaire behandeling

Naar verwachting wordt het wetsvoorstel in het najaar van 2020 ingediend bij de Tweede Kamer. Daar zal eerst de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken zich over het wetsvoorstel buigen. Het is bij herindelingswetsvoorstellen gebruikelijk dat de leden van deze commissie een hoorzitting houden in (een van) de betrokken gemeenten en vervolgens schriftelijke vragen stellen aan de minister van BZK. Na beantwoording van de vragen volgt meestal een mondelinge behandeling door de voltallige Tweede Kamer ('plenaire behandeling'), gevolgd door een stemming over het wetsvoorstel. Deze fase duurt waarschijnlijk tot het voorjaar van 2021.

Daarna volgt de behandeling in de Eerste Kamer. Die neemt meestal minder tijd in beslag. Als ook de Eerste Kamer het wetsvoorstel aanvaardt, kan het de regering het wetsvoorstel bekrachtigen en kan de herindelingswet in werking treden.

Tijdslijn:

Vervolgens kunnen de formele voorbereidingen van de herindelingsverkiezingen beginnen. Als het aan Amsterdam en Weesp ligt, zullen die verkiezingen worden gehouden op 16 maart 2022 (zie hoofdstuk 5). De herindeling kan dan kort daarna plaatsvinden.

7.2. Voorbereiding van de herindeling

Een gemeentelijke herindeling brengt veel met zich mee. Amsterdam en Weesp werken daarom al hard aan de noodzakelijke voorbereidingen. Over verschillende onderwerpen vindt overleg plaats tussen de burgemeesters en betrokken wethouders van beide gemeenten. Ook is een ambtelijke projectorganisatie gevormd waarin ambtenaren afkomstig uit Amsterdam en Weesp volop samenwerken om de noodzakelijke aanpassingen in beeld te brengen en de besluitvorming daarover te ondersteunen.

Vanzelfsprekend worden er geen onomkeerbare stappen gezet voordat de besluitvorming over de herindeling is afgerond.

Bijlagen

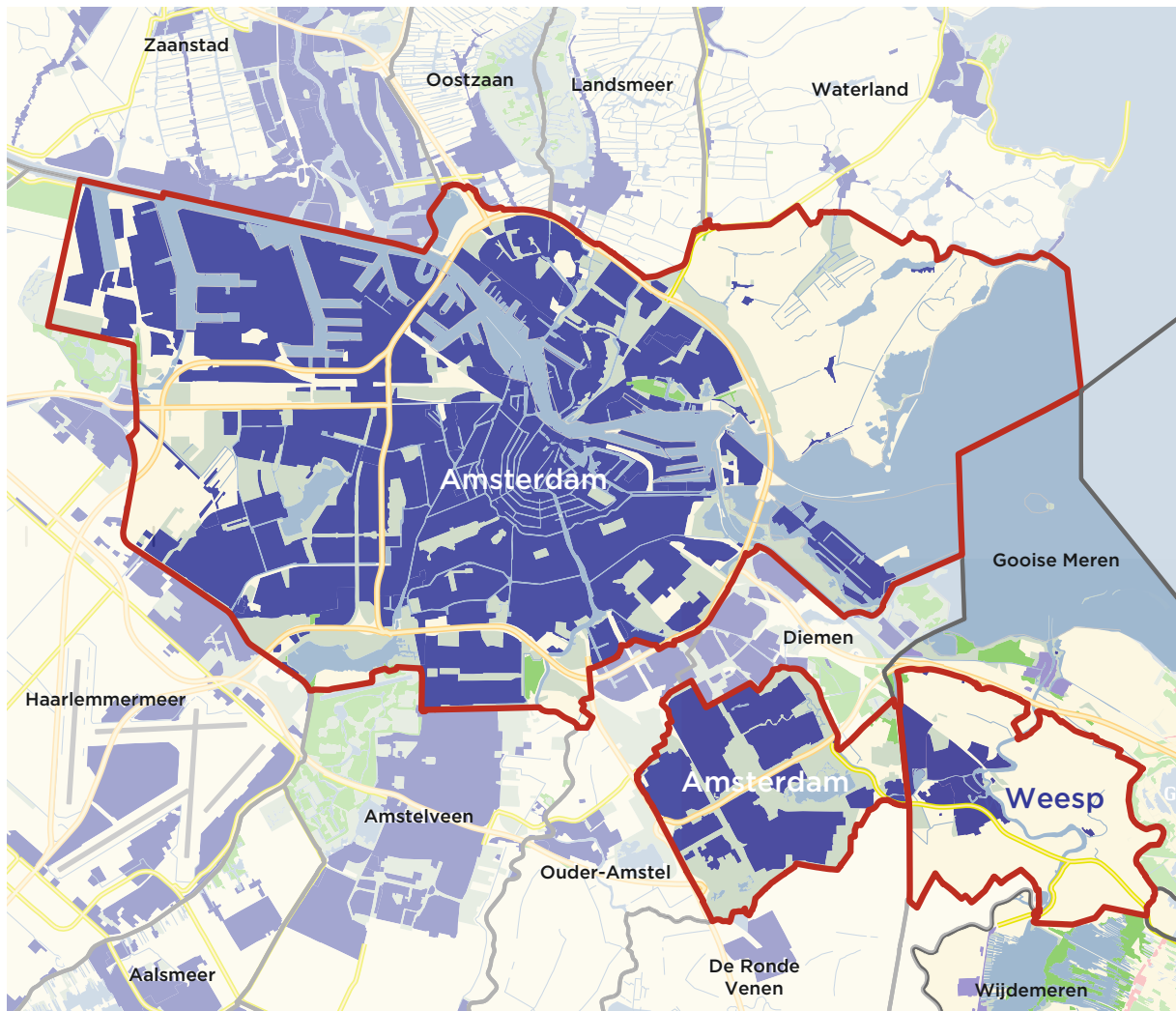
Bruggen in de stad

▲ **Weesp:** De Groenebrug over de Oudegracht.

▼ **Amsterdam:** Tulpen bij de Magere brug.

Kaart nieuwe gemeentegrenzen

Logboek maatschappelijk draagvlak

In het kader van vergroten maatschappelijk draagvlak fusie van gemeente Weesp en gemeente Amsterdam worden hieronder zowel publieke als ambtelijke activiteiten genoemd.

Versiedatum: maart 2020

Wanneer	Waar	Wat
2017		
Maart en april	Weesp	Toekomstgesprekken (vier openbare bijeenkomsten en elf gesprekken met verenigingen en organisaties op uitnodiging)
April	Weesp	De Toekomstcourant Weesp
Begin mei	Weesp	Uitgave 'Weespers aan het Woord' (bundel uitkomsten Toekomstgesprekken)
15 mei	Weesp	Openbare publieksbijeenkomst waar document 'Weespers aan het Woord' wordt aangeboden aan college en gemeenteraad
Eind mei	Weesp	Uitkomsten van bureauonderzoek Tertium én uitkomsten Toekomstgesprekken vormen zgn. Kernwaardendocument: wat willen Weespers behouden en verbeteren in Weesp?
Juli	Weesp	De Toekomstcourant Weesp
7 oktober	Weesp	Themabijeenkomst Toekomstpanel
18 oktober	Weesp	Publieksbijeenkomst Grote Kerk in bijzijn van burgemeesters Gooise Meren en Amsterdam
Oktober	Weesp	De Toekomstcourant Weesp
30 oktober	Weesp	Publieksbijeenkomst in de Grote Kerk
9 november	Weesp	Openbare raadsvergadering Grote Kerk
April	Weesp	De Toekomstcourant Weesp
Juli	Weesp	De Toekomstcourant Weesp
Oktober	Weesp	De Toekomstcourant Weesp
30 oktober	Weesp	Publieksbijeenkomst in de Grote Kerk
2018		
Maart	Weesp	De Toekomstcourant Weesp
21 maart	Weesp	Referendum
26 maart	Weesp	Openbare raadsvergadering definitief besluit fusie Weesp
Maart	Weesp en Amsterdam	Nieuwsbericht op websites Amsterdam en Weesp
Maart	Amsterdam	Mailbericht van programmadirecteur van Amsterdam aan alle directeurs van Amsterdam, hierna is bij elke volgende stap in het proces een mailbericht aan hen uitgegaan.
11 april	Weesp	Ingezonden brief Amsterdam in Weespernieuws (brief van GS Arjan van Gils en loco-burgemeester Eric vd Burg)
April	Weesp en Amsterdam	Informatiepagina op intranetten Amsterdam en Weesp (inclusief reactiemogelijkheid en regelmatig geactualiseerd)
mei elke maand tot december 2019	Weesp	Coffeebreaks: maandelijks ambtelijke bijpraatsessie voor personeel gemeente Weesp over voortgang ambtelijke fusie (intern)
Mei	Weesp en Amsterdam	Mailadres beschikbaar voor vragen van medewerkers en bewoners, gecommuniceerd via de websites (weespamsterdam@amsterdam.nl)
Mei	Weesp en Amsterdam	Q&A voor bewoners op website
Juni	Weesp en Amsterdam	Nieuwsbericht ondertekening Bestuurlijk Convenant op website Weesp, persbericht naar lokale media

Wanneer	Waar	Wat
Juni	Weesp en Amsterdam	Aanvulling website met Q&A n.a.v. Bestuurlijk Convenant
1 juni	Amsterdam	Presentatie door programmadirecteur van Amsterdam aan alle directeurs van Amsterdam
Zomer	Weesp	Serie in gemeentenieuws: 'Weesp en Amsterdam; wat hebben we gemeen?'
24 juni	Weesp en Amsterdam	Ambtenaren van Weesp en Amsterdam lopen samen de Vechtlloop in Weesp (hardloopevenement). Persbericht na afloop met foto's
Juli	Weesp en Amsterdam	Zomerborrel voor ambtenaren Weesp en Amsterdam, op het stadsdeelkantoor van Zuidoost
Juli	Weesp en Amsterdam	Kick off meeting communities (ambtelijke werkgroepen voor de samenvoeging)
Juli-augustus	Weesp en Amsterdam	Deelname Weesper collega's aan Summerschool Amsterdam (workshops tijdens zomerreces)
Juli	Weesp en Amsterdam	College van B&W bezoekt Weesp
28 november	Weesp	Politiek Plein: openbare publieksbijeenkomst stand van zaken ambtelijke fusie
2019		
Februari t/m juni	Weesp	Serie in gemeentenieuws: 'Hoe is het straks geregeld?' Uitleg over gemeentelijke taken en dienstverlening na datum Ambtelijke fusie.
Juni	Amsterdam	Bericht 'Weesp en Amsterdam zijn ambtelijk gefuseerd' en lijst van veel gestelde vragen op intranet
Juni	Amsterdam	Bericht 'Weesp en Amsterdam zijn ambtelijk gefuseerd' en lijst van veel gestelde vragen op internet
Juni 2019	Amsterdam	Artikel 'Welkom Weesp' in de Krant (gemeentekrant) Amsterdam
19 september	Weesp	Artikel 'In Weesp zit nu meer deskundigheid aan tafel' in de WeesperNieuws N.a.v. interview afgegeven door BM en GS Weesp
24 september	Weesp	Artikel 'Weesper Gideonsbende moet Amsterdam blijven bestoken' in de WeesperNieuws N.a.v. interview afgegeven door BM en GS Weesp
26 september	Amsterdam	Artikel 'In Weesp zit nu meer deskundigheid aan tafel' op intranet/tamtam
17 oktober	Weesp	Netwerkbijeenkomst voor iedereen die werkt voor gemeente Weesp (intern)
28 oktober	Amsterdam	Informatiebijeenkomst over de bestuurlijke fusie Weesp-Amsterdam voor bewoners en ondernemers van Amsterdam en andere belangstellenden. Locatie: Driemond
5-10 november	Weesp	Enquête onder leden Toekomstpanel (158 betrokken bewoners) waarvan resultaten (81 enquêtes) zijn verwerkt in informatie-/participatiebijeenkomst van 12 november
12 november	Weesp	Informatie-/participatiebijeenkomst voor bewoners en ondernemers van Weesp en andere belangstellenden in de Grote Kerk
11 december	Amsterdam	Informatiebijeenkomst over de bestuurlijke fusie Weesp-Amsterdam voor bewoners en ondernemers van Amsterdam en andere belangstellenden. Locatie: Voormalige Stadstimmertuin
11 december	Weesp en Amsterdam	Bericht 'Weesp als onderdeel van Amsterdam weer een stap dichterbij' op internet
11 december	Weesp en Amsterdam	Bericht 'Weesp als onderdeel van Amsterdam weer een stap dichterbij' op intranet
11 december	Weesp en Amsterdam	Persbericht: Gemeentelijke herindeling Amsterdam en Weesp weer een stap dichterbij
2020		
7 februari	Weesp en Amsterdam	Bericht 'Amsterdam en Weesp zeggen 'ja!' op internet
7 februari	Weesp en Amsterdam	Bericht 'Amsterdam en Weesp zeggen 'ja!' op intranet
7 februari	Weesp en Amsterdam	Persbericht 'Amsterdam en Weesp zeggen 'ja'
4 maart	Weesp	Informatieavond Bestuurlijk Akkoord Weesp-Amsterdam
30 maart	Weesp	Indienen mondelinge (telefonisch) zienswijze herindelingsontwerp Amsterdam-Weesp

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam

Gemeente
Amsterdam

Gemeente Weesp

Bestuurlijk Akkoord
Weesp – Amsterdam

Gemeente Weesp

Gemeente
Amsterdam

OP DE COVER

Bruggen in de stad

^ **Weesp:** De Groenebrug over de Oudegracht.

▼ **Amsterdam:** Tulpen bij de Magere brug.

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Inhoudsopgave

Leeswijzer	5
Bestuurlijk akkoord	6
Inleiding	8
Doel	8
Proces	9
1. Identiteit en Nabijheid van bestuur	11
2. Fysieke leefomgeving	13
2.1 Open landschap en Omgevingsvisie	13
2.2 Infrastructuur	14
2.3 Duurzaamheid	15
2.4 Openbare ruimte en historisch karakter	15
2.5 Monumenten en historische waarde	16
3. Sociale en culturele leefomgeving	18
3.1 Sociale en culturele voorzieningen	18
3.2 Zorg	19
3.3 Onderwijs	21
3.4 Wonen	22
4. Veiligheid en leefbaarheid	23
5. Economie en bedrijvigheid	24
5.1 Economie en bedrijvigheid	24
5.2 Toerisme	24
5.3 Evenementen	25
6. Dienstverlening en digitalisering	26
6.1 Dienstverlening: Huis van Weesp en Stadsloketten	26
6.2 Digitalisering	27

Fietsen in de stad

^ Weesp: Fietzers over de Lange Vechtbrug.

▼ Amsterdam: Fietzers op de Hoge Sluis bij de Amstel / Sarphatistraat.

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Leeswijzer

Het bestuurlijk akkoord is opgesteld volgens de hoofdstukindeling zoals in het Bestuurlijk Team van 25 september 2019 is vastgesteld. Gekozen is voor een hoofdstukindeling op hoofdthema's: fysiek, sociaal, economie, veiligheid met daarnaast speciale aandacht voor identiteit & nabijheid van bestuur en dienstverlening.

De 14 kernwaarden zijn uitgewerkt en hebben ieder een plek gekregen in een van de hoofdstukken, waarbij logische aansluiting is gezocht bij de thema's. In elk hoofdstuk staan per onderwerp de bestuurlijke afspraken tussen Weesp en Amsterdam genoemd.

Bestuurlijk akkoord

Ondergetekenden:

De gemeente Weesp, hierna te noemen: "Weesp", te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer B.J. van Bochove, burgemeester van de gemeente Weesp

en

De gemeente Amsterdam, hierna te noemen: "Amsterdam", te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw F. Halsema, burgemeester van de gemeente Amsterdam

Overwegende:

dat de gemeenteraden van Amsterdam en Weesp in 2017 respectievelijk 2018 hebben besloten om te komen tot een ambtelijke fusie, later te volgen door een gemeentelijke samenvoeging;

dat de colleges van B en W opdracht hebben gegeven om een bestuurlijk akkoord op te stellen;

dat afgesproken is om gezamenlijk het proces tot een gemeentelijke samenvoeging verder vorm te geven en de stappen in beeld te brengen voor de nodige bestuurlijke afspraken en de besluitvorming om te komen tot een herindelingsbesluit en een bestuurlijk akkoord;

dat de 14 kernwaarden leidend zijn bij het op het opstellen van dit bestuurlijk akkoord;

dat in dat traject het college van Weesp heeft verzocht een position paper op te stellen met concretisering van de 14 kernwaarden waarvan het college en de raad van Weesp het belangrijk vinden dat hierover nadere afspraken worden gemaakt in het bestuurlijk akkoord met Amsterdam;

dat mocht gedurende het proces blijken dat punten uit de kernwaarden onvoldoende opgenomen zijn in het bestuurlijk akkoord dan over deze punten nadere afspraken gemaakt worden;

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Bestuurlijk Akkoord Weesp – Amsterdam

7

dat het beleid van Weesp gedurende een termijn van twee jaar
ongewijzigd kan blijven na het moment van herindeling;

Spreken de intentie uit:

om op basis van het bestuursakkoord de voorbereiding van de gemeentelijke samenvoeging in gezamenlijkheid ter hand te nemen gericht op een herindelingsdatum in 2022. De werkzaamheden voor de gemeentelijke samenvoeging vinden plaats in onderling overleg en op basis van wederzijds vertrouwen.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'A' followed by a series of loops and a long horizontal stroke.

Inleiding

Bestuurlijke afspraken waarmee de identiteit en de belangen van de Weespers op een heldere en transparante manier worden geborgd voor de periode na de gemeentelijke samenvoeging met Amsterdam. Dat is de kern van dit bestuurlijk akkoord. Over verschillende thema's, gebaseerd op de 14 kernwaarden van Weesp, zijn bestuurlijke afspraken gemaakt die met aandacht en zorgvuldigheid tot stand zijn gekomen.

Weesp heeft dit proces naar de eigen bestuurlijke toekomst al in 2012 ingezet. Amsterdam heeft het verzoek van Weesp om aan te mogen sluiten bij Amsterdam omarmd.

Al in de vroegste geschiedenis van Amsterdam en Weesp zijn er parallellen: beide nederzettingen profiteerden van de val van Gijsbrecht van Amstel. Amsterdam kreeg in 1300 stadsrechten en Weesp in 1355. Ongeveer een eeuw later kregen beide steden een stenen omwalling en vervulden zij een centrumfunctie voor het omringende boerenland. Jenever en bier, evenals cacao, waren lange tijd de economische drijfveren voor Weesp, onder andere door de export naar Amsterdam.

Met de Weespertrekvaart kwam er een directe vaarverbinding met Amsterdam en het oude Zandpad, sinds 1664 de Weesperzijde, bleef een verbinding over land. De strategische ligging van Weesp maakte dat vesting Weesponderdeel werd van de Stelling van Amsterdam.

Waar Weesp vroeger deel uitmaakte van de beschermingslinie van Amsterdam, gaan Amsterdam en Weesp nu samen zorgdragen voor het versterken van de sociale samenhang, de fysieke en economische groei enerzijds en het behoud van groen en het open rivierlandschap anderzijds. De eeuwenoude banden maken dat het gedachtengoed van de stad Weesp behouden blijft.

Nu de samenwerking op ambtelijk niveau een feit is, wordt met dit akkoord de volgende stap naar de gemeentelijke samenvoeging gezet.

Doel

Het bestuurlijk akkoord beoogt het unieke karakter van Weesp te borgen en comfort en continuïteit te bieden voor de bewoners van Weesp als

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Bestuurlijk Akkoord Weesp – Amsterdam

9

het gaat om het behouden van de identiteit, de gezamenlijke zin en de (sociale en fysieke) leefbaarheid.

Het bestuurlijk akkoord is het resultaat van bestuurlijke onderhandelingen tussen Weesp en Amsterdam. De bestuurlijke afspraken zijn gericht op wederzijds comfort en vertrouwen. Met de vaststelling van dit akkoord kunnen beide partijen verder met de voorbereiding van de gemeentelijke samenvoeging Amsterdam-Weesp in 2022.

Proces

De 14 Weesper kernwaarden zijn voor de beide gemeenteraden en colleges van B en W van Weesp en Amsterdam het gezamenlijk uitgangspunt. Vanuit dit uitgangspunt is het zaak dat in de aanloop naar de gemeentelijke samenvoeging voldoende ruimte en aandacht is voor maatwerkafspraken. Deze zijn nodig om onder andere de kwaliteit van de dienstverlening en de leefbaarheid in de sociale en fysieke omgeving bij harmonisatie van beleid te borgen.

Uitgangspunt is dat gedurende de periode van ambtelijke invlechting tot het moment van gemeentelijke samenvoeging, de gemeenteraden en colleges van Weesp en Amsterdam de beleidsinhoud gerelateerd aan de eigen programmagelden, blijven bepalen. Met het oog op de voorgenomen gemeentelijke samenvoeging wordt in geval van beleidsvernieuwingen of andere aanpassingen wel al gekeken of beleidsharmonisatie mogelijk is.

Wanneer in de aanlooperperiode naar de gemeentelijke samenvoeging blijkt dat er verschillen op kunnen treden wanneer Weesp in de Amsterdamse structuur wordt opgenomen en bepaalde doelgroepen in Weesp erop achteruit gaan, gaan beide colleges met elkaar in overleg en maken duidelijke afspraken over de te treffen regeling ook als dat betekent dat daarmee voor een bepaalde periode wordt afgeweken van het Amsterdams beleid en de werkwijze na de gemeentelijke samenvoeging. Het gaat dan om onderwerpen voor zover deze niet in het bestuurlijk akkoord zijn benoemd.

De afspraken die onderdeel uitmaken van het bestuurlijk akkoord worden in aanloop naar de gemeentelijke samenvoeging gezamenlijk voorbereid.

10

Bestuurlijk Akkoord Weesp – Amsterdam

De portefeuillehouders van Weesp en Amsterdam hebben periodieke bestuurlijke ontmoetingen om, waar mogelijk en wenselijk, uniformiteit in beleid steeds meer te realiseren en planning&control-cycli op elkaar af te stemmen.

De gemeenteraden van Weesp en Amsterdam worden geïnformeerd over en betrokken bij de uitwerking van het bestuurlijk akkoord.

Samenwerking met regiopartners

Gezien de goede relatie is er tijdens het gehele proces aandacht voor de samenwerking en afstemming met de omliggende gemeenten.

Amsterdam en Weesp trekken gezamenlijk op met de partners in de regio als het gaat om de Omgevingsvisie, de regionale woonruimte- en huisvestingsverordening, inkoop in het sociaal domein en de verandering van de veiligheidsregio (onder andere GHOR-taken).

Ook een soepele overgang van de dienstverlening voor de bewoners en ondernemers, vooruitlopend op de herindelingsdatum, heeft blijvende aandacht van Amsterdam en Weesp.

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

1. Identiteit en Nabijheid van bestuur

Identiteit en gezamenlijkheid vinden hun oorsprong in de buurten, wijken en gebieden waar geleefd wordt en in de eigenheid van de bewoners. Daarom vinden Weesp en Amsterdam het belangrijk dat de operationele bestuurskracht dichtbij bewoners in de gebieden en buurten wordt georganiseerd, het bestuur toegankelijk is voor bewoners en samen met hen keuzes worden gemaakt. Het is belangrijk dat bewoners worden betrokken bij plannen die hun identiteit en leefbaarheid in de fysieke en sociale omgeving raken en dat er ruimte is voor maatwerk.

De gekozen structuur moet afwegingen op wijkniveau en wijkgerichte plannen blijvend mogelijk maken.

Voor Amsterdam zijn democratische vernieuwing, co-creatie, experimenten met participatieve democratie en het ondersteunen van initiatieven van bewoners en ondernemers een gegeven.

Nabijheid van bestuur en zeggenschap zijn voor Weesp belangrijke elementen in het samengaan met Amsterdam.

Om een goede vorm van nabijheid van bestuur voor de Weespers te realiseren in de periode na de gemeentelijke samenvoeging, spreken Weesp en Amsterdam het volgende af:

- Weesp krijgt een gekozen volksvertegenwoordiging in de vorm van een bestuurscommissie, gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen.
- De bestuurscommissie voor Weesp kiest uit haar midden een dagelijks bestuur, die binnen de stedelijke (beleids)kaders van Amsterdam eigen afwegingen en keuzes kan maken. De taken en bevoegdheden worden binnen de wettelijke kaders afgestemd op de Weesper context
- De bestuurscommissie van Weesp kan beschikken over een eigen (buurt)budget.
- Het dagelijks bestuur van Weesp heeft een directe samenwerkingslijn met een van de collegeleden van Amsterdam.
- Onderzocht wordt of de gemeentelijke samenvoeging met Driemond tot 1 gebied mogelijk is. Consultatie van de inwoners en Dorpsraad van Driemond over de wenselijkheid is noodzakelijk.
- Weesp (al dan niet samengevoegd met Driemond) wordt tijdelijk een 'stadsgebied' en sluit niet aan bij een stadsdeel.

12

Bestuurlijk Akkoord Weesp – Amsterdam

Het uitgangspunt is dat dit een pilot is die na drie jaar geëvalueerd zal worden om te bezien of de gekozen systematiek werkbaar is en daarmee de belofte van nabijheid van bestuur voldoende is ingevuld. De resultaten van de evaluatie worden betrokken bij de bestuurlijke doorontwikkeling van de stad en de integratie van Weesp binnen het bestuurlijk stelsel van Amsterdam.

In de uitwerking van deze vorm van nabijheid voor Weesp in de periode voorafgaand aan de herindeling is bestuurlijke aandacht voor de samenwerking binnen het stelsel van Amsterdam en borging van de onderlinge relaties.

Over de invulling van de relatie tussen bestuurscommissie en de gemeenteraad is vanuit de raden van Weesp en Amsterdam aangegeven hier gezamenlijk het gesprek over te willen voeren.

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

2. Fysieke leefomgeving

2.1 Open landschap en Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 biedt een nieuw gezamenlijk perspectief op de toekomst van het landschap rondom Amsterdam en Weesp, met oog voor groen, open landschap en grenzen aan de groei. Verstedelijking, versterking van de infrastructuur en landschapsversterking gaan hand in hand.

In 2021 wordt een aparte Omgevingsvisie door Weesp vastgesteld, gebaseerd op de kernwaarden, die technisch aansluit bij de Omgevingsvisie 2050 van Amsterdam. Met de Omgevingsvisie 2050 voor Weesp wordt de ruimtelijke kwaliteit van het open rivierlandschap en het cultuurhistorisch erfgoed in het gebied gerespecteerd en geborgd. Amsterdam neemt de omgevingsvisie van Weesp over.

Weesp en Amsterdam trekken gezamenlijk op in de planvorming en de uitwerking van beleid dat raakt aan de Omgevingsvisie, waarbij vaar-, fiets- en wandelroutes aantrekkelijker worden gemaakt en een goede balans blijft bestaan tussen wonen en toerisme. We verkennen de mogelijkheid om de vaarroute Weesp-Amsterdam en vice versa buitenom via Muiden en IJburg te verbeteren. De verschillende regiogemeenten worden bij de planvorming betrokken en de Weesper context wordt goed geborgd. We spreken af dat na de gemeentelijke samenvoeging de inhoud van beide Omgevingsvisies één geheel vormen met oog voor de typische kenmerken en het karakter van Weesp, zoals de ruimtelijke kwaliteit van het open rivierlandschap, behoud van groen, het borgen van cultuurhistorisch erfgoed in het gebied, landschapsversterking.

In de nota Duurzaam Landschap wordt de betekenis van het landschap voor de groeiende stad beschreven nu grote opgaven als verstedelijking (inclusief mobiliteit), biodiversiteitsherstel, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, landbouwtransitie en gezonde leefomgeving zich aandienen. Met deze nota beschermt, ontwikkelt en houdt Amsterdam het metropolitane landschap in stand. Ook het huidige karakter en de kenmerken van het landschap in de omgeving van Weesp worden in deze nota opgenomen zodat ook het landschap rondom Weesp beschermd blijft, zoals het open zicht op de Aetsveldsepolder en de verhouding tussen bebouwing, groen en water zoals in de Bloemendalerpolder. Amsterdam zal daarbij het verdrag van Valetta en de Natura 2000-gebieden respecteren.

Het groen en de bijzondere bomen zoals benoemd in het groenbeleidsplan en het bomenbeleidsplan van Weesp worden gerespecteerd na de gemeentelijke samenvoeging met Amsterdam.

2.2 Infrastructuur

Amsterdam en Weesp zijn beide gericht op het stimuleren van duurzame mobiliteit en het behouden van de bereikbaarheid, zowel per fiets, te water, via openbaar vervoer (OV) als via wegen.

De fiets is een belangrijk onderdeel in vrijwel alle (her)inrichtingsprojecten in de openbare ruimte. Amsterdam hanteert een Meerjarenplan (MJP) Fiets (vernieuwd vanaf 2021), waar Weesp in wordt geïntegreerd. Met de Agenda Amsterdam Autoluw komt meer ruimte voor fietsen, spelen, voorzieningen en groen. Weesp wordt bovendien geïntegreerd in het regionale mobiliteitsbeleid van de Vervoerregio Amsterdam, met daarbij grote aandacht voor duurzame, uitstootvrije mobiliteit en samenhangende (fiets)netwerken richting Amsterdam, Diemen en het Gooi.

De huidige OV-concessie voor het nachtvervoer van Amsterdam loopt tot en met december 2024. Voor de nieuwe concessieperiode wordt een nieuw Programma van Eisen opgesteld waarin Amsterdam haar eisen en wensen ten aanzien van het openbaar vervoer kan meegeven. Het nachtvervoer voor Weesp wordt hierin meegenomen.

Weesp en Amsterdam spreken ook af dat wordt ingezet op goede verbindingen tussen de verschillende gebieden van Weesp (Weespersluis) aan beide kanten van het spoor en de N236 en dat het wegennetwerk op niveau blijft.

In het OV SAAL-traject (Openbaar Vervoer Schiphol – Amsterdam – Almere – Lelystad) wordt al gezamenlijk ingezet op het borgen van de bereikbaarheid met behoud van station Weesp, een mogelijke spoortunnel in de toekomst en de ontwikkeling van het stationsgebied. Deze inspanningsverplichting wordt ook na de gemeentelijke samenvoeging doorgezet.

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Bestuurlijk Akkoord Weesp – Amsterdam

15

Amsterdam kent gebiedsdifferentiatie in parkeerbeleid. Dit betekent ander parkeerbeleid in het centrum dan in landelijk Noord. We spreken af dat na de gemeentelijke samenvoeging voor de uitvoering in Weesp rekening gehouden wordt met de huidige Parkeernormennota en de Nota Parkeermaatregelen van Weesp.

2.3 Duurzaamheid

De hoge ambities van Amsterdam en Weesp op het gebied van duurzaamheid zijn vergelijkbaar. Amsterdam zal in 2030 haar CO₂-uitstoot terugdringen met 55% en in 2050 verder reduceren naar een verlaging met 95%. Vanaf 2040 is Amsterdam aardgasvrij. Weesp heeft de ambitie uitgesproken om in 2030 energieneutraal te zijn. We spreken af dat de stad in 2030 toewerkt naar uitstootvrij verkeer en het behalen van de luchtkwaliteitsadviesnormen van de World Health Organization. De aankomende tijd wordt het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid van Weesp uitgebreid met concretere plannen en budgetaanvragen om de grote stappen die nodig zijn, te gaan maken. De financiële en organisatorische consequenties hiervan zullen de komende periode in kaart worden gebracht.

Voor de gemeentelijke samenvoeging wordt Weesp daarom zoveel mogelijk meegenomen in de door Amsterdam ingezette onderzoeken en wordt onderdeel van de planvorming. Waar mogelijk wordt Weesp als pilotgebied ingezet na de gemeentelijke samenvoeging. Het brede instrumentarium van Amsterdam dat wordt ontwikkeld om burgers en bedrijven te betrekken in de energietransitie, wordt waar mogelijk al voor de gemeentelijke samenvoeging ingezet voor Weesp.

2.4 Openbare ruimte en historisch karakter

In Amsterdam geven we de openbare ruimte en aanwezigheid van voorzieningen samen met Amsterdammers vorm. We stellen stadsbrede kaders vast, met oog voor de grote verscheidenheid van de stad qua stedenbouw en gebiedstypologieën, en geven daar gebiedsgericht uitvoering aan. Voor Amsterdam geldt dat groenvoorzieningen, sportvoorzieningen en speelvoorzieningen in de openbare ruimte altijd groten-deels maatwerk zijn. Participatie met de buurt over inrichting van deze

voorzieningen en kennis vanuit de gebiedsteams staan voorop. Dit sluit aan op de inrichting van nabijheid van bestuur en het gebiedsgericht werken voor Weesp.

Amsterdam hanteert als uitgangspunt dat alle Amsterdammers vanuit de gemeente dezelfde beheer kwaliteit mogen verwachten in hun woonomgeving. Dit geldt ook voor Weesp. Kijkend naar de toekomst betekent dit dat de fraaie groene plekken in Weesp, zoals de bloemrijke omgeving van het station, behouden blijven. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld de bloembakken zoals deze in het centrum van Weesp (aan lantaarnpalen en bruggen) te vinden zijn.

Ook binnen de Amsterdamse standaard geldt nu al dat de historische binnenstad en historische fragmenten een andere inrichting kennen. Die diversiteit behouden we ook in Weesp. We spreken af dat vóór de gemeentelijke samenvoeging nadere afstemming plaatsvindt over de diverse te hanteren beheerniveaus in Weesp vanaf de herindeling.

2.5 Monumenten en historische waarde

De cultuurhistorische locaties en markante panden met een cultureel-maatschappelijke functie, zoals de molens en de historische begraafplaats Landscroon, maken onderdeel uit van 'het verhaal van Weesp'. Amsterdam is zich bewust van de meerwaarde van cultuurhistorisch erfgoed voor een goed vestigingsklimaat, leefbaarheid, toerisme en identiteit. Onder het cultuurhistorisch erfgoed wordt zowel het gebouwde (markante panden met een cultureel-maatschappelijke functie) als het landschappelijke en het archeologisch erfgoed verstaan.

De gemeente Amsterdam heeft daartoe een goed geëquipeerd en deskundig bureau Monumenten en Archeologie, dat ook ingezet wordt voor Weesp met aandacht voor het eigen cultuurhistorisch perspectief van Weesp.

Met de Erfgoedagenda betreft Amsterdam cultuurhistorie bij de ruimtelijke planvorming. Weesp zal bij de actualisatie van de Erfgoedagenda meegenomen worden voor de periode na de herindeling.

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Versterking van de waarde van het culturele erfgoed wordt opgepakt door bijvoorbeeld maatwerkadvisering bij restauraties van monumenten, het vroegtijdig in het proces van ruimtelijke planvorming betrekken van het cultuurhistorisch erfgoed en de inzet van een 'monumentenloods', die leegstaand erfgoed onder de aandacht brengt bij mogelijke initiatiefnemers voor hergebruik.

We spreken af dat het boven- en ondergrondse erfgoed, al dan niet met een monumentenstatus, behouden blijft. Dit is belangrijk voor de identiteit van Weesp. Erfgoed betreft niet alleen panden met een monumentale status. Indien van belang voor de identiteit van Weesp en het gemeenschapsgevoel binnen Weesp zal erfgoed behouden blijven. Dit proces is dynamisch. Aan de erfgoedlijst kunnen zaken, gebouwen of gebieden worden toegevoegd. We spreken af dat vóór de gemeentelijke samenvoeging nadere afspraken worden gemaakt over het beheer en onderhoud van de monumenten in Weesp vanaf de herindeling.

3. Sociale en culturele leefomgeving

Amsterdam bestaat uit veel verschillende buurten en gebieden, elk met zijn eigen karakter. Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties weten vaak het beste wat er leeft in een gebied en willen initiatieven nemen om de stad te verbeteren. De gebiedsgerichte aanpak zorgt voor maatwerk en het onderhouden van netwerken. De wensen van inwoners van Weesp worden via de gebiedsgerichte aanpak betrokken bij het opstellen van plannen.

3.1 Sociale en culturele voorzieningen

Voor Weesp is de bestaande infrastructuur van de sociale, culturele en sportvoorzieningen het uitgangspunt. De nabijheid en toegankelijkheid van voorzieningen blijft bestaan voor de inwoners na de gemeentelijke samenvoeging. Onderwijs, sport, gezondheidszorg, verenigingen zijn allemaal belangrijke elementen voor een goed leefklimaat en het versterken van de sociale samenhang. Bij gebiedsontwikkelingen houdt Amsterdam rekening met het realiseren van nieuwe voorzieningen in aansluiting op de bestaande stad. Dit geldt ook voor de Bloemendalerpolder.

Met gebiedsgericht werken (samenwerking met bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties) en een gebiedsgerichte aanpak zorgen we voor behoud en borging van bestaande netwerken en vrijwilligers(organisaties). Vanuit het gebiedsteam is er altijd een laagdrempelig aanspreekpunt (bijvoorbeeld een gebiedsmakelaar) in de buurt/wijk om het gesprek mee aan te gaan. Weesper inwoners voelen zich betrokken en 'inclusief' bij de uitvoeringsprogramma's in de wijken.

Ter ondersteuning van de identiteit en de gemeenschapszin, blijft ook na de gemeentelijke samenvoeging de mogelijkheid bestaan voor Weesper inwoners om gebruik te maken van de sport- en cultuurvoorzieningen, de bibliotheek en het verenigingsleven in Weesp. Tevens worden de professionele cultuurpartners betrokken bij de verdere ontwikkeling van de identiteit en gemeenschapszin. Daarnaast wordt het bestaande concept 'buurtkamers' geborgd.

Amsterdam en Weesp spreken af dat het beheer, de exploitatie, de ondersteuning van verenigingen en het faciliteren van gebruikers,

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Bestuurlijk Akkoord Weesp - Amsterdam

19

gebiedsgericht gebeurt voor die organisaties die zich in Weesp bezighouden met sport, cultuur, bewegen en gezondheid.

Amsterdam en Weesp spreken af dat het uitgangspunt is dat maatschappelijk vastgoed dat wordt ingezet ten behoeve van de sociale, culturele en sportvoorzieningen in Weesp, langdurig beschikbaar en betaalbaar blijft. Afspraken daartoe in de periode tot de herindeling zullen door Weesp met de hiervoor bedoelde instellingen zelfstandig kunnen worden gemaakt en worden afgestemd met Amsterdam.

Door harmonisatie van tarieven worden sommige activiteiten voor de gebruikers duurder en andere goedkoper. In de overgangperiode zullen hierover maatwerkafspraken gemaakt worden om het voor alle gebruikers betaalbaar te houden. Bovendien wordt voor het Weesper maatschappelijk vastgoed inzichtelijk gemaakt of tussen het overeengekomen huurniveau en de kostprijs verschillen aanwezig zijn, met als doel eventuele verschillen voor de gebruiker te compenseren, teneinde hun activiteiten voort te kunnen zetten. Amsterdam en Weesp spreken af dat de afspraken die zijn vastgelegd of tot de datum van de gemeentelijke samenvoeging worden vastgelegd in de overeenkomsten van Weesp, worden gerespecteerd.

3.2 Zorg

Weesp en Amsterdam hanteren op dit moment verschillende werkwijzen voor sociale zorg. Weesp heeft een sociaal wijkteam dat bestaat uit ambtenaren die onafhankelijk opereren. In het sociaal wijkteam wordt integraal gewerkt. Kenmerkend is dat alle leefdomeinen hierin worden betrokken. Per 2021 komt in Amsterdam een nieuw stelsel voor sociale zorg met twee herkenbare, lokale, naast elkaar opererende teams in het sociaal domein: de Buurteams en de Ouder- en Kindteams. De zorginfrastructuur in de wijken is hierdoor herkenbaar, laagdrempelig, dichtbij de inwoners en meer gericht op de samenwerking tussen de verschillende partijen. Het uitgangspunt voor zowel Amsterdam als Weesp is één gezin, één contact en één plan.

Nader onderzocht moet worden op welke wijze het sociaal wijkteam van Weesp goed kan worden ingepast in het nieuwe stelsel van Amsterdam. De identiteit en integraliteit van het Weesper wijkteam blijven daarbij zoveel mogelijk behouden en krijgen speciale aandacht in de invlechting

in het Amsterdamse sociale domein. Hiervoor wordt gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld waarbij ook een overgangperiode voor na de gemeentelijke samenvoeging wordt afgesproken.

Weesp en Amsterdam spreken daarbij af dat de specifieke kenmerken van de Weesper werkwijze, in ieder geval wat betreft de korte lijnen, de goede onderlinge samenwerking en de integrale werkwijze lokaal in Weesp behouden blijven.

Daarin wordt de inpassing van de Adviesraad Sociaal Domein van Weesp in de structuur van Amsterdam met een stedelijke Wmo-adviesraad, meegenomen als een van de manieren om de korte lijnen met kwetsbare burgers te onderhouden. Hier is aandacht voor de bredere thema's waarover de Adviesraad Sociaal Domein van Weesp adviseert. De Adviesraad Sociaal Domein Weesp bestaat uit Weespers die gevraagd en ongevraagd advies geven aan het college van B en W en de gemeenteraad over de ontwikkeling en uitvoering van beleid in het sociaal domein.

Voor de inkoop voor Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) en Jeugdzorg is Amsterdam aangesloten bij de regionale samenwerking Amsterdam-Amstelland & Zaanstreek-Waterlanden en Weesp bij de regio Gooi en Vechtstreek. In het transitieplan wordt de overgang van de bestaande maatwerk- en inkoopafspraken over Wmo en Jeugdwet van de regio Gooi en Vechtstreek naar Amsterdam per onderdeel uitgewerkt. We spreken af gezamenlijk te zorgen voor voldoende aandacht bij de overgang van Weesp naar de andere inkoopregio zodat continuïteit van het zorgaanbod blijft bestaan. Bij de volgende gezamenlijke aanbesteding kunnen voor Weesp belangrijke criteria worden opgenomen. Het transitieplan wordt voorafgaand aan de herindeling bestuurlijk vastgesteld.

De sociale loketfunctie als steunpunt in de samenleving in Weesp blijft behouden zolang de zorg voor bewoners in de gemeente Amsterdam via de fysieke aanwezigheid van (stads-) loketten wordt voorzien. Voor de stadsloketten van de gemeente Amsterdam geldt dat de dienstverlening uniform is en ook de openingstijden uniform afgestemd op de behoefte van de burgers.

Weesp heeft twee buurtsportcoaches. Deze buurtsportcoaches stimuleren sport en bewegen onder alle bevolkingsgroepen van jong tot oud. Zij

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Bestuurlijk Akkoord Weesp – Amsterdam

21

hebben daarmee ook een belangrijke rol in het welzijnswerk. Weesp en Amsterdam spreken af dat de buurtsportcoaches ook na de gemeentelijke samenvoeging voor Weesp beschikbaar blijven.

Het consultatiebureau en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in Weesp waar jeugdverpleegkundigen, jeugdartsen en gezins- en opvoedcoaches werken, blijft in Weesp aanwezig om zorg en ondersteuning te bieden aan jonge gezinnen.

In Amsterdam werken we met Ouder- en Kindteams (OKT's) verdeeld over de stad, bijvoorbeeld als onderdeel van een brede school. De zaken waarvoor ouders terecht kunnen bij een CJG of OKT zijn hetzelfde. Het CJG in Weesp kan mogelijk als een OKT voortgezet worden.

Amsterdam en Weesp zetten beide in op voor- en vroegschoolse educatie. Het indiceren van Voor- en Vroegschoolse Educatie wordt in Weesp uitgevoerd door het consultatiebureau. Dit is succesvol en leidt tot een hoog bereik onder de doelgroepkinderen. Ten aanzien van de verschillen in uitvoering worden voor de datum van herindeling afspraken gemaakt over de wijze van overbrugging voor de periode na de herindeling.

3.3 Onderwijs

Amsterdam en Weesp stellen vast dat de schoolbesturen in zowel het primair als het voortgezet onderwijs verantwoordelijk zijn voor het plaatsingsbeleid en dat de gemeente daarin een adviserende en faciliterende rol heeft. Amsterdam en Weesp hopen dat de schoolbesturen in het voortgezet onderwijs in Weesp hierover in overleg treden met de Amsterdamse scholen verenigd in de vereniging OSVO.

Amsterdam en Weesp spreken af dat in goed overleg met de schoolbesturen die actief zijn in Weesp voor zowel primair als voortgezet onderwijs, bekeken wordt hoe deze ingepast kunnen worden in de overlegstructuren van Amsterdam.

Amsterdam en Weesp vinden het belangrijk dat de Weesper kinderen die trajecten volgen in het kader van het passend onderwijs en/of het onderwijskansenbeleid van Weesp geen last ondervinden van

de gemeentelijke samenvoeging, en willen daarom garanderen dat bestaande trajecten doorgang vinden.

3.4 Wonen

Door de gemeentelijke samenvoeging van Weesp en Amsterdam vindt er voor Weesp een wisseling van woningmarktregio plaats. Op dit moment wordt er door Amsterdam met de gemeenten uit Amstelland-Meerlanden en Zaanstreek-Waterland gewerkt aan algehele vernieuwing van de woonruimteverdelingssystematiek.

De Amsterdamse combinatie van doelgroepenverordening en huisvestingsverordening biedt in het sociale en middenhuursegment meer kansen.

De huidige ambitie is om extra woningen toe te voegen aan de woningvoorraad van Weesp door kansen bij transformatie- en inbreidingslocaties te benutten. De gezamenlijke inzet is om extra woningen in Weespersluis te realiseren en voorstellen voor andere locaties uit te werken.

Weesp en Amsterdam spreken af dat er voldoende aandacht is voor alle Weesper woningzoekenden. Dit doen zij door de Weesper woningzoekenden te garanderen dat binnen de sociale woningvoorraad van Weesp de gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning van vergelijkbare kwaliteit, omvang en prijs gelijk blijft (dus niet meer en niet minder) dan die welke gemiddeld in de afgelopen periode van vijf jaar voor die Weesper woningzoekende gold binnen de regio Gooi en Vechtstreek. Deze garantie wordt geleidelijk in acht jaar afgebouwd voor toekomstige Weesper woningzoekenden.

Harmonisatie van tarieven zou per saldo tot lagere woonlasten (gemeentebelastingen zoals OZB, rioolheffing, waterschapsbelasting en afvalstoffenheffing) voor inwoners van Weesp moeten leiden. De verschillen in woonlasten worden inzichtelijk gemaakt voor verschillende doelgroepen en waar nodig wordt een overgangsregime afgesproken.

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

4. Veiligheid en leefbaarheid

Door het samengaan van Weesp en Amsterdam gaat Weesp onderdeel uitmaken van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Voor zowel Weesp als Amsterdam is een soepele overgang naar de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland in goed overleg met de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek van belang. Ter voorbereiding is een nadere verkenning gestart naar wat (in bestuurlijke, juridische, financiële en personele zin) nodig is om vanaf het moment van gemeentelijke samenvoeging over te gaan. Het betreft een verdiepingsonderzoek op basis waarvan de verdere strategie wordt bepaald om te komen tot afspraken met de regiopartners. Dat geldt ook voor de ambulancepost die Weesp op dit moment heeft. Weesp kent een goed AED-netwerk. Weesp en Amsterdam spreken af dat dit netwerk ook na de gemeentelijke samenvoeging behouden blijft voor Weesp.

Amsterdam en Weesp spreken af hier in de aanloop naar de herindeling, gezamenlijk in op te trekken. Amsterdam en Weesp zetten in goed overleg met de regiopartners in op een soepele uittreding uit de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en intreding in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland met afspraken over de inzet van wijkagenten en handhaving, aandacht voor de nieuwe polder en de overbrugging van de barrière A9 en Amsterdam-Rijnkanaal. De vaststelling van het herindelingsontwerp en de datum voor herindeling door de beide gemeenteraden is het moment om hierover ook het gesprek met de gemeenschappelijke regelingen van beide regio's te starten.

Amsterdam werkt aan de ambitie om een leefbare en veilige stad te zijn en te blijven voor alle bewoners, bedrijven en bezoekers van de stad. Het verlenen van vergunningen en uitvoeren van toezicht en handhaving (VTH) gebeurt via 1 VTH-beleid en 1 VTH-uitvoeringsprogramma. Zowel stedelijke als lokale prioriteiten kunnen hierdoor voldoende aandacht krijgen. Hiermee wordt ook voorzien in de benodigde inzet van VTH in Weesp.

5. Economie en bedrijvigheid

5.1 Economie en bedrijvigheid

De binnenstad van Weesp met een vitaal economisch centrum, winkels, horeca en andere bedrijven vormt een aparte kern die na de herindeling behouden blijft. Ook wordt ingezet op het behoud van bedrijventerreinen zoals vastgelegd in de toekomstvisie bedrijventerreinen en waarmee gezorgd wordt voor de economische activiteit en de werkgelegenheid in Weesp.

Amsterdam heeft verschillend beleid, beleidsinstrumenten en programma's ontwikkeld om de doelstellingen ten aanzien van het versterken ondernemersklimaat en het in goede banen leiden van de groei van de stad te behalen. De verschillende beleidsinstrumenten worden beschikbaar gesteld voor de Weesper bewoners en ondernemers. Ook de ondernemersverenigingen en de agrarische sector/LTO worden bij beleidsvorming betrokken, zoals bij de landbouwtransitie.

Een vorm van een ondernemersfonds voor Weesp blijft ondersteund worden.

De Weesper weekmarkt en de biologische markt blijven bestaan.

De digitale ondernemersloketfunctie en de korte lijn met de bedrijvenvereniging blijft behouden na de fusie. Amsterdam kent net als Weesp een online ondernemersloket en heeft nauwe samenwerkingen met de ondernemersverenigingen.

5.2 Toerisme

Amsterdam stelt dat bewoners centraal staan en bezoekers welkom blijven en neemt maatregelen om te werken aan een nieuw evenwicht tussen leefbaarheid voor bewoners en gastvrijheid ten opzichte van onze bezoekers. Bij de ontwikkeling van toeristisch beleid wordt rekening gehouden met de draagkracht van Weesp.

"Weesp is water". Met dit uitgangspunt blijft het huidige beleid van Weesp met de openbare ligplaatsen en de drie havens ook na de gemeentelijke samenvoeging behouden. Binnen Amsterdam geldt de Nota Varen 1 waarin beleidsmaatregelen zijn opgenomen voor bepaalde vaarwegen

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

Bestuurlijk Akkoord Weesp – Amsterdam

25

binnen de gemeente Amsterdam. Voor Weesp zal maatwerk toegepast worden.

Vrijwilligersinitiatieven en burgerparticipatie zijn belangrijke waarden voor Amsterdam en Weesp. De activiteiten die Weesp Marketing met vrijwilligers uitvoert kunnen ook na een gemeentelijke samenvoeging voortbestaan. De Weesper (persoonlijke) gastvrijheid wordt als kernwaarde overgenomen.

5.3 Evenementen

Weesp Marketing kan ook na de gemeentelijke samenvoeging eigen activiteiten blijven uitvoeren gericht op het borgen van de (persoonlijke) gastvrijheid die voor Weesp zo belangrijk is met de brugwachters en het innen van de brug- en havengelden. Dit is een belangrijk onderdeel van de Weesper identiteit die wordt gekoesterd en moet worden behouden. Bij de inning van de havengelden worden veiligheid en goed werkgeverschap als uitgangspunten genomen.

In 2020 wordt er nieuw Evenementenbeleid vastgesteld voor Amsterdam, wat in 2021 in zal gaan. Daarin zal ook aandacht zijn voor het betaalbaar houden van de leges voor de kleinere evenementen in Amsterdam. Het college van Weesp zal betrokken worden bij de voorbereiding van dit nieuwe beleid.

De Weesper evenementen zoals het Sluis- en bruggenfeest, Weesp Gastvrij, Vechten op de Vecht, de Kwart Triatlon, kunnen worden voortgezet. Vanuit gebiedsgericht werken is er voor de Weespers één aanspreekpunt voor de vergunningen en worden maatwerkafspraken gemaakt bij evenementen in Weesp.

6. Dienstverlening en digitalisering

Amsterdam en Weesp delen de ambities op het gebied van dienstverlening: korte lijnen, laagdrempeligheid, doorontwikkeling van digitalisering en een hoog kwaliteitsniveau zijn belangrijke uitgangspunten.

6.1 Dienstverlening: Huis van Weesp en Stadsloketten

Goede dienstverlening aan burgers, ondernemers, instellingen en bezoekers van Weesp staat centraal. Het stadhuis van Weesp, het "Huis van Weesp" blijft behouden en krijgt een maatschappelijke en culturele functie, gericht op leefbaarheid en de gemeenschap van Weesp. De collectie van de gemeente Weesp blijft daarin behouden. Voor de datum van gemeentelijke samenvoeging wordt hiertoe een gezamenlijk plan opgesteld.

In Amsterdam zijn zeven in uitstraling identieke Stadsloketten waar alle producten en diensten van de gemeente Amsterdam onder één dak te vinden zijn; onder andere burgerzaken, vergunningen, parkeren, werk, participatie & inkomen en het sociaal loket. Naast dat de dienstverlening uniform is, zijn ook de openingstijden uniform, afgestemd op de behoefte van de burger zijn alle stadsloketten van maandag tot en met vrijdag geopend van 8.00 tot 18.00 uur en op donderdag tot 20.00 uur. In Weesp blijft een fysiek stadsloket met het huidige productaanbod behouden. Maar een inwoner van Weesp kan na de gemeentelijke samenvoeging ook bij elk willekeurig stadsloket in Amsterdam binnenlopen om bijvoorbeeld zijn paspoort aan te vragen.

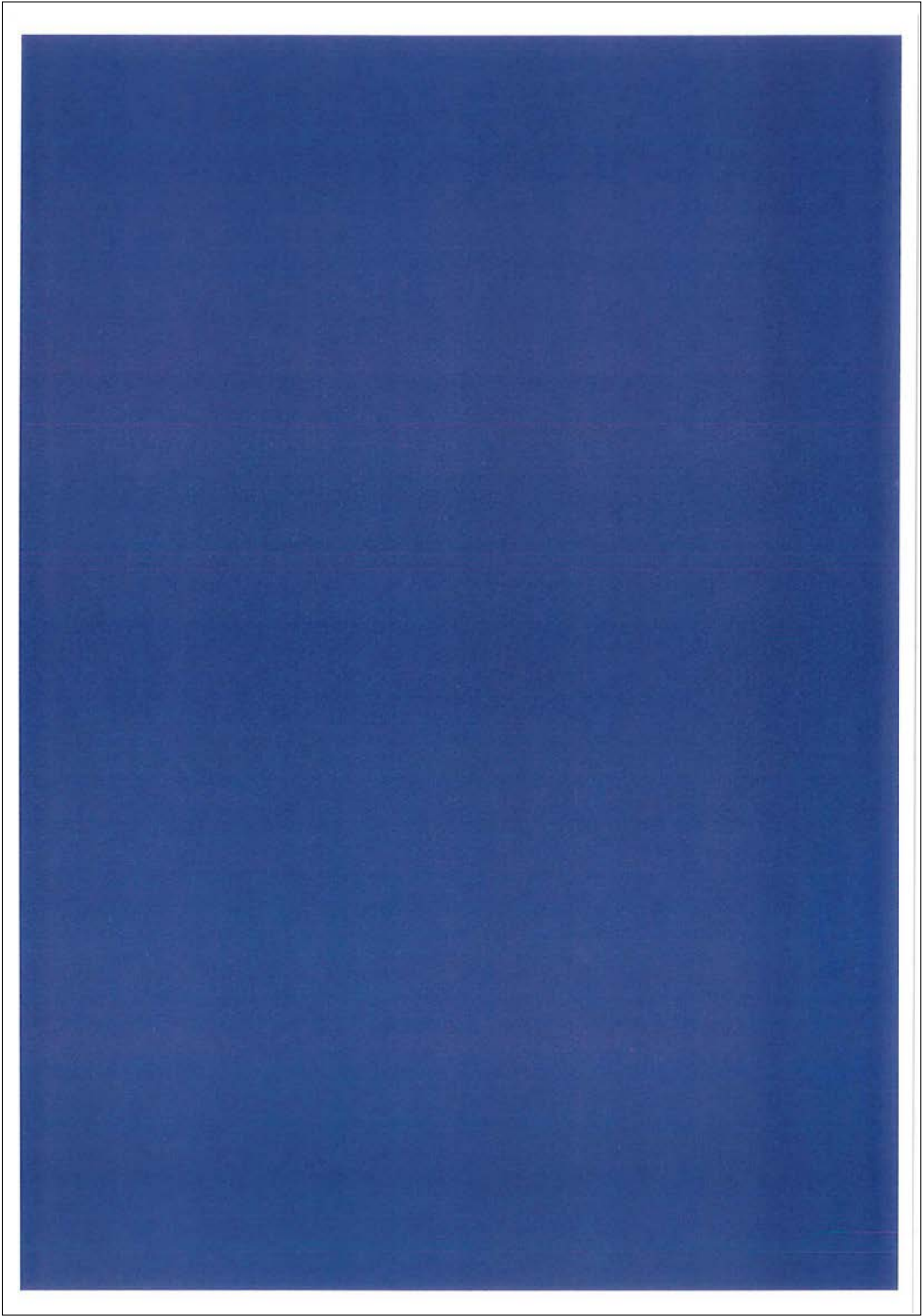
Het Contact Center Amsterdam (CCA) wordt ingezet voor de algemene dienstverlening, ook voor Weesp. De dienstverlening wordt ingericht vanuit de gebruiker. Burgers kunnen altijd rekenen op een hoog niveau van dienstverleningskwaliteit. Wensen en eisen van kwetsbare, niet-digitaal vaardige en niet-taalvaardige burgers worden hier zoveel mogelijk in meegenomen.

De organisatie, werkwijzen en systemen van de taakuitvoering gericht op de dienstverlening aan burgers, ondernemers, instellingen en bezoekers in Weesp worden in lijn gebracht met die van Amsterdam, waarbij rekening gehouden wordt met het specifieke karakter van Weesp en input van de Weesper medewerkers.

Ondertekend Bestuurlijk Akkoord gemeenten Weesp-Amsterdam (vervolg)

6.2 Digitalisering

Amsterdam richt zich op volledige digitalisering van alle dienstverlening met aandacht voor wensen van kwetsbare, niet-digitaal vaardige en niet-taalvaardige burgers. Een persoonlijk digitaal klantportaal, Mijn Amsterdam, wordt voor de hele stad (inclusief Weesp) het online portaal voor dienstverlening 24 uur per dag, 7 dagen per week. Tot de gemeentelijke samenvoeging zal een deel van de informatie van de website van Amsterdam beschikbaar komen voor Weespers via de website van Weesp, na de gemeentelijke samenvoeging vormen Weesp en Amsterdam één gemeente met één website.

Verslag bestuurlijk overleg fusieproces Amsterdam-Weesp 21 november 2019

Verslag bestuurlijk overleg fusieproces Amsterdam-Weesp

- Notulist

Jurgen van der Wal, Beleidsadviseur provincie Noord-Holland

Aanwezig

De dames Larson en Heeg (Wijdmeren), Ter Woerds (Amsterdam) en De Zwart-Bloch (Blaricum).
De heren Van der Hoek (provincie,vz), Van Benthem (Eemnes), Van Bochove, De Lange en Langerak (Weesp), Boermans (Wijdmeren), Boog (Diemen), Broertjes (Hilversum), Groot Wassink (Amsterdam), Ter Heegde (Gooise Meren), Rebel en Clossen (Huizen).

Afwezig met bericht

De dames Van Mastrigt (Stichtse Vecht) en Roos (Weesp). De heren Mol (Laren) en Weerwind (Almere).

Kopie aan

Geachte dames en heren,

Op 21 november 2019 spraken wij over het fusieproces van Amsterdam en Weesp.

Doel van het overleg met de regiogemeenten was om een beeld te krijgen van het draagvlak in de regio voor deze fusie. Draagvlak (maatschappelijk, bestuurlijk en regionaal) is één van de criteria voor het beoordelen van een herindelingsontwerp en -advies.

Bij het uitnodigen van gemeenten voor dit regio-overleg is gekeken naar de gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente Weesp thans in deelneemt.

Daarom zijn de gemeenten van de Gooi en Vechtstreek uitgenodigd, Eemnes (partieel deelnemer Regio Gooi en Vechtstreek en deelnemer Werkvoorzieningsschap Tomingroep), Almere (Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek, Werkvoorzieningsschap Tomingroep) en Stichtse Vecht (Bedrijfsvoeringsorganisatie SWW-gemeenten en Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen). De gemeente Diemen is uitgenodigd als directe buurgemeente van Amsterdam en Weesp. De overige aan de gemeenschappelijke regelingen met Weesp deelnemende gemeenten zijn geïnformeerd over dit regio-overleg.

In het overleg kwamen de volgende vragen aan de orde:

- Wat betekent de fusie van Weesp met Amsterdam voor de andere gemeenten in de regio?
- Wat betekent de fusie voor de regionale samenwerking?

In lijn met wat wij met elkaar gewisseld hebben zijn wij tot de volgende conclusies c.q. observaties gekomen:

- De waarneming van de provincie is dat tot op heden een zorgvuldige procedure wordt gevoerd. Uiteraard zal de provincie pas een definitief oordeel vellen bij de indiening van het definitieve herindelingsadvies.
- De stand van zaken is dat Amsterdam en Weesp per 1 juni 2019 een ambtelijk fusie zijn aangegaan en in december 2019 een herindelingsontwerp en een concept bestuursakkoord in de colleges van B&W behandelen. Vaststelling in de raden is voorzien in januari 2020. Amsterdam en Weesp fuseren door middel van een lichte samenvoeging, waarbij de gemeente Weesp wordt opgeheven en de gemeente Amsterdam niet. Amsterdam wil deelnemen aan de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. De fusie kan dan per 1 april 2022 of per 1 januari 2022 plaatsvinden. Hierover vindt nog overleg plaats met de minister van BZK. De inzet is fusie kort na de verkiezingen van maart 2022.
- De gemeenten in de regio hebben geen bezwaren tegen de fusie van Amsterdam en Weesp, maar zien wel gevolgen die goed gearrangeerd moeten worden, bijvoorbeeld waar het bij buurgemeenten gaat om fysieke infra en de Omgevingsvisies.
- Voor de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek is het belangrijk dat er aandacht is voor een goede communicatie en aansluiting tussen Amsterdam, de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek en de regio na de fusie en dat er spoedig duidelijkheid komt over uittreden uit gemeenschappelijke regelingen. Het gaat daarbij om duidelijkheid over de datum van eventueel uittreden en om duidelijkheid of en wat Amsterdam na de fusie nog wil afnemen aan diensten van de regio (bijvoorbeeld op het gebied van het sociaal domein, afval etc.). Daarover zou een convenant kunnen worden gesloten.
- Amsterdam en Weesp kunnen op dit moment de gevraagde duidelijkheid niet geven. Ze hebben in het kader van het herindelingsontwerp opdracht gegeven voor een onderzoek naar consequenties van de fusie voor de gemeenschappelijke regelingen. Ze kunnen niet vooruitlopen

op de uitkomsten van het onderzoek. Zodra de feiten beschikbaar zijn, zijn ze bereid het onderzoek te delen en het gesprek aan te gaan. De kosten van uittreden worden dan ook gezien. Amsterdam krijgt voor de herindeling natuurlijk ook de gebruikelijke uitkering ('maatstaf herindeling') van BZK.

- Weesp doet tot de herindeling een feit is volwaardig in de bestaande gemeenschappelijke regelingen mee.
- De gemeenten gaan met elkaar het gesprek aan over de consequenties van de herindeling voor de gemeenschappelijke regelingen en over de toekomstige verhouding tussen de regio en Amsterdam. De provincie heeft pas een rol indien zich geschil voordoet over de uittreding uit regelingen.
- Geconstateerd wordt dat het overleg over de gemeenschappelijke regelingen kan starten nadat de raden van Amsterdam en Weesp het herindelingsadvies hebben vastgesteld. Vóór de zomer 2020 kan alvast de procedure worden uitgewerkt (wie spreekt met wie over wat) en kunnen er verkennende gesprekken worden gehouden.
- De vervolgprocedure ziet er als volgt uit.
 - De fusiegemeenten willen in december 2019 een herindelingsontwerp vaststellen in de colleges van B&W en in januari 2020 in de raden.
 - De fusiegemeenten leggen het herindelingsontwerp ter inzage in februari-maart 2020. Hierop kan een ieder (dus ook andere gemeenten) een zienswijze indienen. De herindelingsgemeenten betrekken die zienswijzen in het herindelingsadvies.
 - De raden stellen het herindelingsadvies vast in mei 2020 en zenden het aan GS.
 - GS geven dan hun zienswijze daarop, bespreken die in de Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur in juni 2020 en zenden uiterlijk 1 juli 2020 het herindelingsadvies van de fusiegemeenten en de provinciale zienswijze daarop aan de minister van BZK.
 - De fusie kan dan, na het doorlopen van het parlementaire besluitvormingstraject, in 2022 een feit zijn.

Met vriendelijke groet,

J. Chr. van der Hoek,
Gedeputeerde Bestuur

Molens in de stad

- ^ **Weesp:** Molen De Vriendschap en Molen De Eendragt langs de Vecht.
- ▼ **Amsterdam:** Molen van Sloten en het Kuiperijmuseum.

Overzicht gemeenschappelijke regelingen Amsterdam en Weesp

Gemeenschappelijke regelingen gemeente Amsterdam

Naam	Taakveld	Deelnemers	Juridische vorm
Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB)	Economie en innovatie	Gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Velsen, Zaanstad	Bedrijfsvoeringsorganisatie
GGD Amsterdam-Amstelland	Basisvoorzieningen en diversiteit	Gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn	Openbaar lichaam
Ombudsman Metropool Amsterdam	Bestuur	Gemeenten Almere, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Landsmeer, Waterland, Zaanstad, Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Vervoerregio Amsterdam	Gemeenschappelijk orgaan
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Duurzaamheid en milieu-beheer	Gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, Uithoorn, Zaanstad, Noord-Holland	Openbaar lichaam
Recreatieschap Groengebied Amstelland	Groen en dierenwelzijn	Gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel, Provincie Noord-Holland	Openbaar lichaam
Recreatieschap Twiske- Waterland	Groen en dierenwelzijn	Gemeenten Amsterdam, Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad, Provincie Noord-Holland	Openbaar lichaam
Recreatieschap Spaarnwoude	Groen en dierenwelzijn	Gemeenten Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer en Velsen en Provincie Noord-Holland	Openbaar lichaam
Rekenkamer Metropool Amsterdam	Bestuur	Gemeenten Amsterdam en Zaanstad	Gemeenschappelijk orgaan
Vervoerregio Amsterdam	Openbaar vervoer	Gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad	Openbaar lichaam
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Brandweer en crisisbeheersing	Gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn	Openbaar lichaam

Gemeenschappelijke regelingen gemeente Weesp

Naam	Taakveld	Deelnemers	Juridische vorm
Werkvoorzieningschap To-mingroep	Sociaal domein/ sociale werkvoorziening	Almere, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp, Wijdemeren	Openbaar lichaam
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek	Milieu en fysiek domein	De OFGV voert taken uit voor de provincies Flevoland en voor alle gemeenten in zowel Flevoland als Gooi en Vechtstreek (Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren)	Openbaar lichaam
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	Veiligheid	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren	Openbaar lichaam
De samenwerkings-overeenkomst openbaar onderwijs	Openbaar onderwijs	de gemeente Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Huizen, Laren, Stichtse Vecht, Weesp en Wijdemeren	Openbaar lichaam
Regionaal historisch centrum Vecht en Venen	Beheer en toezicht stads archieven	De Bilt, De Ronde Venen, Stichtse Vecht en Weesp	Openbaar lichaam
Regio Gooi en Vechtstreek	Sociaal domein, fysiek domein, zorg en ambulance	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren	Openbaar lichaam
Educatie Gooi en Vechtstreek (taken worden ondergebracht in de GR Regio G&V)	Openbaar onderwijs	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren	Openbaar lichaam

Gemeente
Amsterdam

Gemeente Weesp

Reactienota zienswijzen herindeling Amsterdam-Weesp

Gemeente Weesp

Gemeente Amsterdam

OP DE COVER

Grachten in de stad

^ **Weesp:** Bloemenpracht aan de brug op Het Binnenveer.

▼ **Amsterdam:** Grimborgwal met brug en wapen van Amsterdam.

1. Aanpak zienswijze periode

Op respectievelijk 19 januari 2020 en 6 februari 2020 hebben de gemeenteraden van Amsterdam en Weesp ingestemd met het herindelingsontwerp Amsterdam-Weesp. Op dat moment is het herindelingsproces formeel gestart. Na dit besluit is het herindelingsontwerp verzonden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Het herindelingsontwerp is gedurende een periode van acht weken ter inzage gelegd, van 7 februari tot en met 3 april 2020. Gedurende deze periode heeft een ieder zijn of haar zienswijze kenbaar kunnen maken. Dat kon een kritische reactie zijn, maar ook een ondersteunende reactie.

De terinzagelegging is breed bekend gemaakt. Via diverse kanalen zijn de belanghebbenden geïnformeerd over de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Dit is gedaan via advertenties in het Parool en het Weespernieuws en op de website overheid.nl. Ook op de reguliere pagina's voor bekendmakingen op de websites van beide gemeenten en de herindelingswebsite weesp.amsterdam.nl is de informatie gedeeld. Daarnaast heeft het herindelingsontwerp op de stadsdeelkantoren in Amsterdam en het stadskantoor in Weesp ter inzage gelegen.

Ook zijn de deelnemers van de verschillende informatieavonden, die zijn georganiseerd in aanloop naar de vaststelling van het herindelingsontwerp en het bestuurlijk akkoord, geattendeerd op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. In verband met Covid-19 maatregelen is de geplande bijeenkomst in Weesp op 17 maart 2020 geannuleerd waar mensen mondeling hun zienswijze hadden kunnen indienen. In plaats hiervan is voor Weespers een telefonisch inspraakmoment georganiseerd op 30 maart 2020, waar belanghebbenden mondeling hun zienswijze konden indienen. Dit heeft niet geleid tot ingebrachte zienswijzen.

Het herindelingsontwerp is tevens verzonden aan de omliggende gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden. Het openbaar ministerie, de politie en de rechtbank hebben ook het herindelingsontwerp ontvangen omdat zij te maken krijgen met de gevolgen van de te wijzigen indeling van de veiligheidsregio.

De volgende buurgemeenten zijn op de hoogte gesteld van het herindelingsontwerp en de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

De colleges van B&W van de gemeenten:

Gooise Meren, Wijdmeren, Hilversum, Laren, Eemnes, Huizen, Blaricum, Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Zaanstad, Oostzaan, Landsmeer, Waterland, Diemen, Ouder-Amstel (Duiwendrecht, Ouderkerk aan de Amstel), Amstelveen, Haarlemmermeer, Aalsmeer en Uithoorn.

Als ook de dagelijkse besturen van de gemeenschappelijke regelingen:

Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland, Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek, Vervoerregio Amsterdam, Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek, Omgevingsdienst Noordzeekanaal gebied, Regio Gooi en Vechtstreek, GGD Amsterdam-Amstelland, Stichting Pantar Amsterdam, Werkvoorzieningschap de Tomingroep en Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen.

2. Samenvatting

2.1 Zienswijzen

Er zijn zeven zienswijzen ingediend, door de gemeenten Waterland, Uithoorn, gezamenlijk: De Ronde Venen en Stichtse Vecht, door de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek, door huurdersvereniging Vechtstroom en twee door inwoners van Weesp. De bovenstaande gemeenten spreken allen hun steun uit voor de herindeling, en zowel de gemeente Waterland als de gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht willen in de toekomst blijven bouwen aan de samenwerking tussen de gemeenten.

Het bestuur van de huurdersvereniging De Vechtstroom kaart een aantal aandachts- en bespreekpunten aan met betrekking tot de toewijzing en voorwaarden van huurwoningen in Weesp. Deze punten richten zich op de kernwaarden in het bestuurlijk akkoord. Het bestuurlijk akkoord is ondertekend en wordt nu uitgewerkt, inhoudelijke afspraken zijn geen onderdeel van een herindelingsontwerp. De zienswijze geeft dus geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp.

Het bestuur van de veiligheidsregio heeft geen bezwaar tegen de herindeling, maar vraagt wel nadrukkelijke aandacht voor de vervolgstappen, gezien de operationele en financiële consequenties voor de veiligheidsregio. De colleges onderschrijven de noodzaak tot zorgvuldige afstemming over de operationele en financiële consequenties. De veiligheidsregio beoogt een herindeling per 1 januari 2023 om zo een gebroken boekjaar te voorkomen. Bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is navraag gedaan of een herindeling per 2023 mogelijk is. Omdat Amsterdam dan voor de duur van een jaar gelijktijdig in de veiligheidsregio van Amsterdam Amstelland en Gooi en Vechtstreek zou zitten, wordt een eenduidige gezagsstructuur belemmerd. Dit belang weegt naar verwachting voor de departementen zwaarder dan het voorkomen van een gebroken boekjaar. BZK ziet het overgaan per 1 januari 2022 als een kansrijker scenario.

Er is een inwoner die een zienswijze heeft ingediend en aangeeft geen voorstander te zijn van de herindeling. Hij stelt voor om te wachten tot de ambtelijke fusie werkt en geeft aan dat de kernwaarden van Weesp in het bestuurlijk akkoord te weinig houvast bieden voor het behouden van de (culturele) zelfstandigheid en identiteit van Weesp. Daarnaast biedt

het bestuurlijk akkoord volgens de inwoner niet voldoende zekerheid dat overeengekomen zaken op de lange termijn kunnen worden uitgevoerd. De reactie hierop vanuit de colleges van B en W is dat de gemaakte afspraken in het bestuurlijk akkoord bestuurlijke afspraken zijn die voor een groot deel nog nadere uitwerking en concretisering vragen en dat dit in de aanloop naar de fusie zal gebeuren. De beide colleges van B en W en gemeenteraden hebben vertrouwen in de nu gemaakte afspraken om de volgende stap te kunnen zetten in het herindelingsproces. De gemeenteraad van Weesp heeft overwogen om de resultaten van de ambtelijke fusie af te wachten, maar uiteindelijk ervoor gekozen om nu al in te stemmen met de bestuurlijke fusie om de inwoners van Weesp optimaal te laten profiteren van de voorzieningen die Amsterdam beschikbaar heeft. De afspraken die nu gemaakt worden, gelden voor de periode na 2022, als de fusie tussen Weesp en Amsterdam daadwerkelijk van kracht is.

De twee inwoners, die samen één zienswijze hebben ingediend beschouwen het herindelingsontwerp als een unieke kans om gestalte te geven aan democratische innovatie. Zij stellen voor om Weesp hiertoe een proeftuin te laten zijn voor Amsterdam, ze presenteren hierbij een participatief model waarin een combinatie van diverse participatie methodieken worden gepresenteerd. Hiermee beogen zij representativiteit, legitimiteit en transparantie te bewerkstelligen. Ze maken zich zorgen dat er in de huidige plannen geen ruimte meer is voor een andere manier van volksvertegenwoordiging. Ze maken daarbij graag gebruik van The Right to challenge. De door de inwoners voorgestelde vorm van participatie staat wat ons betreft niet op gespannen voet met het herindelingsontwerp. Wat ons betreft gaat het bij The Right to challenge om overname van overheidstaken en niet om een vorm van beleidsparticipatie. De vraag is of dit democratische instrument nodig is om beleidsparticipatie in Weesp vorm te geven.

2.2 Aanbevelingen voor aanpassing herindelingsontwerp

De binnengekomen zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven tot aanpassing van het herindelingsontwerp. Voor een uitgebreide reactie per zienswijze wordt verwezen naar hoofdstuk drie.

3. Reactie per ingediende zienswijze

Datum zienswijze	Afzender	Ingediende zienswijze op herindelingsontwerp	Reactie op zienswijze	Herindelingsontwerp aangepast?
02-03-2020	Gemeente Waterland	Het college van de gemeente Waterland kan zich inhoudelijk vinden in het herindelingsontwerp. Zij wensen de colleges van Amsterdam en Weesp veel succes toe met het verdere herindelingstraject waarbij gebouwd wordt aan een verdere samenwerking tussen hun buurgemeente Amsterdam samen met de gemeente Weesp.	De colleges danken het college van de gemeente Waterland voor de ingediende zienswijze en het toegewenste succes.	De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp.
17-03-2020	Gemeente Uithoorn	Het herindelingsontwerp geeft voor de gemeente Uithoorn geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze. Uithoorn heeft waardering voor Weesp dat de belangen van haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties vooropstelt, zonder concessies te doen aan het eigen ambitieniveau. Er is ook waardering voor Amsterdam als verantwoordelijke gemeente. Verder benadrukt Uithoorn als kleine gemeente het belang van het behoud van de eigenheid, de gemeenschapszin en het gemeenschapsgevoel. Uithoorn wenst de colleges veel succes met de vervolgstappen.	De colleges danken het college van de gemeente Uithoorn voor de geuite waardering en respect en het gewenste succes.	De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp.
19-03-2020	Gemeente De Ronde Venen en Gemeente Stichtse Vecht	De colleges van gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht spreken hun waardering uit voor de zorgvuldige onderbouwing zoals beschreven in het herindelingsontwerp. De colleges juichen de herindeling toe en wensen een voorspoedig vervolg van het herindelingsproces. Gezien hun geografische ligging tussen Utrecht en Amsterdam in, en gezien het feit dat zij als gemeenten voor de zelfde grote maatschappelijke opgaven staan, hechten zij groot belang aan goede samenwerking met de nieuwe gemeente Amsterdam en de metropoolregio Amsterdam. De colleges zouden het op prijs stellen om hierover op een geschikt moment met de colleges van Amsterdam en Weesp van gedachten over te wisselen.	De colleges danken de colleges van de gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht voor de ingediende zienswijze en het feit dat zij de herindeling toejuichen. Daarnaast onderschrijven de colleges van Amsterdam en Weesp het belang van een goede samenwerking en wisselen ook zij graag van gedachten over hoe aan verschillende maatschappelijke opgaven samengewerkt kan (blijven) worden.	De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp.

Datum zienswijze	Afzender	Ingediende zienswijze op herindelingsontwerp	Reactie op zienswijze	Herindelingsontwerp aangepast?
26-03-2020	Huurders- vereniging de Vechtstroom	Het bestuur van huurdersvereniging de Vechtstroom wilt graag vastgelegd hebben dat bij nieuwbouw van woningen in Weesp de verdeling 1/3 koop, 1/3 middensegment en 1/3 sociale huur is. Waarbij Weespers bij nieuwbouw voorrang hebben. Het bestuur geeft aan dat op dit moment woningen in Amsterdam toegewezen worden op basis van inschrijfduur, en dat Gooise Meren hiervan afgestapt is. Daarbij stelt het bestuur de vraag hoe dit wordt opgelost. Het bestuur geeft verder aan dat een vijfjarig contract voor hen niet bespreekbaar is. Daarnaast geeft het bestuur van de huurdersvereniging aan dat in het stuk niets staat over het toewijzen van seniorenwoningen. Tot slot geven ze aan dat ze graag willen brainstormen over het onderwerp wonen.	De colleges danken het bestuur van de huurdersvereniging de Vechtstroom voor het indienen van hun zienswijze. De zienswijze gaat in op afspraken in het bestuurlijk akkoord, dat tussen de colleges van Weesp en Amsterdam is gesloten. Het bestuurlijk akkoord is ondertekend en wordt nu uitgewerkt, inhoudelijke afspraken zijn geen onderdeel van een herindelingsontwerp. De zienswijze geeft dus geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp. De colleges spreken hun waardering uit voor de inspanning van de huurdersvereniging, om de huurders goed te vertegenwoordigen met hun inhoudelijke bijdrage. De colleges zullen de opmerkingen als aandachtspunten meenemen voor de toekomst. Wat betreft de punten van de huurdersvereniging kunnen de colleges het volgende meegeven: 1. Voldoende nieuwbouw in de sociale en middeldure huurwoningen: momenteel kent Weesp de beleidsdoelstelling dat een 1/3 deel van de nieuwbouw bestaat uit sociale woningen bij voorkeur inde huursector. Amsterdam wil voor haar nieuwbouw 40-40-20% respectievelijk sociaal, middeldure en duur. Beider inspanning is daarmee op een gelijk of hoger aandeel sociale en middenhuurwoningen gericht dan de vraag in uw zienswijze om 1/3 koop - 1/3 middensegment - 1/3 sociale huur. Daarmee is uw vraag naar meer sociale en middeldure huurwoningen beleidsmatig ingebed, wanneer Weesp onderdeel gaat uitmaken van de gemeente Amsterdam. 2. Woningtoewijzing bij nieuwbouw: De huurdersvereniging vraagt daarnaast om toewijzing van de nieuwbouw aan de woningzoekenden uit Weesp. Gebiedsgerichte toewijzing zou in toekomstig woonbeleid aan bod kunnen komen. Weesp krijgt in de periode na de herindeling een eigen gekozen volksvertegenwoordiging in de vorm van een bestuurscommissie met een dagelijks bestuur. Zij kan u in het kader van gebiedsgericht werken een stem geven.	De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp.

Datum zienswijze	Afzender	Ingediende zienswijze op herindelingsontwerp	Reactie op zienswijze	Herindelingsontwerp aangepast?
26-03-2020	Huurders- vereniging de Vechtstroom (vervolg)		3. Woningtoewijzing via zoekwaarde: U vraagt hoe de overgang van geen naar wel weer inschrijfduur als uitgangspunt voor de woonruimteverdeling wordt opgelost. Hierover is de volgende afspraak gemaakt: "Weesp en Amsterdam spreken af dat er voldoende aandacht is voor alle Weesper woningzoekenden. Dit doen zij door de Weesper woningzoekenden te garanderen dat binnen de sociale woningvoorraad van Weesp de gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning van vergelijkbare kwaliteit, omvang en prijs gelijk blijft (dus niet meer en niet minder) dan die welke gemiddeld in de afgelopen periode van vijf jaar voor die Weesper woningzoekende gold binnen de regio Gooi en Vechtstreek. Deze garantie wordt geleidelijk in acht jaar afgebouwd voor toekomstige Weesper woningzoekenden." Hiermee blijft de wachttijd voor Weespers de komende jaren behouden. 4. Tijdelijke contracten voor jongeren: "De gemeente Weesp vraagt aandacht voor voldoende betaalbare woonruimte voor alle doelgroepen en vergroting van de woningvoorraad. De gemeente Amsterdam deelt deze waarden en opgaven. Ook Amsterdam streeft naar laagdrempelige toegang tot betaalbare huisvesting, met oog voor de positie van bijzondere groepen zoals jongeren. In het ontwerp is de specifieke aandacht voor jongeren herhaald". U heeft twijfels bij het effect van de tijdelijke contracten voor jongeren. In de Amsterdamse praktijk blijken jongeren vaak een woning te krijgen als ze rond de 28 jaar zijn. Als een jongere van 23 jaar na een vijfjarig contract op zoek gaat naar een nieuwe woning, blijkt hij in Amsterdam voldoende inschrijfduur te hebben opgebouwd om naar een andere sociale huurwoning te kunnen verhuizen. Het nieuwe woonruimteverdelingssysteem zal hier overigens daar mogelijk verbetering in gaan brengen en zullen ook jongeren onder de 28 jaar meer kans maken. Om hier in de toekomst invloed op uit te oefenen is het belangrijk dat u zich aansluit bij de huurdersorganisaties die gaan onderhandelen over de nieuwe samenwerkingsafspraken met de corporaties na 2023. In Weesp zelf worden extra jongerenwoningen gebouwd, zodat in Weesp voor hen meer woningaanbod komt. 5. Ouderen: Zoals u in de afspraak uit het bestuursakkoord, die geciteerd wordt bij 3, kunt lezen is er aandacht voor meerdere doelgroepen en ook ouderen. In Amsterdam is er een programma ouderenhuisvesting, waarin afspraken over geclusterde ouderenhuisvesting in opgenomen zijn. Dit programma zal uitgebreid worden met het gebied Weesp. In het herindelingsontwerp zelf zullen wij echter geen inhoudelijke nieuwe afspraken toevoegen.	

Datum zienswijze	Afzender	Ingediende zienswijze op herindelingsontwerp	Reactie op zienswijze	Herindelingsontwerp aangepast?
31-03-2020	Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	Het bestuur van de Veiligheidsregio drukt haar begrip uit voor herindeling van de gemeenten Weesp en Amsterdam. Tegelijkertijd vinden zij het ook spijtig, omdat zij terugblikken op een goede en warme samenwerking. De veiligheidsregio beoordeelt het herindelingsontwerp als helder en consistent. Ze hebben geen bezwaar tegen de herindeling. Wel willen zij nadrukkelijk aandacht vragen voor de noodzakelijke vervolgstappen, gegeven de forse operationele en financiële consequenties voor de veiligheidsregio. De veiligheidsregio geeft aan dat het uittreden van de gemeente Weesp directe gevolgen heeft voor de slagkracht van de regio, met name bij grotere incidenten. Voor de continuïteit van de dienstverlening in de regio Gooi en Vechtstreek is het noodzakelijk dat er goede interregionale afspraken komen, zoals zij die nu ook al hebben met de veiligheidsregio Amsterdam Amstelland. Het vertrek van de gemeente Weesp uit de veiligheidsregio leidt tot minder inkomsten vanuit de gemeenten en het Rijk. De veiligheidsregio voorziet dat de uitgaven minder hard zullen dalen. Om de financiële gevolgen goed in kaart te brengen is zorgvuldige afstemming met de gemeente Weesp en de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland nodig. Uitgangspunt is voor hen dat het vertrek van de gemeente Weesp voor andere gemeenten en de Veiligheidsregio kostenneutraal verloopt. De veiligheidsregio ondersteunt het voornemen om de ontvlechting van bestaande samenwerkingsverbanden te laten plaatsvinden op 1 januari 2023, om zo een gebroken boekjaar te voorkomen.	De colleges danken het bestuur van de veiligheidsregio voor het indienen van hun zienswijze, en voor het geuite begrip voor het voornemen tot herindeling. De colleges onderschrijven de noodzaak tot zorgvuldige afstemming over de operationele en financiële consequenties. Het college van Weesp kijkt eveneens terug op een goede samenwerking en hoopt deze goede band met de veiligheidsregio in de toekomst voort te zetten. de Veiligheidsregio stelt voor om de overgang van Weesp van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek naar de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland te laten plaatsvinden per 1 januari 2023 (en niet per 2022) om zo een gebroken boekjaar voor de Veiligheidsregio's te voorkomen. We hebben verzocht aan BZK om aan te geven of dat een mogelijkheid is. Amsterdam en Weesp hebben vorig najaar informeel hun wens bij BZK kenbaar gemaakt om de herindelingsverkiezingen te laten samenvallen met de reguliere raadsverkiezingen in 2022 en daarmee dat de herindeling op een andere datum plaatsvindt dan de in de Wet arhi genoemde datum van 1 januari. BZK heeft daarop aangegeven dat verzoek te begrijpen en afgesproken is gezamenlijk de mogelijkheid daartoe te verkennen. De definitieve afweging of de minister van BZK een dergelijke uitzondering mogelijk wil maken vindt, zoals ook besproken, pas plaats op het moment dat de minister van BZK moet besluiten of hij/zij het herindelingsadvies van de gemeenten omzet in een wetsvoorstel.	De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp.

Datum zienswijze	Afzender	Ingediende zienswijze op herindelingsontwerp	Reactie op zienswijze	Herindelingsontwerp aangepast?
31-03-2020	Veiligheids- regio Gooi en Vechtstreek (vervolg)		BZK begrijpt de zoekrichting om – om gebroken boekjaren te voorkomen – de gemeente Weesp niet op de beoogde herindelingsdatum over te laten gaan naar een andere Veiligheidsregio, maar op 1 januari van enig jaar. Het overgaan per 1 januari 2023 zou als consequentie hebben dat de (nieuwe) gemeente Amsterdam voor een aantal maanden in twee Veiligheidsregio's ligt. Dit wringt met de bedoeling van de Wet op de veiligheidsregio's, waarin juist is beoogd om een eenduidige gezagsstructuur te hebben in het geval van rampen of crises. Vanuit die gedachte zijn de Veiligheidsregio's in Nederland zo ingedeeld dat geen enkele gemeente in twee Veiligheidsregio's ligt én dat geen enkele Veiligheidsregio in twee provincies is gelegen. Het doorbreken van die eenduidige gezagsstructuur – zelfs voor een beperkte periode – zal op bezwaren stuiten bij BZK en naar verwachting ook bij (de minister van) JenV. En deze bezwaren zullen waarschijnlijk zwaarder wegen dan de bezwaren van gebroken boekjaren voor de betrokken Veiligheidsregio's. BZK ziet het overgaan per 1 januari 2022 als een kansrijker scenario.	
31-03-2020	Inwoner Weesp	De inwoner vindt een bestuurlijke fusie tussen Weesp en Amsterdam niet nodig en niet wenselijk. De voornaamste punten uit de brief van de inwoner zijn: - dat het opnemen van de kernwaarden van Weesp in het bestuurlijk akkoord te weinig houvast biedt voor het behouden van de (culturele) zelfstandigheid en identiteit en Weesp - dat het bestuurlijk akkoord niet voldoende zekerheid geeft dat overeengekomen zaken op lange termijn kunnen worden uitgevoerd; dat het niet duidelijk is op welke gronden de evaluatie na drie jaar zal plaatsvinden. Het zou de voorkeur hebben om dit te laten doen door een onafhankelijke commissie. - dat eerst afgewacht zou moeten worden of de ambtelijk fusie werkt en wat dit oplevert. - de inwoner vraagt zich af wat er gebeurd als Amsterdam bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 een volledig andere samenstelling krijgt, en of de kernwaarden en gekozen bestuursvorm dan nog gegarandeerd zijn.	De colleges danken de inwoner voor zijn/haar inbreng. De gemaakte afspraken in het bestuurlijk akkoord zijn bestuurlijke afspraken die voor een groot deel nog nadere uitwerking en concretisering vragen. In de aanloop naar de fusie zal dit gebeuren. De beide colleges en gemeenteraden hebben vertrouwen in de nu gemaakte afspraken om de volgende stap te kunnen zetten in het herindelingsproces. Wat betreft de evaluatie na drie jaar van de vorm van nabijheid van bestuur kunnen we zeggen dat de gronden voor evaluatie nu nader worden uitgewerkt in het kader van de uitwerking van de precieze vorm van nabijheid van bestuur. De inwoner vraagt zich ook af of het niet beter zou zijn eerst de resultaten van de ambtelijke fusie af te wachten. De gemeenteraad van Weesp heeft dat ook overwogen. Uiteindelijk heeft de raad er voor gekozen om nu al in te stemmen met de bestuurlijke fusie om de inwoners van Weesp optimaal te laten profiteren van de voorzieningen die Amsterdam beschikbaar heeft. Ten slotte vraagt de inwoners zich af wat er met de huidige afspraken gebeurd als bij de verkiezingen in 2022 raad en college een andere samenstelling krijgen. De afspraken die nu gemaakt worden gelden voor de periode na 2022. Dat is immers de fusiedatum tussen Weesp en Amsterdam.	De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp.

Datum zienswijze	Afzender	Ingediende zienswijze op herindelingsontwerp	Reactie op zienswijze	Herindelingsontwerp aangepast?
3-4-2020	Twee inwoners van Weesp	De twee inwoners beschouwen het herindelingsontwerp als een unieke kans om gestalte te geven aan democratische innovatie. Zij stellen voor om Weesp hiertoe een proeftuin te laten zijn voor Amsterdam. Om dit te realiseren presenteren zij het zelf ontwikkelde Medemo model. Een participatief model waarin een combinatie van diverse participatie methodieken worden gepresenteerd. Individuele belangen en meningen van bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden op een digitaal communicatieplatform verzameld waarna via digitale stemming en deliberatie prioriteiten worden verkozen. Een gekozen delegatieve vereniging vertaalt deze prioriteiten naar beleidsadviezen voor het openbaar bestuur. Het hele proces wordt vastgelegd in een database. Hiermee beoogt zij representativiteit, legitimiteit en transparantie te bewerkstelligen. Zij maken zich zorgen dat er in het huidige herindelingsontwerp geen ruimte meer is voor een andere manier van volksvertegenwoordiging zoals in het Medemo model wordt gepresenteerd. En willen graag dat er na het bekrachtigen van het herindelingsontwerp nog ruimte is voor een brede discussie over de invulling van het stelsel en dat binnen die discussie ook het door hen ontwikkelde model binnen de nu gehanteerde context een mogelijkheid is. Ze maken daarbij graag gebruik van de Right to Challenge.	De twee inwoners geven in het door hen ontwikkelde Medemo model aan dat de beleidsadviezen die via dit model worden ontwikkeld als aanvulling en input fungeren voor het openbaar bestuur. Via een delegatief verkozen vereniging vertegenwoordigen zij hiermee de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarmee vragen ze samenwerking met bestuurscommissie in het stadsgebied en een mate van invloed op de beleidsontwikkeling. Dit is een vorm van participatie die volgens ons niet op gespannen voet staat met het herindelingsontwerp. Om deze participatieve werkwijze gestalte te geven willen zij graag gebruik maken van het Right to Challenge. Het gaat echter in hun voorstel om beleidsparticipatie en advies, en niet om de overname van overheidstaken waar de Right to Challenge voor bedoeld is. De vraag is of zij dit democratische instrument nodig hebben om beleidsparticipatie in Weesp vorm te geven. Het college is altijd bereid in gesprek te gaan met inwoners die ideeën hebben over het vormgeven aan beleidsparticipatie.	De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het herindelingsontwerp.

Zienswijzen

Bruggen in de stad

▲ **Weesp:** De Groenebrug over de Oudegracht.

▼ **Amsterdam:** Tulpen bij de Magere brug.

Gemeente Weesp & gemeente Amsterdam
T.a.v.: colleges van burgemeester en wethouders
p/a Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM

Onderwerp: reactie op herindelingsontwerp Weesp en Amsterdam

Geachte colleges,

Bij brief van 7 februari 2020 heeft u ons om een reactie gevraagd op het herindelingsontwerp gemeenten Weesp en Amsterdam.

Wij hebben kennisgenomen van uw vastgestelde herindelingsontwerp. Wij kunnen ons inhoudelijk vinden in dit ontwerp. Met dit herindelingsontwerp wordt een belangrijke stap gezet in de richting van een fusie tussen de gemeenten Weesp en Amsterdam per 1 januari 2022.

Samen wensen wij u veel succes toe met het verdere traject om te komen tot fusie waarbij gebouwd wordt aan een verdere samenwerking tussen onze buurgemeente Amsterdam samen met de gemeente Weesp.

Vragen

Heeft u nog vragen, neemt u dan contact op met M. Strooper van het team Juridische Zaken en Inkoop via telefoonnummer (0299) 658 524 of via e-mail m.strooper@waterland.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

mr. N. van Ginkel MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

Drs. K.S. Heidoorn
burgemeester

VERZONDEN 4 - MRT 2020

Datum : 2 maart 2020
Kenmerk : U20.00344
Behandeld door :
Doorkiesnummer :
Bijlagen : --
Uw brief van : 7 februari 2020
Uw kenmerk :

In uw antwoord graag datum en kenmerk vermelden.

×	Gemeente
×	Amsterdam
×	
iv-beantwoording	
Datum:	16-3-20
Zaak:	1 D20-12512
Stuk:	1 H20-1360
Beh. Ambt.:	BA

Contactpersoon

onderwerp Herindelingsontwerp gemeenten
Amsterdam en Weesp
zaaknummer 2020-029495
datum 17 maart 2020
bijlage(n) Geen

Gemeente Amsterdam
t.a.v. burgemeester en wethouders
Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM

Cc: gemeente Weesp

Geachte burgemeester en wethouders,

Recentelijk hebben wij kennisgenomen van het Herindelingsontwerp gemeenten Amsterdam en Weesp. In overeenstemming met de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) legt u het herindelingsontwerp voor zienswijze voor.

Het herindelingsontwerp geeft ons geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

De gemeente Weesp is tot het inzicht gekomen dat zelfstandigheid niet meer reëel is. Uit het herindelingsontwerp blijkt dat zij desondanks haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties vooropstelt, zonder hierbij concessies te willen doen aan het vertrouwen van Weesper inwoners in het bestuur en eigen ambitieniveau. Dit kan op onze waardering en respect rekenen. Dit geldt ook voor het oppakken van een rol hierin, door de gemeente Amsterdam, vanuit het streven een verantwoordelijke gemeente te zijn.

De gemeente Weesp wordt weliswaar opgeheven, de stad Weesp blijft bestaan. Weesp houdt zijn identiteit en er is oog voor het behouden en bevorderen van de eigenheid, de gemeenschapszin en -gevoel. Als kleine gemeente in de regio onderschrijven wij het belang hiervan.

Wij wensen u veel succes met de vervolgstappen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Uithoorn,
de secretaris,

(dhr. drs. E.M. Voorhorst)

de burgemeester,

(dhr. P.J. Heiliegers)

Bestuursdienst
Gemeente Uithoorn
Laan van Moerswijk 16
1423 AJ Uithoorn
Postadres
Postbus 11
1420 AA Uithoorn
Telefoon
(0297) 513 111
Fax
(0297) 513 222
www.uithoorn.nl
gemeente@uithoorn.nl
Gemeente Uithoorn

College van burgemeester en wethouders Weesp
Postbus 5099
1380GB WEESP

Datum
24 maart 2020
Onderwerp
Zienswijze herindeling Weesp Amsterdam
Bijlage(n)
n.v.t.

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

Team
Directie Strategisch
Behandeld door
[Redacted]
Direct nummer
140346
E-mail
info@stichtsevecht.nl

Ons kenmerk
Z/20/181171- D/20/174182
Uw kenmerk

*Bij beantwoording graag ons
kenmerk en datum vermelden.*

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Met veel interesse hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht kennisgenomen van het Herindelingsontwerp gemeenten Amsterdam en Weesp. Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Allereerst feliciteren wij u met dit voornemen en spreken onze waardering uit over de zorgvuldige onderbouwing zoals beschreven in het Herindelingsontwerp.

De colleges van De Ronde Venen en Stichtse Vecht juichen de herindeling dan ook toe en wensen u een voorspoedig vervolg van het herindelingsproces. Wij vragen de nieuwe gemeente Amsterdam om actief samen te (blijven) werken met de Utrechtse bureaus. Immers, we staan als gemeenten voor de zelfde grote maatschappelijke opgaven op het gebied van wonen, mobiliteit, economische ontwikkeling, energietransitie en recreatie.

Gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht werken gezamenlijk aan deze opgaven in de regio Utrecht (U16). Gezien onze geografische ligging tussen Utrecht en Amsterdam in, hechten wij ook groot belang aan goede samenwerking met de nieuwe gemeente Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam. De bovengenoemde opgaven strekken immers verder dan onze gemeentegrenzen of onze eigen regio. Het is van belang daarin de samenwerking tussen gemeenten en regio's te zoeken.

*Vindt u deze brief niet duidelijk? Laat het ons weten via info@stichtsevecht.nl
If you don't understand Dutch, please email us at info@stichtsevecht.nl*

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl

Wij zouden het op prijs stellen om op een geschikt moment hierover met u van gedachten te wisselen.

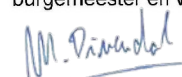
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

drs. A.J.H.T.H. Reinders
burgemeester

drs. F.J. Halsema
gemeentesecretaris

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente De Ronde Venen,

Maarten Divendal
burgemeester

Lilian Schreurs
secretaris

Postbus 189 • 1380 AD Weesp
Antwoordnummer 6110 • 1380 VB Weesp
www.devechtstroom.nl

Gemeente Weesp
T.A.V. Burgemeester en Wethouders
Nieuwstad 70a
1381 BD Weesp

Weesp: 2020

Betreft: Herindelingsontwerp Amsterdam – Weesp

Geachte College

Wij de Vechtstroom willen graag onze zienswijze geven.

Het betreft hier Wonen.

Amsterdam zet in voor sociaal- en meer voor middeldure huursegment.

Wij willen vast gelegd hebben dat bij nieuwbouw de som moet zijn 1/3 koop – 1/3 middensegment – 1/3 sociale huur. Weespers hebben bij nieuwbouw voorrang.

Op dit moment worden woningen in Amsterdam toegewezen op basis van inschrijfduur.

Gooise Meren is hier van afgestapt dus, hoe wordt dit opgelost?

Jongeren krijgen een 5-jarencontract

Een 5-jarig contract is voor ons niet bespreekbaar, daar de inschrijfduur al zeker 10 tot 15 jaar is voor jongeren.

Als je een 5-jarig contract krijgt en je bent 23 moet je als je 28 jaar bent er al weer uit, je komt dan nog niet in aanmerking voor een andere huurwoning en dan heb je nog niet de financiën om een huis te kopen.

Als je na het 5-jarig contract weer op straat staat waar moet je dan naar toe en waar laat je spullen, want je moet dan gemiddeld nog 5 jaar wachten op een andere woning.

Ouderen:

In dit stuk staat niets over het toewijzen van de senioren woningen.

Graag zouden wij met u willen brainstormen over punt : Wonen

Wij, Huurdersvereniging de Vechtstroom komen op voor de belangen van de huurders.

Met vriendelijke groet,

Bestuur De Vechtstroom.
Weesp

veiligheidsregio
Gooi en Vechtstreek

Gemeente Weesp
t.a.v. het college van burgemeester en wethouders
o.v.v. zienswijze herindelingsontwerp
Postbus 5099
1380 GB WEESP

Postbus 57, 1200 AB Hilversum
Kamerlingh Onnesweg 148
1223 JN Hilversum
T (035) 688 55 55
F (035) 688 55 15
info@vrgooienvechtstreek.nl

datum 31 maart 2020
onze referentie VRGV-IS-022
uw referentie -
bijlage -
onderwerp Zienswijze herindelingsontwerp

Behandeld door

telefoon

e-mail

Geacht college,

Op 6 februari 2020 is het herindelingsontwerp gemeenten Weesp en Amsterdam door de gemeenteraad van Weesp vastgesteld. Het ontwerp is vanaf 7 februari 2020 ter inzage gelegd. Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek maakt graag gebruik van de gelegenheid om een zienswijze op het herindelingsontwerp bij u kenbaar te maken.

Allereerst willen wij ons begrip voor deze stap tot uitdrukking brengen. De wens om te komen tot versterking van de bestuurskracht kent een lange voorgeschiedenis, waarin een groot aantal varianten is onderzocht binnen onze regio. Uw inspanningen op dit vlak hebben niet tot het gewenste resultaat geleid. Daardoor is de blik ook naar buiten de regio gericht en is uiteindelijk gekozen voor een herindeling met de gemeente Amsterdam. Zoals gezegd: we hebben daar begrip voor. We vinden het echter ook spijtig. Sinds jaar en dag hebben we een mooie en warme samenwerking met de gemeente Weesp en het is jammer dat die door de nu voorliggende gemeentelijke herindeling beëindigd zal worden of in ieder geval minder intensief wordt.

Het herindelingsadvies beoordelen we als helder en consistent. We hebben geen bezwaar tegen de herindeling. Wel willen wij in deze zienswijze nadrukkelijk aandacht vragen voor de noodzakelijke vervolgstappen, gegeven de forse operationele en financiële consequenties voor de veiligheidsregio.

Operationele gevolgen

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is een kleine veiligheidsregio. Dat betekent dat het uitreden van de gemeente Weesp directe gevolgen heeft voor de slagkracht van de regio, met name bij grotere incidenten. Voor de continuïteit van de dienstverlening in de regio Gooi en Vechtstreek is het dan ook noodzakelijk dat er goede interregionale afspraken komen, zoals wij deze nu ook al hebben met de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland. Er heeft al een korte eerste oriëntatie plaatsgevonden. Wij hechten er belang aan dat vervolgoverleg voortvarend wordt opgepakt op bestuurlijk en op ambtelijk niveau om tijdig de noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen.

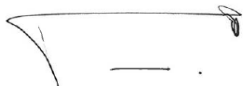
Financiële gevolgen

Het vertrek van de gemeente Weesp uit de veiligheidsregio leidt tot minder inkomsten vanuit de gemeenten en tot minder inkomsten vanuit het Rijk. Wij voorzien dat de uitgaven minder hard zullen dalen, omdat een deel van de kosten van een veiligheidsregio onafhankelijk van de omvang zijn. Vooralsnog voorzien wij frictie- en projectkosten (met een eenmalig karakter) en desintegratiekosten (met een meerjarig karakter)¹. Om de financiële gevolgen goed in kaart te brengen is zorgvuldige afstemming met de gemeente Weesp en de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland nodig. Uitgangspunt voor ons is dat het vertrek van de gemeente Weesp voor de andere gemeenten en de Veiligheidsregio kostenneutraal verloopt.

Uit het herindelingsontwerp blijkt dat u de herindeling kort na de verkiezingen in 2022 wilt effectueren, bijv. begin april 2022. Wij ondersteunen het voornemen om de ontvlechting van bestaande samenwerkingsverbanden te laten plaatsvinden op 1 januari 2023, om zo een gebroken boekjaar te voorkomen.

Mocht onze zienswijze nog vragen oproepen, dan zijn wij vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

Drs. P.I. Broertjes
Voorzitter

Ing. J.A. van der Zwan MCDM
Secretaris

¹ Op basis van wet- en regelgeving en jurisprudentie wordt voor de afbouw van de desintegratiekosten in het algemeen gerekend met een periode van 5 jaar.

Zienswijze (in) - D.128808

ONTVANGEN - 1 APR. 2020

College van Burgemeester en
Wethouders van Weesp
Postbus 5099
1380 GB WEESP

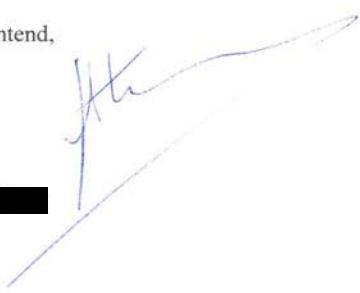
Onderwerp: zienswijze herindelingsontwerp
Kenmerk: 20200331 [redacted]
Uw kenmerk:
Bijlage: 1 (vijf pagina's)

Weesp, 31 maart 2020

Geacht college,

In verband met de mogelijkheid tot het geven van een zienswijze met betrekking tot het herindelingsontwerp Amsterdam Weesp vind u hierbij als bijlage mijn zienswijze.

Hoogachtend,

[redacted]

Zienswijze (in) - D.128808

Zienswijze herindelingsontwerp 20200331 ■ pagina 1 van 5

Zienswijze herindelingsontwerp

Redenen en argumenten waarom een bestuurlijke fusie tussen Weesp en Amsterdam in 2022 niet nodig en wenselijk is.

Weesp

De gemeente Weesp is een stad met eigen stadsrechten al meer dan 650 jaar. De gemeente Weesp is ongeveer even oud als Amsterdam. Een belangrijke functie van Weesp was de verdediging van Amsterdam. Weesp was onderdeel van de Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam.

Weesp heeft een eigen ontwikkeling gehad met industrieën zoals bierbrouwerijen, lakenindustrie en jeneverstokerijen. Belangrijke latere bedrijven zijn onder andere Van Houten, Magneetrijwielen en Geesink om er een paar te noemen. Die industrieën hebben mede de eigen identiteit van Weesp gevormd.

Weesp ligt tussen Amsterdam en het Gooi en vormt een goede en groene buffer tussen beide gebieden. Als Weesp zelfstandig blijft kan de gemeente deze bufferfunctie blijven uitoefenen. Kijkt men naar de langere termijn dan zou er naar gestreeft kunnen worden te komen tot één Vechtstreekgemeente die zou kunnen bestaan uit de gemeenten Muiden, Weesp, Nederhorst den Berg en Nigtevecht. De noordelijke Vechtstreek zou daarmee een geografische (en historische!) eenheid worden, die nu versnipperd is.

Ook cultureel liggen Amsterdam en Weesp ver uit elkaar. Het is verstandig voor een bestuurlijk fusie eerst te bezien hoe de kleine gemeente Weesp zijn (culturele) zelfstandigheid en identiteit zo veel mogelijk kan behouden ten opzichte van het veel grotere Amsterdam. Het opnemen van de kernwaarden in het bestuursakkoord geeft op zich daarover onvoldoende zekerheid.

Zienswijze (in) - D.128808

Zienswijze herindelingsontwerp 20200331 ■ pagina 2 van 5

Wettelijke noodzaak tot fusie

Weesp groeit toe naar een gemeente met meer dan 25.000 inwoners, waarschijnlijk naar 27.000 inwoners.

Hierdoor is er geen (wettelijke) noodzaak om te fuseren. Een gemeente van deze omvang kan goed zelfstandig functioneren. Samenwerking met andere gemeente hoeft daarbij niet te worden uitgesloten. In regionaal verband (Gooi en Vechtstreek) gebeurt dit al heel lang.

Bestuursakkoord

In het vastgesteld bestuursakkoord ontbreken belangrijke instrumenten.

De zekerheid dat de overeengekomen zaken op lange termijn kunnen worden uitgevoerd en welke onderwerpen vastleggen is niet voldoende duidelijk. Het akkoord is in het gunstigste geval een

“intentieverklaring”, maar in het akkoord is nog niet vastgelegd hoe de uitvoering in de praktijk zal zijn.

Ook is niet duidelijk op welke gronden de evaluatie na drie jaar zal plaatsvinden. Evenzo is niet duidelijk wie de evaluatie zal doen, is dat de gemeenteraad van Amsterdam en/of een commissie uit Weesp en Amsterdam. Het zou de voorkeur hebben eerst vast te leggen dat de evaluatie zal gebeuren door een onafhankelijke commissie.

Het bestuur van Weesp gaat volgens het bestuursakkoord direct vallen onder een van de wethouders van Amsterdam, door middel van en eigen bestuurscommissie. Het is de vraag of en in hoeverre dit bestuursrechtelijk mogelijk is. Immers, openbare orde en veiligheid is altijd een bevoegdheid van de burgemeester.

Hoe verhoudt dat zich met de bevoegdheid van B en W als een wethouder het feitelijke bestuur over Weesp heeft. Ook hiervoor geldt dat eerst duidelijk moet zijn welke bevoegdheden bij de wethouder – dus B en W – en welke bij de burgemeester liggen. Tevens moet van tevoren de vraag gesteld worden of de gemeenteraad van Amsterdam akkoord gaat met deze verdeling. En hoe zal de aanvaardbaarheid van deze werkwijze beoordeeld gaan worden in de evaluatie van het proces.

Zienswijze (in) - D.128808

Zienswijze herindelingsontwerp 20200331 ■ pagina 3 van 5

De afspraken die maakt zijn zijn afspraken op hoofdlijnen, nadere invulling is van later zorg. Begrippen als “nadere invulling” en “tijdelijk” geven niet de zekerheid die verwacht mag worden. Juist dit kan een probleem worden.

Is de fusie goedgekeurd dan is de gemeente Weesp feitelijk grotendeels buitenspel gezet. Bij nadere invulling en andere fusiebesluiten die nodig zijn heeft het gemeentebestuur van Weesp niet meer de vrijheid om alle besluiten te nemen. De besluiten zullen onderschikt (moeten) zijn aan het fusieproces.

Kiezers

Met het huidige voorstel tot herindeling in 2022 is er sprake van kiezersbedrog. In elk geval door de grootste partij in Weesp, de Weesper Stads Partij (WSP).

Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 heeft de Weesper Stads Partij nadrukkelijk in hun verkiezingsprogramma gezegd dat een bestuurlijke fusie niet voor 2026 zal plaatsvinden. Overigens met goede argumenten.

Het belangrijkste argument was dat eerst bekeken moest worden hoe de ambtelijke fusie in de praktijk werkt en of er misschien op punten bijgesteld moet worden.

Ook de fractievoorzitter van de partij heeft in een interview in de lokale krant benadrukt dat er geen bestuurlijk fusie zou komen voor 2026.

De ambtelijke fusie was gepland voor april 2019 maar was pas rond op 1 juni 2019. Als twee organisaties in elkaar worden geschoven zijn een aantal jaren nodig om de samenwerking goed op poten te zetten en goed te laten verlopen. De praktijk is weerbarstiger dan de plannen op papier. De werkcultuur, planning en de praktische uitvoering van wie doet wat op welk moment krijgt pas in de dagelijkse praktijk gestalte.

Medezeggenschap/ inspraak

Nadat een werkgroep van inwoners de kernwaarden had vastgesteld zijn de onderhandelingen met Amsterdam begonnen.

Nadat het bestuurlijk akkoord was gesloten werd op korte termijn

Zienswijze (in) - D.128808

Zienswijze herindelingsontwerp 20200331 ■ pagina 4 van 5

(9 januari 2020) een extra raadvergadering uitgeschreven waarbij de meerderheid van de raad het akkoord heeft goedgekeurd.

Opmerkelijk kan worden genoemd dat de onderhandelingsresultaten niet aan de bevolking van Weesp zijn voorgelegd alvorens de gemeenteraad het besluit tot goedkeuring nam. Immers, in de jaren tijdens de voorbereidingen van de fusie is een paar keer een Toekomstkrant uitgebracht en zijn er drukbezochte bijeenkomsten georganiseerd, onder andere in de Laurenskerk, waar de bevolking zich kon uitspreken. En nu niets van dit alles.

Actualiteit

Tenslotte nog de actualiteit.

In verband met het coronavirus is een goed lokaal bestuur dat dicht bij de inwoners staat onontbeerlijk. Op basis van landelijke maatregelen of richtlijnen moet het lokale bestuur soms ingrijpende besluiten (kunnen) nemen. Het is daarom des te belangrijker te onderkennen dat Weesp geen Amsterdam is. Niet alle besluiten voor Amsterdam zullen zomaar toe te passen zijn in Weesp.

Dit gegeven benadrukt nog meer het belang, alvorens te besluiten tot een bestuurlijke fusie, dat goed bekeken wordt wat de voorwaarden en zekerheden zijn voor een “zelfstandig bestuur” voor Weesp.

Duidelijk moet zijn wat de bevoegheden van een bestuur zijn en welk budget daaraan verbonden is. Mooie intenties en goede bedoelingen zoals zijn neergelegd in het bestuursakkoord zijn niet voldoende.

Het zou verstandig zijn om gedurende deze bijzondere periode een pas op de plaats te maken en eerst af te wachten wat voor gevolgen hieruit voortvloeien.

Conclusies

De bestuurlijke fusie moet niet plaatsvinden in 2022.

Eerst moet worden geëvalueerd of de ambtelijke fusie oplevert wat er van verwacht werd en in de praktijk goed werkt. Dit duurt een aantal jaren en de ambtelijke fusie is op dit moment nog geen vol jaar in werking. We herinneren ons de belastingsamenwerking tussen

Zienswijze (in) - D.128808

Zienswijze herindelingsontwerp 20200331 ■ pagina 5 van 5

Stichtse Vecht, Weesp en Wijde Meren die na een paar jaar veel problemen meebracht.

Bekeken moet worden hoe de veertien kernwaarden gegarandeerd worden. Immers, wat gebeurd er als bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 de gemeenteraad van Amsterdam en het college, een volledig andere samenstelling krijgt. Zijn de kernwaarden, de gekozen bestuursvorm en eventuele bijbehorende budgetten dan nog gegarandeerd.

Gezien de laatste verkiezingen van Provinciale Staten kan niet worden uitgesloten dat grote verschuivingen in de gemeenteraad kunnen plaatsvinden.

Zolang er nog geen bestuurlijke fusie is zijn de gemeenten en gemeenteraden van Weesp en Amsterdam nog gelijkwaardig. Is het besluit over de bestuurlijke fusie genomen dan is de feitelijke situatie anders. De positie van Weesp is dan feitelijk ondergeschikt aan Amsterdam en het is de vraag of Weesp dan nog een vuist kan maken om voor de Weesper belangen op te komen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het “preventief financieel toezicht” dat na een fusiebesluit wordt opgelegd aan Weesp.

Mijn zienswijze is dan ook: stem niet in met het herindelingsontwerp om een fusie tussen Weesp en Amsterdam in 2022 aan te gaan.

Zienswijze herindelingsontwerp Gemeenten Amsterdam en Weesp

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Weesp

Weesp, 3 april 2020

Geacht college,

Ondergetekenden zijn enthousiast over het herindelingsontwerp en beschouwen het als een unieke kans om gestalte te geven aan democratische innovatie. Onze zienswijze is dat de kleine maar volwaardige stad Weesp hiertoe een proeftuin kan zijn voor Amsterdam. Wij beperken deze zienswijze dan ook tot hoofdstuk 3.2.3 van het herindelingsontwerp.

De centrale overheid streeft naar versterking van participatie en formaliseert dit in de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau'. Wij beogen zowel gebruik te maken van dit wettelijk kader als daar concrete invulling aan te geven. Zoals u bekend is, zijn wij sinds 2017 doende met de ontwikkeling van een model voor meervoudige democratie. Dit model is inmiddels zover ontwikkeld dat het kan worden getest in de praktijk. Het bestaat uit vier nauw verbonden onderdelen: een methode voor inventarisatie van wensen en voorstellen uit de samenleving, een model voor een vereniging voor meervoudige democratie, een digitaal participatieplatform en de daarop gebaseerde database als maatschappelijk archief. Een gedetailleerde beschrijving van dit Medemo model is als bijlage bijgevoegd. Wij willen daarmee concrete invulling geven aan kernwaarde 12. Ons voorstel sluit aan op de notitie 'Voortgang uitwerking nabijheid van bestuur van de Regiegroep van 8 oktober 2019' waarin gesteld wordt dat er zowel voor Weesp als voor Amsterdam behoefte is aan ruimte voor experiment en vernieuwing. Ons model geeft een concrete invulling van wat een burgerraad genoemd kan worden en biedt gedetailleerd antwoord op de vraag hoe dit zo laagdrempelig mogelijk ingevuld kan worden en is een beoogde toetsingsmethode voor burgers, losgekoppeld van partijpolitiek.

Een punt van zorg in het herindelingsontwerp is het feit dat er al een zeer concrete invulling gegeven lijkt te worden aan de vorm van volksvertegenwoordiging, te weten een bestuurscommissie en een dagelijks bestuur. Dit staat wellicht op gespannen voet met de wens om van Weesp een proeftuin van democratische vernieuwing te maken. Wij zouden graag zien dat er na het bekrachtigen van dit herindelingsontwerp ruimte is voor een brede discussie over de invulling van deze vorm en dat binnen die discussie ook het door ons ontwikkelde model binnen de nu gehanteerde context een mogelijkheid is.

In de begroting heeft uw college een budget gereserveerd voor de ontwikkeling van participatiebeleid door derden. Wij waarderen de acties die uw college heeft ondernomen op dit gebied. Toch menen wij dat de ontwikkeling naar een volwaardige participatie op decentraal niveau vooral actie door burgers vereist. Wij hebben dit standpunt door ondergetekende X verwoord bij commissie AZ op 18 september 2019 en bij de commissie WZ op 19 september 2019 door ondergetekende Y en maken daarbij graag gebruik van het Right to Challenge.

Mede namens X

Y

adres

postcode Weesp

telefoonnummer

e-mailadres

Medemo

Medemo, deelnamemodel voor meervoudige democratieMaart 2020,
[REDACTED]

Dit document beperkt zich tot de beschrijving van het concept als bijlage bij de zienswijze op het 'Herindelingsontwerp gemeenten Amsterdam en Weesp'.

De uitgebreide brochure met toelichtingen en verwijzingen verschijnt op medemo.nl.

Inhoud

1. Management samenvatting	2
2. De Medemo aanpak	5
3. Afspiegeling	6
4. Belangenbehartiging	7
5. Communicatieplatform	10
6. Database	13
7. Het verband tussen A,B,C en D	15
8. Medemo als maatschappelijk archief	17
9. Verantwoording	19
10. Bijlage	20

Als de coronacrisis iets heeft getoond is het wel de waarde van een betrouwbare en gezaghebbende overheid. En als de coronacrisis iets heeft losgemaakt is het wel de betrokkenheid en creativiteit in de samenleving. Het virus maakt zichtbaar wat in vergetelheid was geraakt maar wel de grondslag vormt van de democratie: de onderlinge afhankelijkheid. De samenleving kan niet zonder een gezag. En het gezag kan niet zonder een actieve ondersteuning door de samenleving.

Door de crisis blijkt er een verrassende bereidheid in de samenleving om bij te dragen. Maar groeit ook het besef van de waarde van een coördinerende overheid. Daarnaast kan het openbaar bestuur 'er niet meer omheen' dat ondersteuning door de samenleving de basis vormt voor beleid. In feite bestaat meervoudige democratie dus al; het vereist echter nog wel een verbindende structuur.

De mentale herschikking door de coronacrisis biedt een uitgelezen kans om de kloof tussen systeemwereld en leefwereld te dichten. De energie om meervoudige democratie gestalte te geven blijkt volop aanwezig. Wat nog ontbreekt is de vorm van die verbinding tussen burger en overheid. Daar draagt Medemo een model voor aan.

Medemo

1. Management samenvatting

Dit model legt de verbinding tussen de leefwereld en de systeemwereld. Het vertaalt de horizontaal gestructureerde informatie uit de netwerksamenleving naar de eisen van de verticaal georganiseerde overheid. Het model is een onafhankelijk participatieplatform dat informatie uit de samenleving genereert en potentieel lokale gesprekspartners oplevert voor de overheid. Daarnaast is de informatie zodanig toegankelijk dat er een maatschappelijk archief ontstaat.

In de naam Medemo zijn verschillende begrippen samengebracht. Mede staat voor het begrip Meervoudige Democratie. Maar het verwijst ook naar de burger als mede-eigenaar van zijn samenleving. Demo staat voor democratie. Maar ook voor demonstratieproject en -meer specifiek- van een deelnamemodel. Medemo; een model voor de realisatie van meervoudige democratie.

Het Medemo model richt zich op drie uitgangspunten die de basis vormen voor meervoudige democratie:

- input van burgers moet vrij en laagdrempelig zijn,
- input van burgers moet leiden tot output voor het openbaar bestuur,
- input kan individueel worden geleverd of collectief.

Deze uitgangspunten leiden tot het volgende schema.

	Individueel	Collectief
Input	A	B
Output	C	D

Hierin worden de volgende vier aspecten onderscheiden:

- A. Afspiegeling van de samenleving,
- B. Belangenbehartiging als collectieve input,
- C. Communicatieplatform als vertegenwoordiging van de leefwereld,
- D. Database als maatschappelijk archief voor de systeemwereld.

	Individueel	Collectief
Input	A	
Output		

Afspiegeling van de samenleving

Representativiteit vereist laagdrempelige middelen om inbreng te kunnen leveren.

De overheid streeft naar versterking van participatie en formaliseert dit in de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau'. Het door de overheid gehanteerde begrip participatie betreft doorgaans echter het bijdragen aan overheidsprojecten. Het ongeconditioneerd inventariseren van wensen en meningen uit de samenleving komt nauwelijks voor. En wanneer dat gebeurt, laat de opbrengst zich moeilijk vertalen in beleid. De recente pogingen om door loting een afspiegeling van meningen uit de samenleving te krijgen, tonen vooral dat een andere aanpak noodzakelijk is. Medemo gebruikt laagdrempelige vormen om wensen, meningen en response te verzamelen. Deze bieden gezamenlijk een representatieve afspiegeling van inwoners.

Medemo

	Individueel	Collectief
Input		B
Output		

Belangenbehartiging als collectieve input

Legitimiteit vereist een gelijkwaardige behartiging van gerechtvaardigde belangen.

De actuele grote opgaven zoals energietransitie en de omgevingswet vereisen draagvlak. Draagvlak voor beleid wordt bereikt door het erkennen van gerechtvaardigde belangen. Voor beleid zijn individuele belangen echter te gefragmenteerd en is het noodzakelijk om deze te clusteren tot collectieve belangen. Maar dan wel op basis van gelijkwaardige afspiegeling. In het Medemo model wordt uitgegaan van drie entiteiten: inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Door die evenredig te vertegenwoordigen in een organisatie worden alle belangen gelijkwaardig gediend. Dit model biedt een neutrale organisatievorm die wensen en meningen uit de samenleving zonder ideologische kleuring inventariseert als zuivere afspiegeling.

	Individueel	Collectief
Input		
Output	C	

Communicatieplatform als vertegenwoordiging van de leefwereld

Transparantie vereist een voor iedereen toegankelijke en begrijpelijke informatiebron.

Gebrek aan transparantie ondermijnt het vertrouwen in de democratie. Medemo ontwikkelt hiervoor een transparant en zeer eenvoudig toegankelijk digitaal platform. Het entameert deliberatie door actief de wensen en meningen van burgers en organisaties in beeld te brengen. Het biedt contextuele informatie waardoor de belangen en prioriteiten zoals die leven in de maatschappij zichtbaar worden. De daarin opgenomen wensen, meningen en discussies zijn zowel door betrokkenen uit de leefwereld als uit de systeemwereld te volgen. De lokale digitale platforms worden beheerd door de lokale verenigingen voor meervoudige democratie.

	Individueel	Collectief
Input		
Output		D

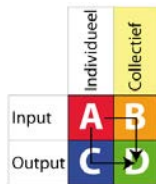
Database als maatschappelijk archief voor de systeemwereld

Democratie vereist op representativiteit, legitimiteit en transparantie gevalideerde data.

De lokale digitale platforms vertalen de input van onderop in een voor het openbaar bestuur hanteerbare vorm. Het systeem verschilt wezenlijk van de bestaande digitale participatieplatforms. Bestaande participatiesoftware betreft doorgaans top-down 'inventarisatiemiddelen' voor de overheid. Ze leveren wel heel veel reacties op maar dragen nauwelijks bij aan deliberatie. Ook discussies op sociale media zijn niet bruikbaar voor participatie. Ze zijn weliswaar 'bottom-up' maar zijn niet transparant en onafhankelijk; informatie wordt inhoudelijk gestuurd door commerciële belangen. De geheime algoritmes maken de data statistisch onbruikbaar. Daarnaast zijn de door commerciële partijen in de cloud opgeslagen data volatiel en niet onderling vergelijkbaar.

Medemo

Deze vier aspecten zijn sterk verweven en volledig onderling afhankelijk.

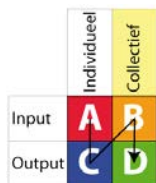

Van mening naar beleid

Er zijn twee wegen die leiden van individuele inbreng naar bruikbare informatie voor beleid. Via B, de vereniging van belanghebbenden is de kwalitatieve route waarbij de inbreng via toetsing en deliberatie tot een zienswijze komt. Maar er is geen zicht op het maatschappelijk draagvlak.

Via C, het communicatieplatform, is de kwantitatieve route waarbij de inbreng op basis van beleving van prioriteit tot een aandachtspunt groeit. Maar de deliberatie beperkt zich daarin tot niet te valideren discussies op het communicatieplatform.

In de afgelopen jaren is door analyse van de talloze burgerinitiatieven en digitale platforms gebleken dat bij het kiezen voor afzonderlijke routes altijd wel een van de democratische waarden van legitimiteit, representativiteit en transparantie in het gedrang komen.

Van mening via toetsing naar beleid

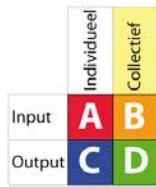
De enig juiste route is een combinatie van de kwantitatieve en de kwalitatieve route. Wanneer een individuele mening via het communicatieplatform C brede ondersteuning verkrijgt, is er kennelijk maatschappelijk draagvlak. Op basis hiervan worden onderwerpen geagendeerd voor inhoudelijk overleg met de vertegenwoordigers van de belanghebbenden in B. Alleen door deze combinatie kan voldaan worden aan zowel representativiteit als aan legitimiteit en transparantie.

De vier onderdelen maken dus deel uit van een integraal systeem van middelen die:

- A. gericht zijn op representativiteit
- B. gericht zijn op legitimiteit,
- C. gericht zijn op transparantie en
- D. een op deze democratische waarden gevalideerd archief opleveren.

In de volgende hoofdstukken worden de onderdelen en de onderlinge verbanden nader toegelicht.

Medemo

2. De Medemo aanpak

Meervoudige democratie stelt eisen aan representativiteit, legitimiteit en transparantie.

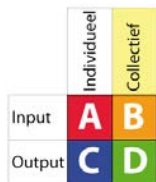
Meervoudige democratie verandert niets aan de bestaande representatieve democratie maar voegt daar een democratische laag aan toe. Daarmee wordt beoogd om een effectieve bijdrage te leveren aan het openbaar bestuur en om de betrokkenheid van de samenleving bij de besluitvorming te vergroten.

De huidige middelen die voor participatie worden ingezet, zijn doorgaans georganiseerd door de overheid en daardoor verticaal gestructureerd naar de kenmerken van de systeemwereld. Van participatie die van onderop ontstaat wordt door de overheid dezelfde structuur verwacht. Dat levert een toenemende spanning op. Enerzijds groeit de wens tot participatie aan beide zijden. Anderzijds ontbreekt een verbindende structuur tussen de systeemwereld en de leefwereld.

Het Medemo model richt zich op drie uitgangspunten die de basis vormen voor meervoudige democratie:

- input van burgers moet vrij en laagdrempelig zijn,
- input van burgers moet leiden tot output voor het openbaar bestuur,
- input kan individueel worden geleverd of collectief.

Deze uitgangspunten leiden tot het volgende schema. Daarin staat A voor de individuele wensen, meningen en response uit de leefwereld en D voor een inzichtelijke en gestructureerde weergave ten behoeve van de systeemwereld. Er zijn twee 'routes'; via B wordt de inbreng langs de meetlat van gerechtvaardigde belangen gelegd, via C wordt de spontane inbreng in beeld gebracht.

Het doel om een verbinding te maken tussen leefwereld en systeemwereld leidt tot de volgende vier subdoelen:

- A. Afspiegeling van de samenleving,
- B. Belangenbehartiging als collectieve input,
- C. Communicatieplatform als vertegenwoordiging van de leefwereld,
- D. Database als maatschappelijk archief voor de systeemwereld.

Voor deze vier subdoelen zijn vier op elkaar afgestemde uitvoeringsvormen ontwikkeld. Samen scheppen deze de verbinding tussen de leefwereld van de netwerksamenleving en de systeemwereld van het openbaar bestuur. Waarbij de waarden als representativiteit, legitimiteit en transparantie worden geborgd. Een voorwaarde voor het realiseren van meervoudige democratie.

Medemo

	Individueel	Collectief
Input	A	
Output		

3. AFSPIEGELING

Representativiteit vereist laagdrempelige middelen om inbreng te kunnen leveren.

Afspiegeling van de samenleving vereist het inventariseren van wensen, voorstellen en response op individueel niveau. Daarbij mag geen enkel onderscheid tussen respondenten gemaakt worden. De middelen moeten dus openstaan en bereikbaar zijn voor iedereen. Waar bepaalde middelen een drempel opleveren, dienen ze door andere middelen en acties aangevuld te worden. Denk hierbij aan digitaal + analoog, aan schriftelijk + auditief, aan tijdelijk + permanent, aan centraal + decentraal, etc.

Om in een korte periode veel inbreng te verzamelen en de effectiviteit van elk te toetsen, kan parallel gebruik gemaakt worden van verschillende, elders al toegepaste middelen. Naast briefkaarten en website kiezen we voor de getransformeerde praatpalen die door de ontwerper Paul Hohner c.s. zijn ontwikkeld. Het zijn nu 'Luisterpalen' waarmee iedereen -desgewenst anoniem- zijn zegje kan doen.

In de afgelopen jaren is er veel ervaring mee opgedaan, echter alleen in opdracht van het openbaar bestuur. Daarbij speelt dan altijd het dilemma dat het luisteren óf geconditioneerd wordt naar een actueel bestuurlijk thema óf dat er ongestructureerde bijdragen worden geleverd waar geen eenduidige conclusie uit te trekken valt. In onze opzet is het gespreksonderwerp in beginsel vrij maar worden er in het gesprek vragen gesteld om de inbreng te kunnen rangschikken. De gesprekken worden door een onafhankelijk team gevoerd.

Om de inbreng een plaats te kunnen geven in maatschappelijke thema's wordt er een code aan toegekend. Elke bijdrage krijgt daarmee een positie in het diagram dat onder **C** wordt beschreven.

Een in Spanje succesvol gebleken verwant middel is het sturen van briefkaarten met suggesties. Dit zou tegelijk met de luisterpalen kunnen worden uitgevoerd met huis-aan-huis bezorgde kaarten.

Er wordt geen enkele weging toegepast in relevantie. De waarde ligt in het feit dát iemand een inbreng wil leveren, niet in de aard van de inbreng. Dat vereist echter wel een oplossing voor de vraag naar relevantie, bruikbaarheid, prioriteit etc. De oplossing wordt op twee manieren geleverd. Via **B**, belangenbehartiging, wordt een kwalitatieve route afgelegd waarbij de inbreng via deliberatie tot een zienswijze komt. Via het communicatieplatform **C** ontstaat een kwantitatieve toetsing waarbij de inbreng op basis van beleving van maatschappelijke prioriteit tot een aandachtspunt groeit.

Medemo

	Individueel	Collectief
Input		B
Output		

4. BELANGENBEHARTIGING

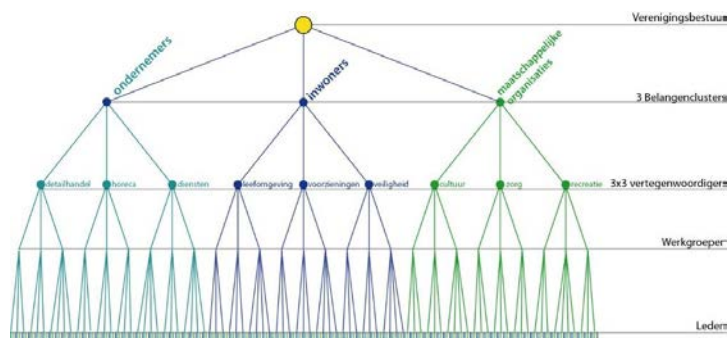
Legitimiteit vereist een gelijkwaardige behartiging van gerechtvaardigde belangen.

Hiervoor is beschreven hoe bijdragen uit de samenleving worden verkregen. Individuele inbreng is echter te gefragmenteerd om beleid op te baseren. De actuele grote opgaven zoals energietransitie en de omgevingswet vereisen draagvlak. Draagvlak voor beleid wordt bereikt door het erkennen van gerechtvaardigde belangen. Daarvoor is het noodzakelijk om individuele belangen te clusteren tot collectieve belangen. Maar dan wel op basis van gelijkwaardige afspiegeling. In het Medemo model wordt uitgegaan van drie entiteiten: inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Elk heeft specifieke belangen. Door die evenredig te vertegenwoordigen in een organisatie worden alle belangen gelijkwaardig gediend.

De vertegenwoordigende organisatie moet dan aan specifieke eisen voldoen. De vereniging is de voor de hand liggende rechtspersoon vanwege de democratische structuur. De verenigingsvorm biedt de randvoorwaarden op het gebied van representativiteit, legitimiteit en transparantie. In de statuten wordt de doelstelling vastgelegd; het dienen van het algemeen belang en het verzorgen van een bijdrage aan het openbaar bestuur. De vereniging is een neutrale organisatie die wensen en meningen uit de samenleving zonder ideologische kleuring inventariseert en toetst aan de verschillende belangen.

Het specifieke kenmerk van de ‘delegatieve vereniging’ is de organisatiestructuur. Deze heeft een ledenraad met een vaste vertegenwoordiging van drie belangenclusters; inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De drie belangenclusters worden elk vertegenwoordigd met drie afgevaardigden. De ledenraad bestaat dus uit 9 personen.

In de delegatieve vereniging wordt onderscheid gemaakt tussen vier niveaus. Deze komen overeen met de juridische begrippen zoals algemeen bestuur, ledenraad, werkgroepen en leden.

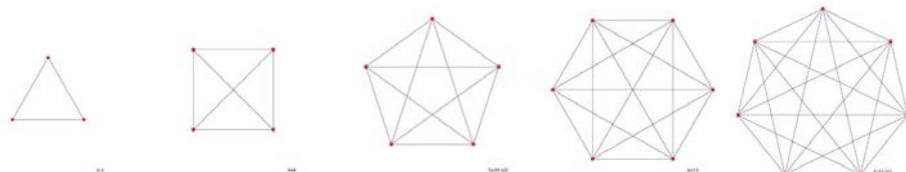
Het algemeen bestuur vormt de leiding van de organisatie en faciliteert de ledenraad. Deze raad richt zich op de inhoudelijke adviezen van de organisatie. De ledenraad wordt ondersteund door werkgroepen die de thema's inhoudelijk voorbereiden.

De ordening naar 3 belangenclusters is strategisch gekozen. Het geringe aantal bundelt de vertegenwoordiging tot strikt collectieve belangen. Bij een groter aantal zouden ook afgeleide belangen een rol kunnen gaan spelen. De verdeling in drietallen maakt ook dat hier niet het 'winner takes all' principe op kan treden. In deze structuur zijn er geen minderheden of meerderheden, geen winnaars of verliezers, alleen gelijkwaardige gesprekspartners.

Medemo

Bij het terugbrengen van belangenclusters tot twee, zou er al snel sprake kunnen zijn van een erestrijd. Een overleg kan dan snel verworden tot een ‘zero-sum-game’; wat de één wint, verliest de ander. Ook optrekken naar vier is onwenselijk. Dan kunnen partijen worden verleid tot strategische kongsis.

Het maximum van drie belangenclusters en drie vertegenwoordigers per cluster heeft ook een communicatieve reden. Er moet in het overleg zo min mogelijk kans op ‘ruis’ ontstaan. Dit vereist een minimum aantal communicatieverbindingen. Communicatie tussen twee personen kent één verbinding, tussen drie kent drie verbindingen, tussen vier al zes vanwege de diagonalen. Een gesprek met zeven personen heeft al driemaal zoveel verbindingenlijnen dan gespreksdeelnemers. Aangezien elke extra communicatielijn nadelig is voor de signaal/ruisverhouding, wordt een belangencluster beperkt tot maximaal drie vertegenwoordigers.

De drie belangenclusters kunnen drie verschillende sub-belangen vertegenwoordigen. Zo kan de cluster ‘ondernemingen’ bijvoorbeeld worden vertegenwoordigd door een detaillist, een horeca uitbater en een dienstverlener.

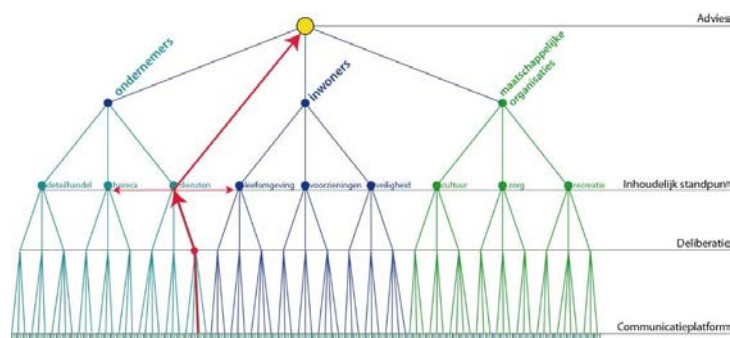
Voor het bestuur ligt de verdeling in drietallen vast. Op lagere niveaus is een gesprek met drie het uitgangspunt maar dat kan naar bevind van zaken een groter aantal zijn. Boven de zes is het wenselijk om te splitsen. De beperking in aantal maakt het ook voor timide of in gesprekstechniek ongetrainde mensen mogelijk om aan het overleg deel te nemen.

Het beperken tot gesprekken in drietallen met een gespreksleider verplicht de deelnemers tot luisteren. Dat voorkomt dat de grootste mond de meeste aandacht krijgt en wordt voorkomen dat gespreksleiders een gemeenschappelijk standpunt moeten destilleren uit een vergadering met ‘tig’ meningen.

Input

Het doel van de vereniging is om de input uit de samenleving te ‘vertalen’ naar een collectief standpunt of advies. De input wordt vooral gegenereerd door de onder A beschreven middelen.

De rode lijn in onderstaand schema geeft het traject weer hoe een voorstel uit de samenleving stapsgewijs wordt verdiept tot een advies. Een vanuit de bevolking aangedragen aandachtspunt wordt op werkgroepniveau besproken met drie leden. Wanneer hier besloten wordt dat het zinvol is om in te brengen voor overleg, wordt het op ledenraadniveau besproken. Hier wordt het aandachtspunt vanuit de belangenclusters beschouwd. Het algemeen bestuur vat dit samen in een advies aan het gemeentebestuur. Deze structuur maakt het ook mogelijk dat het gemeentebestuur beleidsvoorstellen aan de ledenraad ter visie legt. Ook dan worden de voorstellen vanuit verschillende belangen bekeken.

Medemo

De Delegationale Vereniging en Meervoudige Democratie

Er zijn twee eisen te stellen aan een representatie als vorm van meervoudige democratie. De organisatie moet legitimiteit bezitten en de organisatie moet aanvullend zijn op de gemeenteraad. De legitimiteit wordt bereikt door het vertegenwoordigingsmodel en transparante verkiezingen.

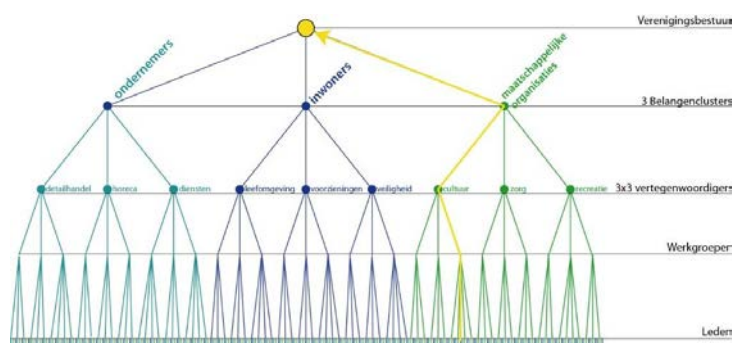
De delegatieve vereniging mag nooit in een concurrentiepositie komen met de gemeenteraad. Dit wordt bereikt door het beperken van het mandaat tot een adviesrol en door het kiezen voor een volledig andere vorm van vertegenwoordiging. Het is met name het verschil in karakter waardoor de waarde ontstaat als aanvulling op de bestaande politieke representatie:

- In plaats van het lijstenstelsel is deze vorm gebaseerd op het personenstelsel.
- In plaats van de vertegenwoordiging op basis van zuilen of ideologie is deze gebaseerd op gerechtvaardigde belangen.
- In plaats van beleid op basis van meerderheden gaat de delegatieve benadering uit van consensus.

Het grootste verschil komt echter tot uiting in de relatie vorm/inhoud. Het huidige lijstenstelsel gaat uit van partijen met een 'vaste' inhoud in de vorm van een partijprogramma maar met een variabele getalsmatige representatie, namelijk het aantal verworven zetels. De delegatieve vereniging gaat daarentegen uit van een getalsmatig vaste vertegenwoordiging van de belangenclusters en een variabele inhoud, de inbreng uit de samenleving.

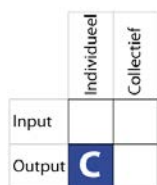
Door het apolitieke karakter is de delegatieve vereniging afgestemd op de huidige netwerksamenleving met zijn gefragmenteerde stelsel van meningen en belangen. Door die binnen een structuur te brengen en belangen gestructureerd te concentreren tot een *communis opinio*, biedt de delegatieve vereniging de vorm die nodig is voor representatie van de netwerksamenleving.

Wanneer de vereniging elk jaar een derde van de ledenraad vernieuwt, is continuïteit gewaarborgd. Daarmee is deze vorm in alles een aanvulling op de bestaande democratische structuur. De gele lijn geeft de getrapte verkiezing van vertegenwoordigers aan. De gemotiveerde en in de praktijk ervaren leden kunnen zich kandidaat stellen voor de ledenraad of het verenigingsbestuur.

De vierjaarlijkse cyclus van de representatieve democratie kan spanning opleveren met de lange-termijn belangen. Ook hier zou de delegatieve vereniging een rol kunnen spelen. Juist omdat er geen electorale korte-termijn overwegingen gelden, zou deze vorm van representatie een nuttige aanvulling kunnen zijn voor het openbaar bestuur. Met name voor de ruimtelijke beslissingen die per definitie effect hebben op de lange termijn. Daarmee is de delegatieve vereniging een goede basis voor vertegenwoordiging van de bevolking in het kader van de omgevingswet en het opstellen van omgevingsvisies.

Medemo

5. COMMUNICATIEPLATFORM

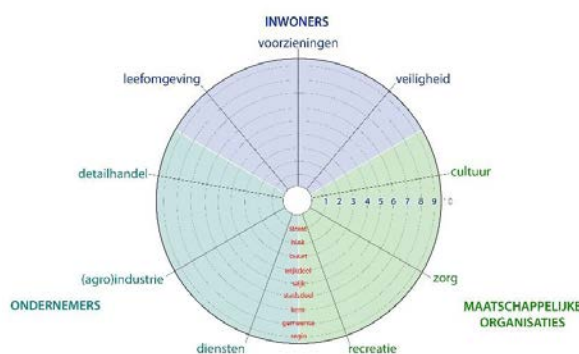
Transparantie vereist een voor iedereen toegankelijke en begrijpelijke informatiebron.

Participatie is 'hot' en daarmee een is er een groeiend aantal digitale middelen beschikbaar om participatie te faciliteren. Bij participatieplatforms zoals Consul, CitizenLab, Youmee, Locali enz. gaat het echter om top-down 'inventarisatiemiddelen' voor de overheid. Ze leveren wel heel veel reacties op maar dragen nauwelijks bij aan bruikbare deliberatie. In de bijlage wordt dit toegelicht.

Het zou wenselijk zijn om de architectuur van een digitaal platform in te richten naar de structuur van de samenleving zoals in de delegatieve vereniging. De input van een digitaal platform komt dan overeen met de vertegenwoordiging van de drie belangencusters. Het Medemo model verschilt dan ook wezenlijk van de bestaande digitale participatiesoftware die die koppeling niet kennen.

Alle bestaande participatiesoftware is 'verticaal' gestructureerd. Afhankelijk van de vormgeving wordt er gebruik gemaakt van een verticale zoekstructuur of van een verticaal scrollend beeld. Maar in alle gevallen raakt de context bij het navigeren gaandeweg uit beeld. Een visuele weergave van de netwerkmaatschappij vereist een horizontale architectuur en een overeenkomstig interface design.

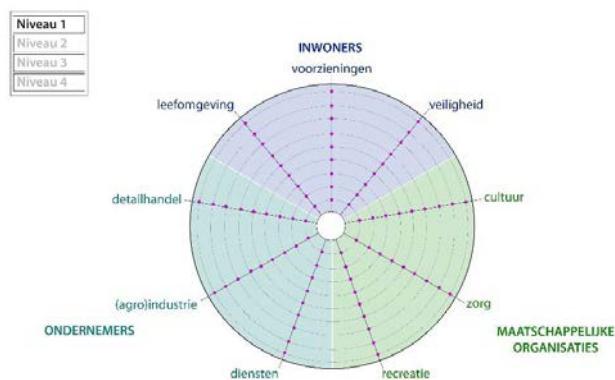
De verbindende visuele structuur is een cirkelvormig plat vlak. Het diagram is verdeeld in drie sectoren, overeenkomend met de belangencusters van de delegatieve vereniging. Deze zijn verdeeld in negen thema's. De thema's dienen zodanig te worden gekozen dat alle aspecten van de samenleving er een plaats in kunnen krijgen. Ze zijn hier als voorbeeld weergegeven. Deze verdeling kan aanleiding zijn om de vertegenwoordiging van de ledenraad van B ook naar deze thema's te organiseren.

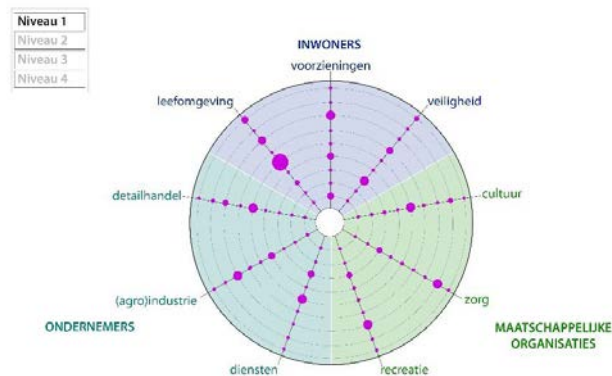
Naast de tangentiële verdeling in 9 thema's is er een radiale verdeling, ook van 9. Hier is gekozen voor ruimtelijke schaal, oplopend van straatniveau in het hart tot provinciaal niveau aan de rand. Het totaal aantal posities is dus 81. Door de vaste betekenis van de 81 posities, kunnen verschillende diagrammen met elkaar worden vergeleken. Binnen de cirkel gaat het om de relatie met thema en ruimtelijke schaal. Daarnaast zullen er onderwerpen aan de orde komen die buiten de directe schaal van de leefwereld vallen of een abstract karakter hebben, zoals bijvoorbeeld de CO₂ problematiek. Daarvoor zijn de tientallen buiten de cirkel gereserveerd.

Omdat elk punt in het diagram een vaste betekenis heeft, kunnen alle bij A ingebrachte bijdragen op een vaste positie worden geplaatst.

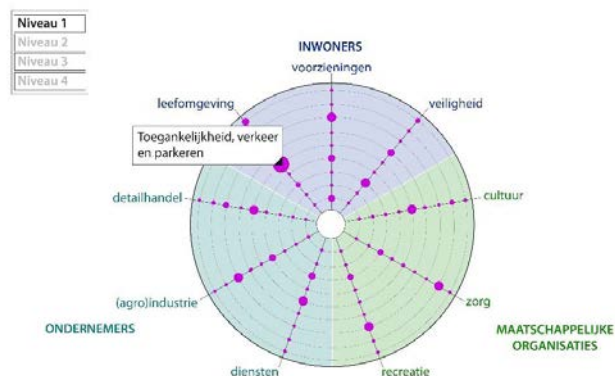
Medemo

Wanneer er op een positie meerdere bijdragen komen, worden de bijdragen geclusterd tot onderwerpen. De mate waarin voorstellen worden gecombineerd, geeft aan hoe sterk het onderwerp speelt. Hoe meer reacties, hoe groter de stip in het diagram. Onderwerpen met de grootste stip geven de prioriteiten van de bevolking aan.

Alle inbreng uit de samenleving vormt een database van wensen, voorstellen en reacties. De 'bovenste laag' van de database toont het actuele beeld van wat er speelt. Op elk van de 81 punten kan ingezoomd worden naar een diepere laag.

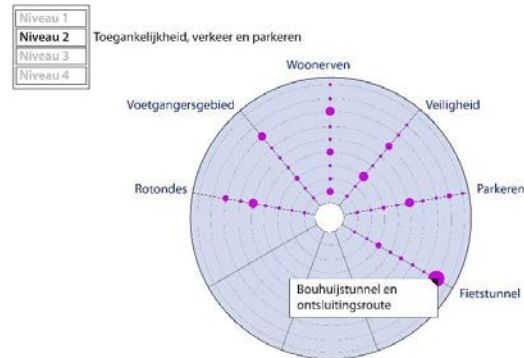

Op dit niveau zijn onderwerpen gecombineerd. Een bijdrage 'verlichting in de voetgangerstunnel' kan bijvoorbeeld gecombineerd worden met 'een nieuwe fietstunnel onder het spoor' tot het onderwerp 'Toegankelijkheid, verkeer en parkeren'.

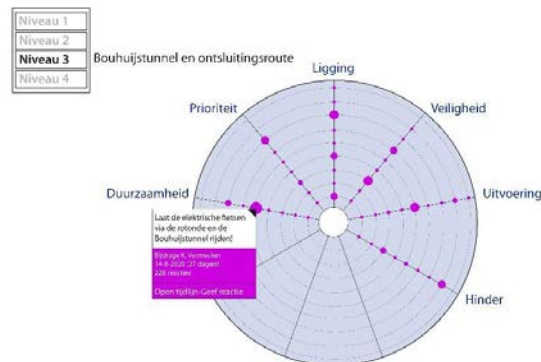
Aan elk onderwerp kunnen vervolgens nieuwe bijdragen worden toegevoegd. Dit leidt dus tot een toenemende kwalitatieve verfijning. Het diagram kent vier niveaus. Met de 81 vaste maatschappelijke

Medemo

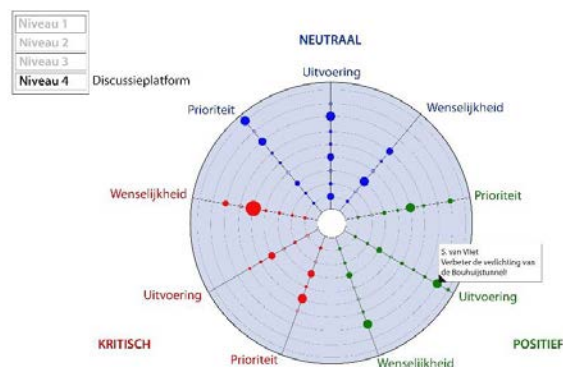
aandachtsgebieden op het eerste niveau kan worden ingezoomd naar het tweede niveau. Op dat niveau wordt een verdeling gemaakt naar onderwerp. In totaal zijn daarmee $81 \times 81 = 6561$ posities beschikbaar.

Op het derde niveau kan nader worden ingezoomd op een bepaald onderwerp. Met deze drie lagen zijn $(81 \times 81 \times 81)$ ruim een half miljoen bijdragen onder te brengen die echter voor de bezoeker met slechts drie kliks te selecteren zijn! Op deze derde laag kan worden ingezoomd naar de laag met discussies.

Het vierde niveau is een discussieplatform. Aan bijdragen op dit niveau kunnen reacties en 'likes' worden gegeven. Die dragen bij aan de prioriteit, uitgedrukt in stipgrootte op het tweede en eerste niveau. Op elke pagina wordt het zoektraject aangegeven, waardoor de context altijd in beeld blijft.

Medemo

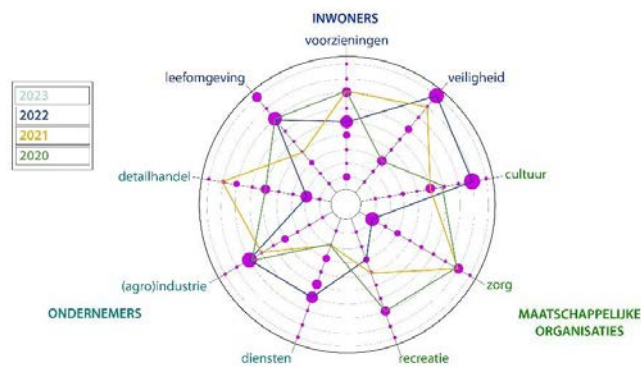
	Individueel	Collectief
Input		
Output		D

6. DATABASE

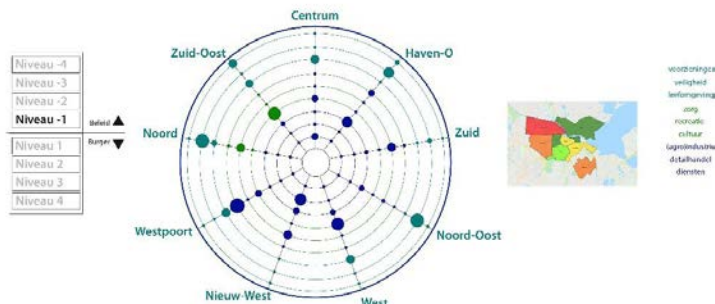
Democratie vereist op representativiteit, legitimiteit en transparantie gevalideerde data.

Geen van de bestaande digitale participatiemiddelen leidt tot een betrouwbaar maatschappelijk archief. Dat is niet alleen een probleem voor nu maar vooral ook voor later. We streven daardoor af op een leemte in de informatie en verlies van het maatschappelijk geheugen. Het Medemo model biedt door zijn laagdrempelige informatievergaring, zijn transparantie en zijn neutrale positie een dataset die alle motieven van individueel niveau tot collectieve besluiten blijvend toegankelijk en inzichtelijk maakt.

Het diagram biedt uitgebreide analysemogelijkheden, bijvoorbeeld voor het vormen van historische patronen. Zo kan heel transparant in beeld worden gebracht wat er in een bepaald jaar speelde in de samenleving. Door bijvoorbeeld de belangrijkste stippen voor verschillende jaren te verbinden, ontstaan patronen. Terwijl als fictief voorbeeld in 2020 een bepaald aspect van veiligheid in de buurt de grootste aandacht had, blijkt dat het onderwerp in 2022 vooral op provinciaal niveau aan de orde.

Daarnaast kunnen ook diagrammen uit verschillende wijken of stadsdelen worden vergeleken. Er wordt dan als het ware uitgezoomd naar een groter gebied. Voor deze toepassing worden de assen van de database in het diagram omgedraaid. De tangentiële verdeling in negen thema's van niveau 1 van het communicatieplatform wordt nu de radiale verdeling. De tangentiële verdeling wordt nu gekozen, afhankelijk van het te analyseren gebied.

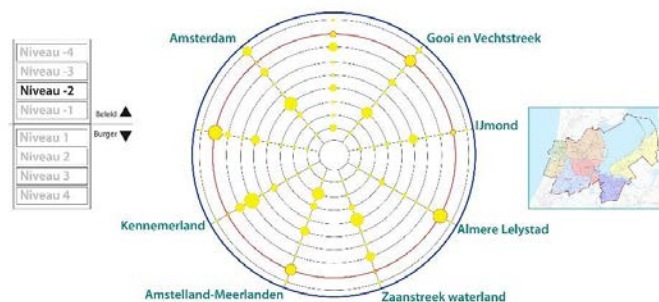

Medemo

Het uitzoomen veronderstelt dat meerdere kernen in een gebied van hetzelfde model gebruik maken. Daarmee kunnen dan ruimere uitzoom niveaus worden bereikt, zoals bijvoorbeeld het MRA gebied.

De structuur maakt ook tangentiële analyse mogelijk waarbij gebieden worden vergeleken.

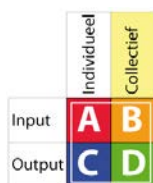

Of radiale vergelijking waarbij aspecten worden vergeleken.

Het diagram is dus een dynamische weergave van de actualiteit én een historisch archief van wat er leeft in de samenleving. Van microniveau tot macroniveau. Het wordt een potentieel middel om dit zowel voor leken als voor het openbaar bestuur en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk te maken. Er ontstaat in feite een sociologisch archief.

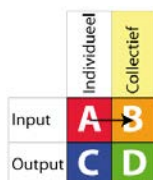
Medemo

7. Het verband tussen A,B,C en D

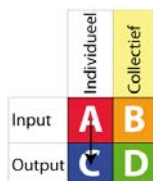
Door deze combinatie wordt voldaan aan de eisen van representativiteit, legitimiteit en transparantie.

In de voorgaande hoofdstukken zijn de vier onderdelen van het Medemo model beschreven. Hieronder wordt de samenhang toegelicht. Eerst worden de kracht en zwakte van de afzonderlijke relaties aangekaart. De conclusie is dat alleen de combinatie van de verschillende middelen leidt tot volwaardige vertegenwoordiging en bruikbare informatie voor het openbaar bestuur.

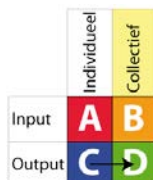
Van mening naar deliberatie

De onder A genoemde afspiegeling is bewust laagdrempelig. Naast de luisterpalen kunnen aanvullend allerlei andere vormen worden gebruikt. Iedereen kan zijn mening kwijt. Daar staat tegenover dat er niet namens een belang wordt gesproken. Er worden alleen aandachtspunten aangekaart. De opbrengst kan direct geleverd worden aan de delegatieve vereniging en kan dan dienen voor de agendering. Dat draagt bij aan de legitimiteit van deze vereniging maar het blijft onduidelijk in welke mate de opbrengst representatief is voor de *communis opinio*.

Van mening naar peiling

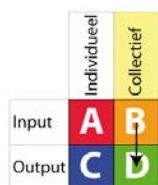
De afspiegeling van A en het communicatieplatform C zijn ondersteunend aan elkaar. De input van A kan ingevoerd worden in het digitale platform van C. Met het communicatieplatform wordt de actualiteit en prioriteit van wat er leeft zichtbaar gemaakt. Op beperkte wijze kan ook enige deliberatie worden uitgevoerd. Daarmee wordt weliswaar een beeld gegeven van onderwerpen maar enige toetsing aan belangen van derden vindt niet plaats.

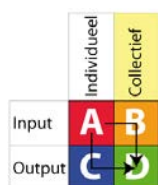
Van peiling naar beleid

Het communicatieplatform C vult de database van D. In de vorm is dit de verbinding tussen leefwereld en systeemwereld. Het overzicht dat door het communicatieplatform wordt gegeven vormt informatie voor beleid door het openbaar bestuur. Het beperkt zich echter tot een arbitrair overzicht van thema's en prioriteiten die er leven in de samenleving.

Medemo

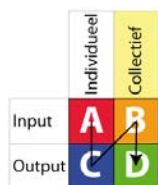
Van deliberatie naar beleid

De delegatieve vereniging B en de database D hebben een sterke verbinding. Niet alleen wordt het digitale platform door de lokale delegatieve vereniging ondersteund, de database geeft ook vorm aan de eisen voor representativiteit en transparantie van de vereniging. Maar of hiermee de in de samenleving levende prioriteiten worden gevolgd, is niet zeker.

Van mening naar beleid

Er zijn dus twee wegen die leiden van individuele inbreng naar informatie voor beleid. Via de delegatieve vereniging heeft deze de kwalitatieve route afgelegd waarbij de inbreng via toetsing en deliberatie tot een zienswijze komt. Maar er is geen zicht op het maatschappelijk draagvlak. Via het communicatieplatform heeft deze de kwantitatieve route afgelegd waarbij de inbreng op basis van beleving van prioriteit tot een aandachtspunt groeit. Maar de deliberatie beperkt zich tot niet te valideren discussies op het communicatieplatform. Zo hebben beide routes beperkingen.

In de afgelopen jaren is door analyse van de talloze burgerinitiatieven en digitale platforms gebleken dat bij het kiezen voor afzonderlijke routes altijd wel een van de democratische waarden van legitimiteit, representativiteit of transparantie in het gedrang komen.

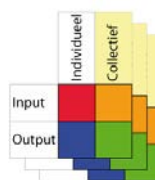
Van mening via toetsing naar beleid

De enig juiste route is een combinatie van de kwantitatieve en de kwalitatieve route. Wanneer een individuele mening via het communicatieplatform brede ondersteuning verkrijgt, is er kennelijk maatschappelijk draagvlak. Op basis hiervan worden onderwerpen geagendeerd voor inhoudelijk overleg met de vertegenwoordigers van de belanghebbenden. Tenslotte is in de database elke inbreng en deliberatie toegankelijk. Alleen door deze combinatie kan voldaan worden aan zowel representativiteit als aan legitimiteit en transparantie.

Hieruit volgt dat de vier gereedschappen van het Medemo model nauw met elkaar verbonden zijn. Door ze complementair te gebruiken kan inbreng van onderop tot bruikbare informatie voor het openbaar bestuur worden. Daar staat tegenover dat, wanneer met dit inzicht naar bestaande participatievormen wordt gekeken, eenvoudig herkend kan worden op welke aspecten die falen.

In het huidige regeerakkoord wordt het Right to Challenge mogelijk gemaakt. Maar een academisch advies pleit voor een 'Interface voor de interne governance van burgerinitiatieven', een soort 'bestuursorgaan light'. Dit om 'de voorziene conflicten op het gebied van legitimiteit, inclusiviteit en transparantie te voorkomen'. Dit is een actueel aandachtspunt waar het Medemo model de oplossing voor biedt.

Medemo

8. Medemo als maatschappelijk archief

Wij zijn verantwoordelijk om deze tijd inzichtelijk te houden voor toekomstige generaties.

Van de toekomst staat één ding vast: we zullen nooit van het heden kunnen leren wanneer het archief van wat er nu gebeurt in de toekomst niet te ontsluiten zal zijn. We gaan de meest cruciale tijd tegemoet sinds mensenheugenis. Maar die heugenis dreigt verloren te gaan. Wij zijn verantwoordelijk om deze tijd inzichtelijk te houden voor toekomstige generaties.

Wat zal er in de toekomst overblijven aan betrouwbare gegevens. Hoe zullen we ooit kunnen weten waarom de energietransitie gelukt is. Of mislukt. Of wat de participatie voor invloed had op de praktijk van de omgevingswet. Of wanneer het ongenoegen begon te broeien omdat er onderhuids in de samenleving zaken speelden die nooit gehoord werden en 'plotseling' tot een uitbarsting kwam.

Voor een betrouwbare weergave van 'de' opinie kunnen we ons niet meer baseren op de volksvertegenwoordiging. Het wordt steeds onduidelijker in welke mate politieke partijen vertegenwoordigers zijn van een mening of van een door marktstrategen ontwikkelde positionering. Door het openbaar bestuur wordt in toenemende mate waarde gehecht aan participatie. Maar het begrip is divers en ongedefinieerd. In Amsterdam zijn er al zo'n 1600 initiatieven met grote verschillen in schaal en aard. De mate waarin ze 'de' samenleving vertegenwoordigen is nauwelijks te valideren. In de omgevingswet wordt participatie 'vormvrij' gelaten. Dan wordt de uitvoering dus per casus of gemeente bepaald. Het zal dan lastig worden om in de toekomst zicht te krijgen op de uitvoeringspraktijk.

De bestaande participatiesoftware geeft geen goed bruikbaar beeld (zie bijlage). In een recente evaluatie van Medialab Prado, de ontwikkelaar van de Consul participatiesoftware, stelt men dat er wel heel veel input wordt geleverd maar dat die nauwelijks bruikbaar is voor beleid. Laat staan dat dit op termijn een beeld levert van wat er nu speelt in de samenleving.

Ook sociale media geven een onbruikbaar beeld van wat er in mensen omgaat. Het zijn steeds meer de algoritmes die meningen categoriseren en zelfs inhoudelijk sturen. Het bewaren en archiveren vindt plaats in de cloud en is afhankelijk van commerciële ondernemingen. Los van het feit dat er geen archief is van de miljarden berichten en beelden van de sociale media, wordt geschiedschrijving lastig zolang er geen inzicht is in de geheime algoritmes. De sociale media zijn daarnaast trendgevoelig; Facebook is al 'uit' bij grote groepen jongeren. Ouderen hebben Instagram nog niet breed omarmd. Dit nog los van de vraag in welke mate de sociale media representatief zijn voor de verslaglegging van de samenleving. De signaalruis verhouding is ongunstig. Onweerlegbare feiten worden verdacht gemaakt als 'fake news'.

We staan door de digitale revolutie voor de keus: de volatiele data laten verdwijnen of alle informatie verzamelen. Dan krijgen we een oneindige hoeveelheid data beschikbaar waarmee nauwelijks meer een analyse te maken is. Wat ontbreekt is een structuur die principieel alleen contextueel gewogen informatie verzamelt. Een structuur die volledig transparant is. En een die onafhankelijk is van commerciële belangen.

Voor dit dilemma van volatiele data kan de database van Medemo een oplossing betekenen. Het communicatieplatform en de daarmee gevoede database vormt de inhoud voor het archief. Het maken van het toekomstarchief moet voldoen aan de basisfunctie van een archief; het bewaren, ontsluiten, tonen en interpreteren ten behoeve van inzicht. En om 'wat er speelt in de samenleving'

Medemo

ook voor de toekomst toegankelijk te maken, komt daar een nieuwe taak bij: het initiëren van een structuur die dit mogelijk maakt.

Het is dus zinvol om nú een digitaal archief te ontwikkelen. Onafhankelijk van commerciële partijen en een goed tegen hacken beschermde 'kluis'.

Waarom nu? 'Nu' is het eerste moment in de geschiedenis dat we met het verdrag van Parijs mondiaal een tijdspad hebben afgesproken. Dit is een uniek fenomeen waar komende generaties op terug zullen kijken als een kentering in de geschiedenis. Voorjaar 2020 zal in de geschiedenis de start worden van een heroriëntatie, ingeleid door de coronacrisis. Hoe we die maatschappelijk gaan sturen en voor de toekomst interpreteerbaar maken is nú aan de orde.

Op 1 januari 2021 treedt in ons land de Omgevingswet in werking. Dat is de grootste bestuurlijke operatie in decennia. Niet alleen worden zo'n 140 wetten en regelingen samengevoegd, er komt ook een grote nadruk te liggen op participatie. Maar dat participatieproces moet nog vorm gegeven worden. En ook dat heeft een grote invloed op de beleving van deze periode.

Om relevant te zijn zou het archief moeten gaan over de periode van de komende generatie. Samengevat als 'de Nabije Toekomst'. Vervolgens moet het inhoudelijk gaan over zaken die ons nu bezighouden en veel invloed hebben op die nabije toekomst. Op de generatie van onze kinderen en kleinkinderen.

Daartoe is het nuttig om het communicatieplatform en de database zo in te richten dat het is voorbereid op toekomstige analyses. Daarmee kan het de processen die van invloed zijn op onze nabije toekomst inzichtelijk maken.

Dit kan een zelfstandige entiteit worden; een Archief van de Nabije Toekomst; ANTE.

Medemo

9. Verantwoording

Dit model is een vervolg op het project 'Democratic Challenge', een samenwerking van de VNG en BZK dat destijds is uitgevoerd om vernieuwing van de lokale democratie te stimuleren. Onderdeel hiervan was de wedstrijd 'Herontwerp de lokale democratie' in 2017. Als burgerdeelnemer stelde ik mij de vraag hoe de verbinding tussen de leefwereld en de systeemwereld zodanig ontwikkeld kan worden dat burgerinitiatieven voldoen aan democratische waarden als legitimiteit, representativiteit en transparantie. Het voorstel dat ik indiende was prijswinnend. Vanaf dat moment heb ik mij met een aantal geestverwanten gericht op het verdere ontwikkelen van het concept.

In deze periode heeft afstemming plaatsgevonden met deskundigen zoals:

- prof. dr. Sarah de Lange. Bijzonder hoogleraar politicologie, UVA en lid ROB,
- dr. Harmen Binnema universitair docent bestuur en beleid, UU en lid eerste kamer,
- Arre Zuurmond, ombudsman regio Amsterdam,
- Rijk van Ark, directeur Metropoolregio Amsterdam,
- Igor Meuwese, algemeen directeur regio Gooi en Vechtstreek,
- Harko van den Hende, Communitymanager Inclusieve Gebiedsontwikkeling, HvA,
- Frederik van Dalfsen, Berenschot, auteur 'Pionieren in Participatieland',
- Jornt van Zuylen, projectleider lokale democratie, VNG,
- Mathilde van de Ven; senior beleidsmedewerker, VNG,

de internationale ontwikkelaars van community software:

- Ray Scanlan, mede-oprichter 'Bang the Table', Sydney,
- Marcos García, initiator Consul software en directeur Medialab Prado/Participalab, Madrid

en initiatiefnemers van o.a. 'Bewoners maken het Gooi' en 'Ma.ak020'.

Medemo

10. Bijlage: Evaluatie 'Future Democracies'

Het Medialab Prado is een van de meest toonaangevende organisaties op het gebied van democratische innovatie. De door hen ontwikkelde participatieprogrammatuur Consul wordt mondiaal gebruikt. Recent zijn hun ervaringen met digitale participatievormen uitgebreid weergegeven in het boek 'Future Democracies'. Met deze uitgave van eind 2019 brengen ze hun ervaringen en valkuilen van digitale participatie glashelder in beeld. Daarnaast worden de tekortkomingen van digitale participatiesystemen beschreven, zoals loting. Tijdens een recent gesprek met de directeur was hij blij verrast dat ons model de door hun beoogde vervolgstap kan zijn op het gebied van democratische innovatie.

Zie: <https://archive.org/details/FutureDemocraciesLCPD/page/n17/mode/2up>, met name pagina 122 'Conclusions' en 140 'The Democracy of the Future'.

Een greep uit de observaties:

De les die men op pagina 17 trekt, is dat de door hen ontwikkelde en mondiaal toegepaste Consul software leidt tot een vloed aan inbreng maar een minimum aan bruikbare informatie. In Madrid hebben van de 26.000 voorstellen er maar 2 de drempel voor politieke besluitvorming gehaald.

Op pagina 35 wordt het fenomeen genoemd dat er wel een 'cascade' aan voorstellen is ingediend maar dat die niet getoetst zijn aan meningen van derden. Men meldt dat dit leidt tot een reeks monologen in plaats van dialogen. Hier wordt ook het gevaar genoemd dat de aantallen gemanipuleerd kunnen worden en dat daarmee deze 'directe democratie' in conflict kan komen met deliberatieve vormen.

Op pagina 40 wordt gemeld dat deze digitale vorm niet heeft geleid tot collectieve deliberatie en dat dit de eerste stap zou moeten zijn op weg van experimenteren en leren met als doel het democratisch proces te verbeteren. Dit is precies wat wij met Medemo beogen.

Op pagina 122 staan hun conclusies die ik als volgt samenvat:

- Bovenaan staat dat aandacht gericht moet zijn op 'existing local proposals' en dat het digitale systeem meer gebruikt moet worden als middel voor burgers om hun zorgen te uiten in plaats van een soort referendum dat zoekt naar medestanders.
- Vervolgens is het een nadeel gebleken dat onduidelijk is wat er met voorstellen gebeurt.
- Een nadeel is dat er weinig begeleiding is en advies over de haalbaarheid van voorstellen.
- Ontmoetingsplekken zouden ontwikkeld moeten worden op plekken die al frequent bezocht worden.
- Het is voorts cruciaal dat er geluisterd wordt naar burgers om 'lokale dynamiek' te begrijpen.
- Het is nodig om selectief ook voorstellen te poneren om medestanders/voorstanders te bereiken.
- Heel lokale voorstellen kunnen stad-breed bekend worden gemaakt als inspiratie voor anderen.
- Het is nodig dat er een plek met aanspreekpunt is als basisvoorziening.

Deze conclusies leiden op pagina 140 tot uitgangspunten voor 'de democratie van de toekomst'. Het zou moeten leiden tot een '*partial governance model of citizen democracy*'. Dit lijkt erg op het begrip 'Meervoudige Democratie' waar wij vorm aan willen geven.

Het valt op dat in hun advies bijna het tegenovergestelde van Consul wordt bepleit, samengevat als:

- Het recht op begrip; een voor iedereen makkelijk toegankelijke digitale omgeving zonder algoritmische discriminatie.
- Niet alleen toegang tot informatie maar ook 'extractie van waarde' voor het algemeen nut.
- Het recht om zich uit te spreken; een fysiek lokaal forum, ondersteund door een online platform.
- Het recht om samen te werken; burgerlaboratoria als faciliteit voor groepsactiviteiten.
- Het recht om voorstellen in te dienen en op waarde te laten toetsen.
- Het recht op tegengestelde meningen als motiverende kracht en katalysator.
- Het recht op zorg, in dit verband het recht op invloed en inclusiviteit.
- Het recht om meebeslissen in de vorm van een deliberatief proces.

Medemo

De ervaring leert dat digitale middelen sterk uitnodigen tot een kwantitatieve benadering. In de promotiefilmpjes van de Consul software komt dit ook duidelijk naar voren, zie: consulproject.org. Een trotse vertegenwoordiger van de overheid meldt het succes; binnen de kortste tijd waren er al 25.000 reacties. Onder 'How do debates work in Consul', wordt aangegeven hoe makkelijk het is om een bijdrage te leveren. In het Spaanse evaluatierapport wordt echter geconstateerd dat door de kwantitatieve benadering alleen onderwerpen met vele duizenden *likes* worden voorgedragen aan de politiek en 'kleine' zaken volledig worden uitgefilterd.

Het Spaanse project heeft in de afgelopen drie jaar parallel gelopen met de ontwikkeling van ons model. Wat in Spanje in de praktijk is onderzocht, hebben wij als model ontwikkeld, echter beide met dezelfde conclusie. Daarmee lijkt ons model een oplossing te bieden voor de problemen die het Spaanse onderzoek aan het licht bracht. Een conclusie die de directeur van Medialab Prado ook trok bij ons recente overleg. Hij sprak zich zeer positief uit over ons model.

Hieronder zijn de kenmerken van Consul en ons model vergeleken.

Consul

Technologisch gedreven
Opdrachtgever gericht
Verticale digitale architectuur
Eenrichtingsverkeer en monologen
Ongunstige signaal-ruisverhouding
Kwantitatieve benadering ('medestanders')
Gevaar van getalsmatige manipulatie
Efemeer karakter
Verwacht leesvaardigheid en concentratie

Medemo

Communicatief gedreven
Gebruiker gericht
Horizontale digitale architectuur
Dialoog en inhoudelijke interactie
Intrinsieke 'ruisfilter'
Kwalitatieve benadering (argumenten)
Traceerbaarheid van eventuele manipulatie
Als toegankelijk historisch archief ontworpen
Is gericht op digitale associatieve beeldtaal

Ons model verschilt dus in alles met het in Spanje geteste model, gebaseerd op de Consul software. Het rechter lijstje concretiseert echter hun aanbevelingen voor 'de democratie van de toekomst'.

Gemeente Weesp

Gemeente
Amsterdam

